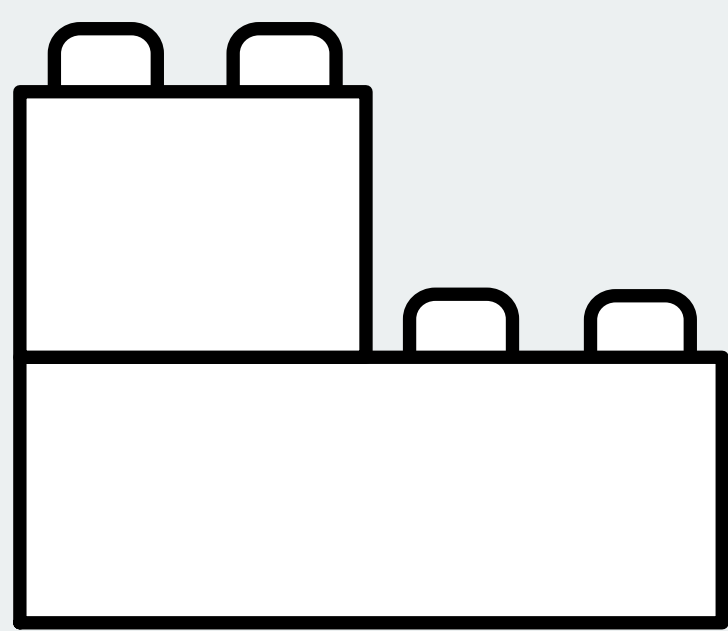

Sociocratie 3.0

Effectief samenwerken op elke schaal

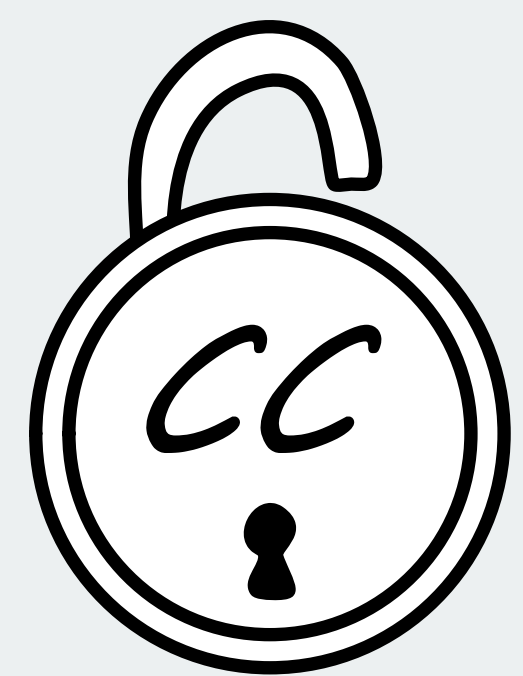
*Een praktische gids voor wendbare
en veerkrachtige organisaties*

flexibel

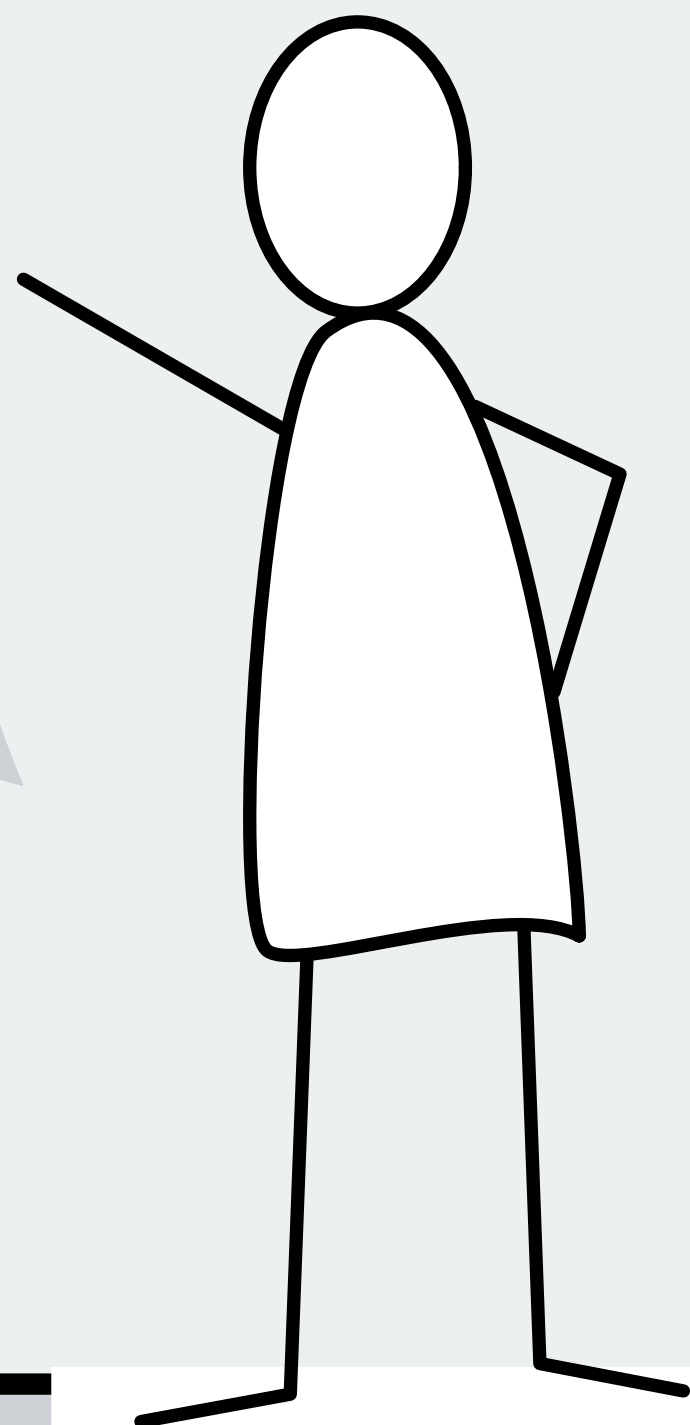
*gebaseerd
op principes*

gratis

*D*river om te leren over S3

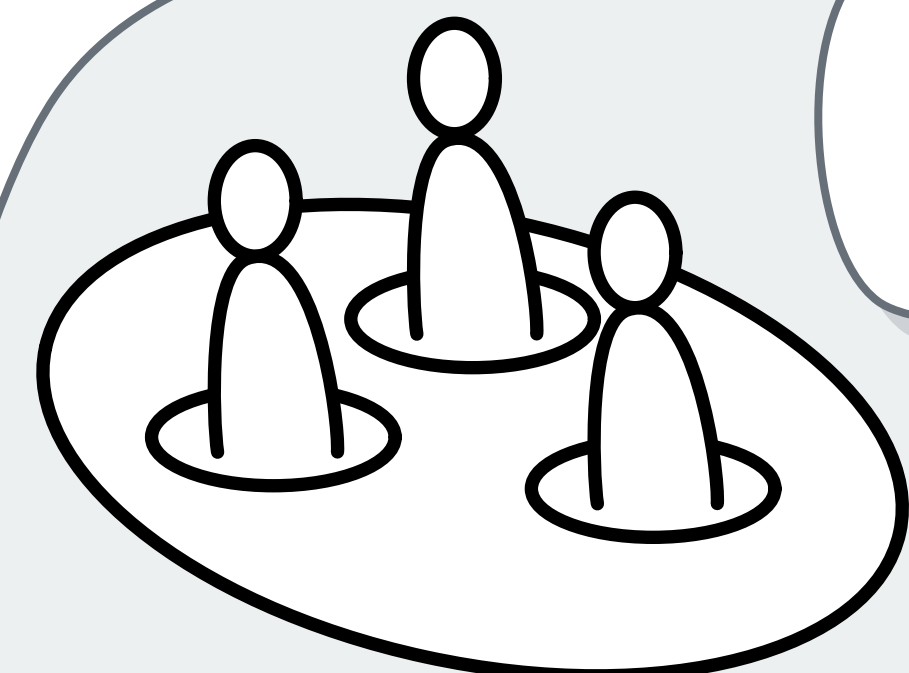
Mensen in organisaties zoeken naar manieren om door complexiteit te navigeren, betrokkenheid te vergroten en zich snel aan te passen aan veranderende contexten. Er is behoefte aan technieken en structuren die effectieve samenwerking ondersteunen, de productiviteit verhogen en helpen om uitdagingen om te zetten in kansen om te innoveren en leren.

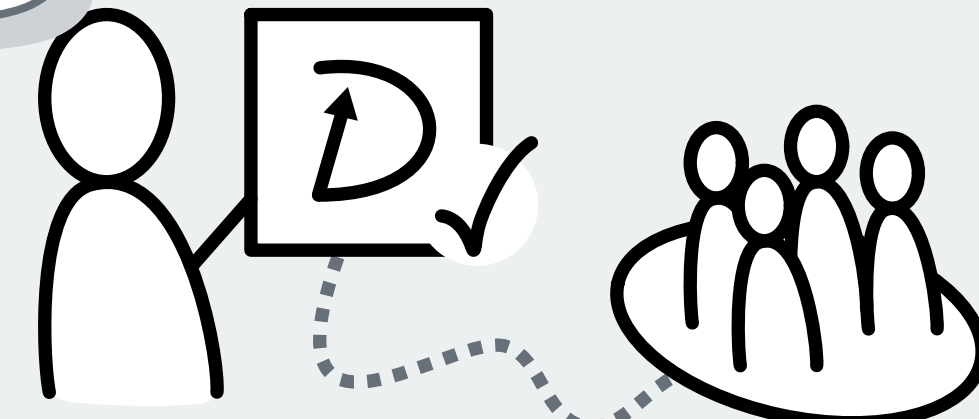

Vier dimensies

Wendbaarheid

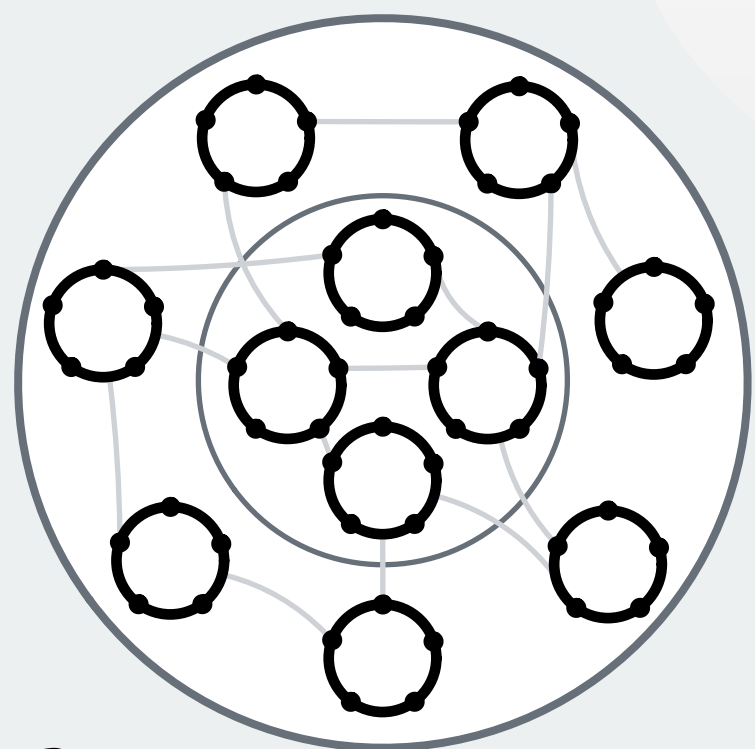

Verduidelijk domeinen

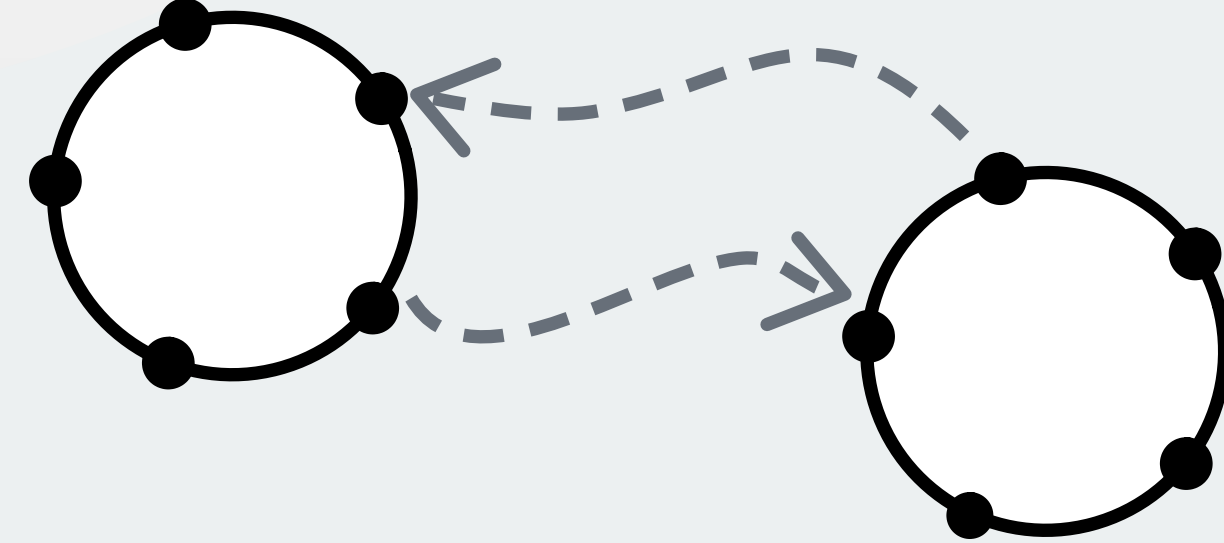

Richt de stroom van info & invloed

Reageer snel en effectief op veranderende omstandigheden

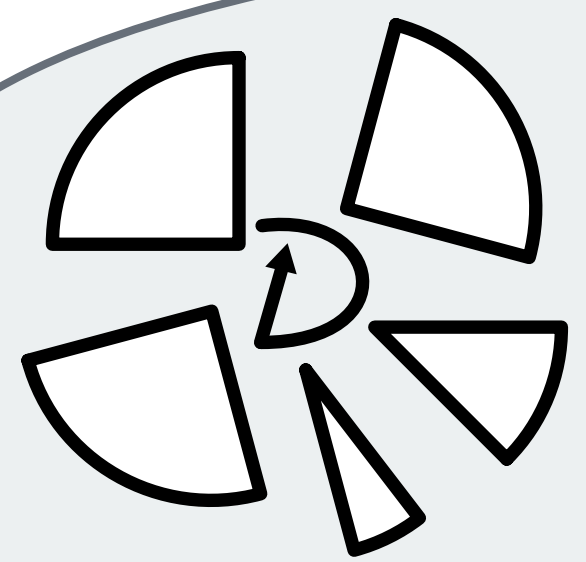

Structureer de organisatie

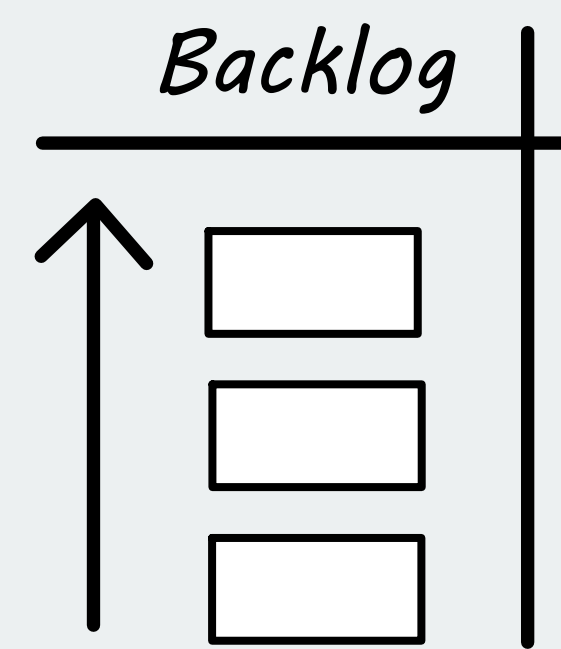

Link domeinen

Uitvoering

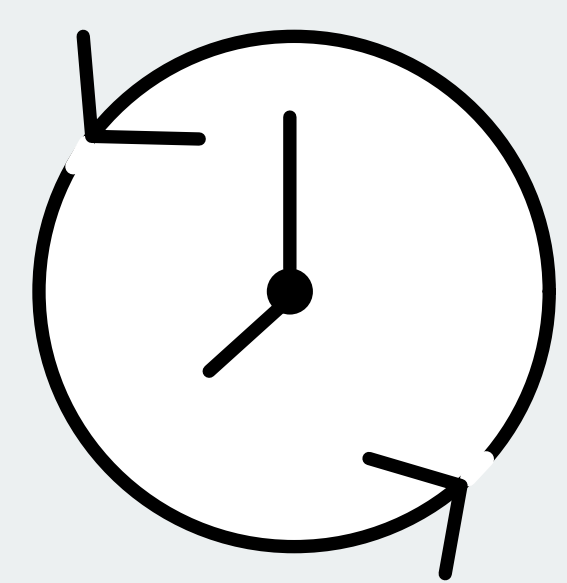

Identificeer & verspreid werk

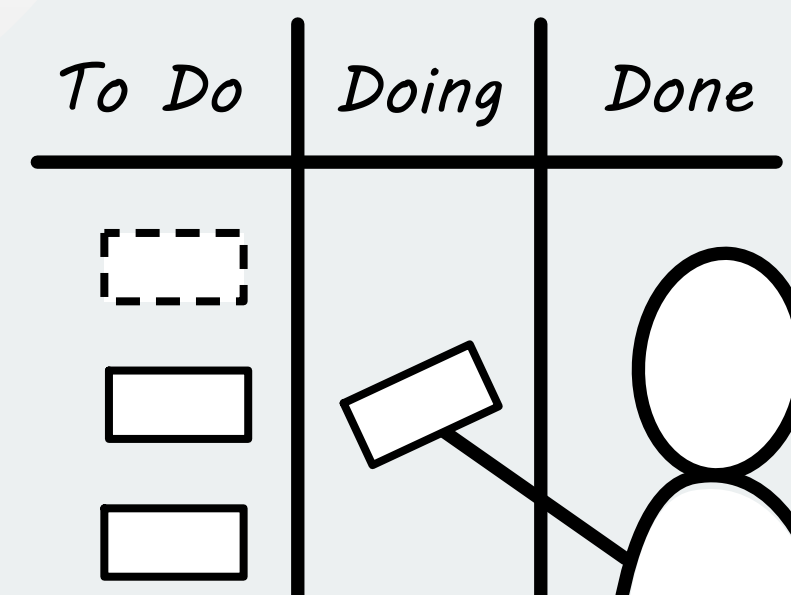

Prioriteer backlogs

Doe wat nodig is om maximale waarde te creëren

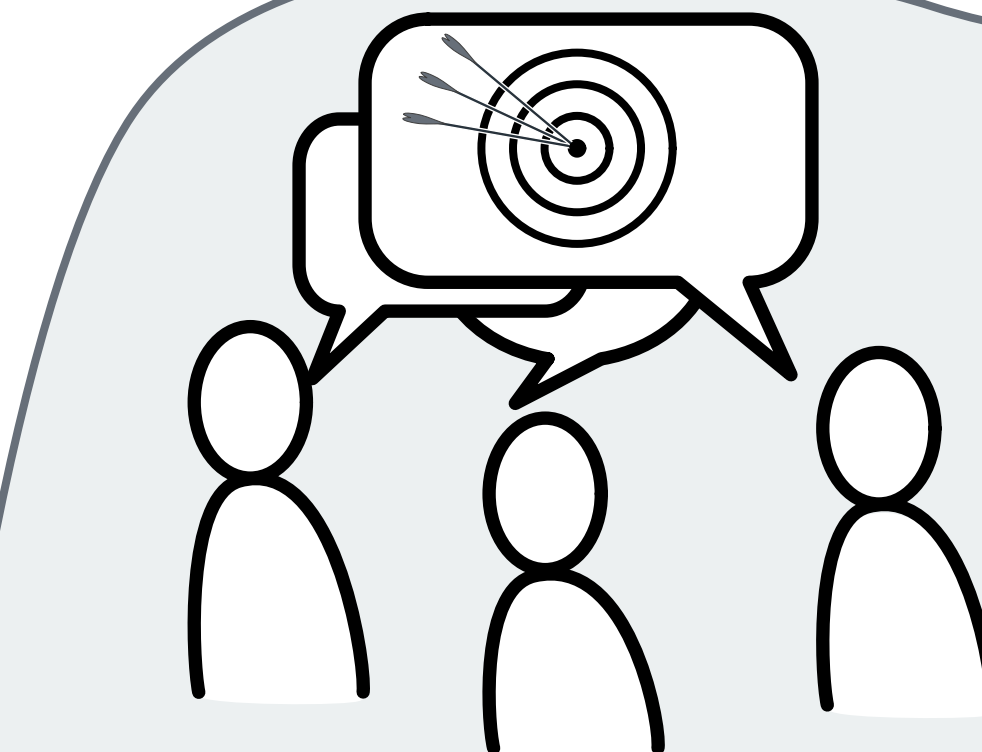

Review & verbeter

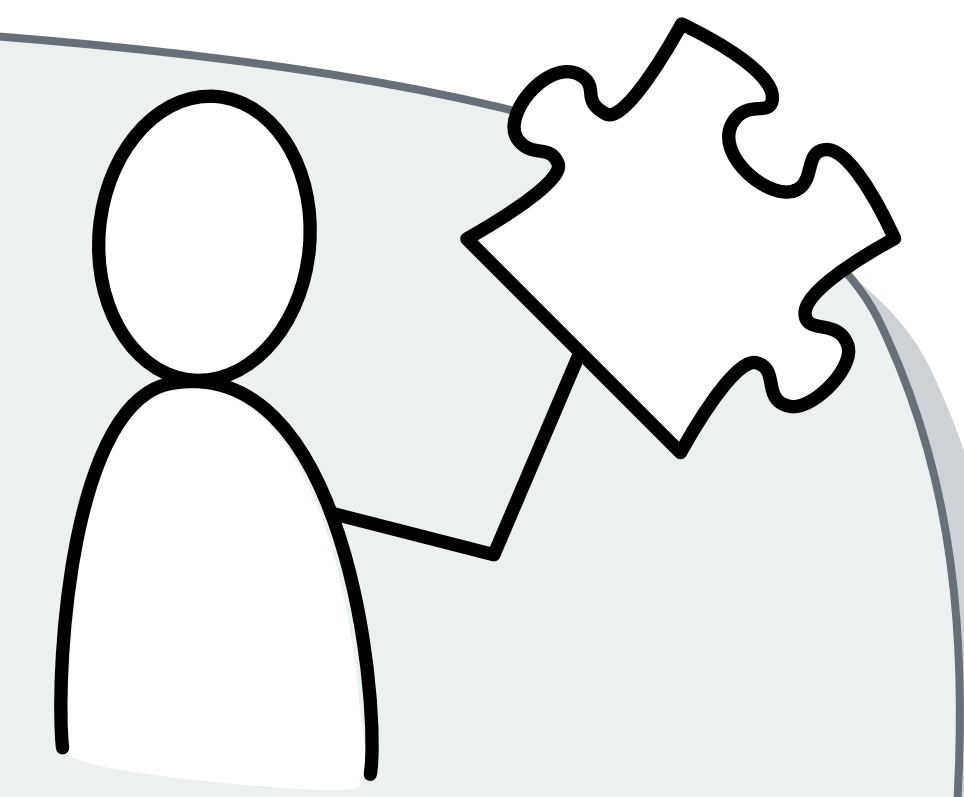

Pak werk op

Participatie

Focus interactie

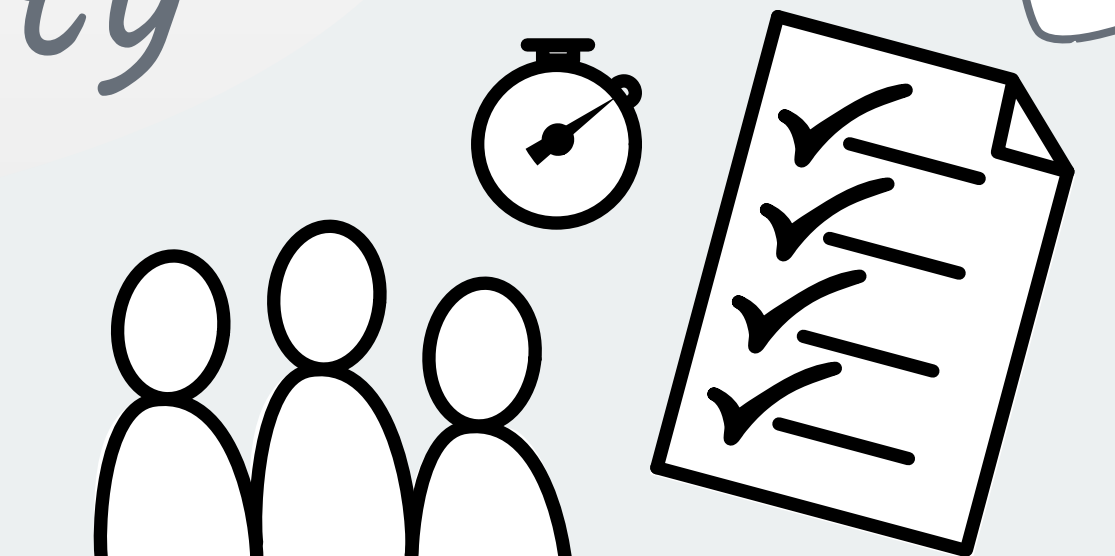

Draag bij

Ontwikkel en behoud betrokkenheid en accountability

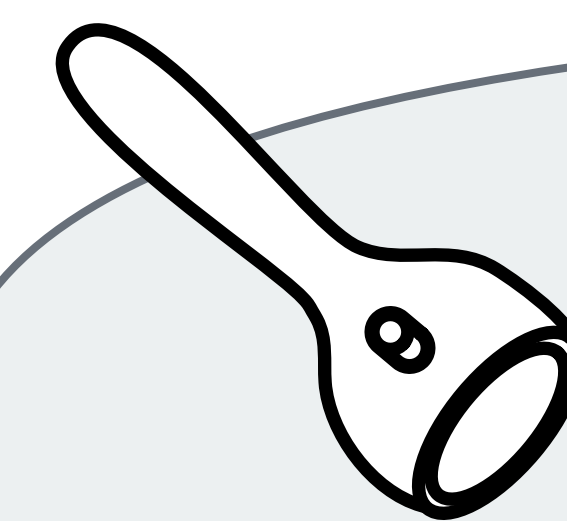

Leer & groei

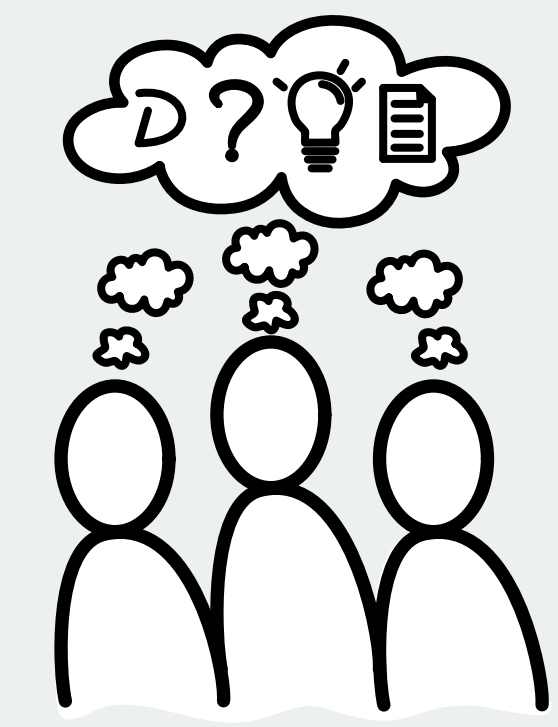

Bouw de samenwerking op

Besluitvorming

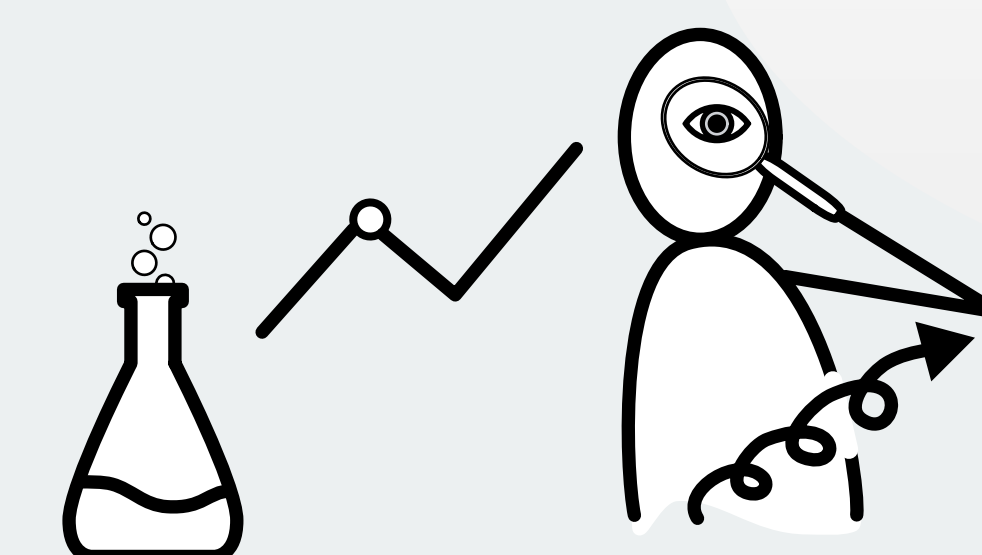

Duid WAAROM

Cocreëer Experimenten

Benut collectieve intelligentie om effectieve besluiten te nemen en evolueren

Experimenteer en leer

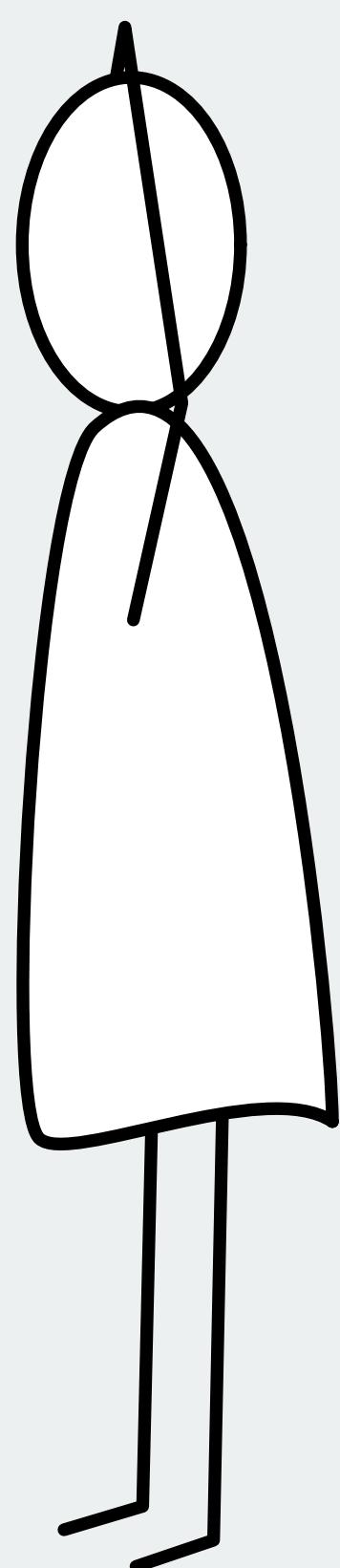
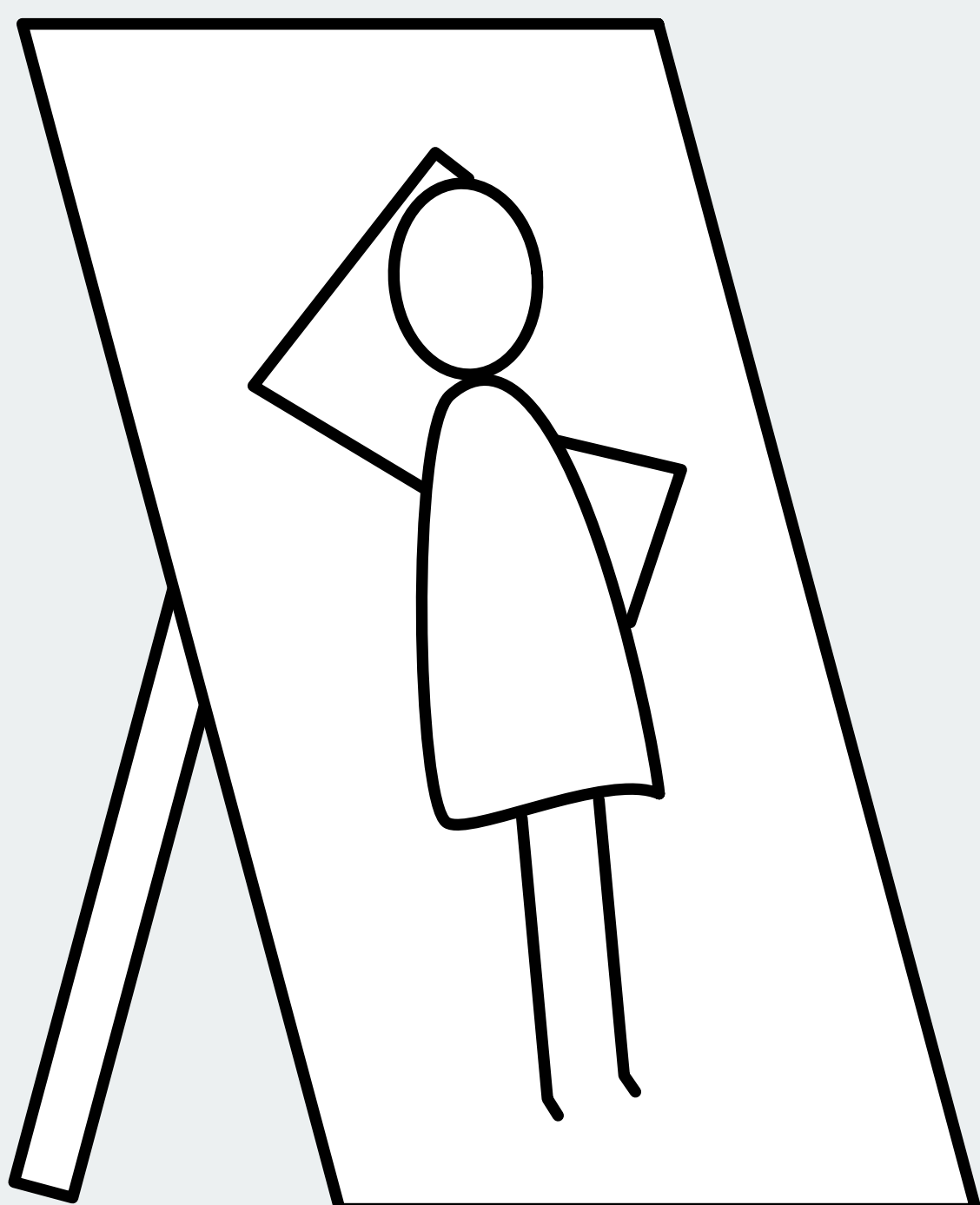
Goed genoeg? Veilig genoeg?

Artful Participation

Is mijn gedrag op dit moment de meest waardevolle bijdrage* aan de effectiviteit van deze samenwerking?

*betekent mogelijk ook zwijgen, onderbreken, bezwaar uiten of zelfs afspraken verbreken

Geschiedenis & Evolutie

SOCIO~CRATIE
{de medemens} {regeert}

Agile & Lean

Sociocratische
Kringorganisatie-
Methode

3.0

August
COMTE
Sociale ideeën
Wetenschappelijke
methode

Lester Frank
WARD
Democratie

Kees
BOEKE
Quakers
Vergader
Praktijken

Engineering

Holacracy

Open source

Sociocracy 3.0

James
PRIEST

Bernhard
BOCKELBRINK

1851

1881

1926

1970

2008

2014

1.0

2.0

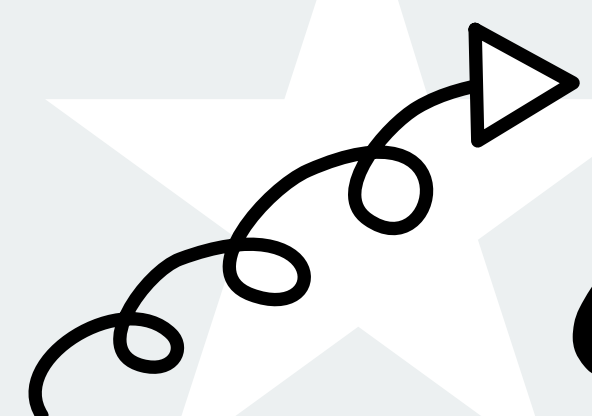

Zeven principes

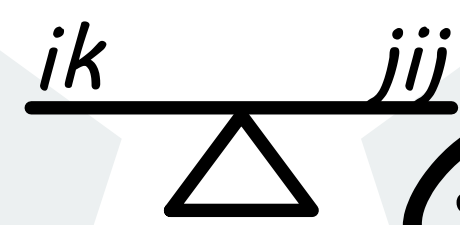
Transparantie

Maak alle informatie beschikbaar voor iedereen in de organisatie, tenzij er een reden is voor vertrouwelijkheid

Continu Verbeteren

Breng continu kleine veranderingen aan om empirisch leren mogelijk te maken

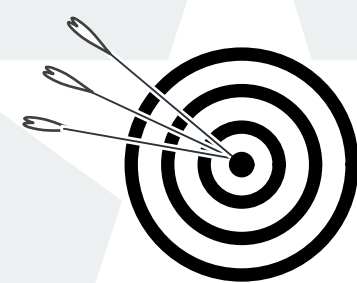
Gelijkwaardigheid

Betrek mensen bij het maken en evolueren van afspraken die hen raken

Consent

Geef, zoek en integreer bezwaren tegen beslissingen en acties

Effectiviteit

Investeer alleen tijd in die dingen die je dichterbij brengen bij het bereiken van je doelen

Accountability

Reageer wanneer iets nodig is, down war je mee hebt ingestemd en neem verantwoordelijkheid voor de koers van de organisatie

Empirisme

Test alle veronderstellingen door voortdurend te experimenteren en evalueren

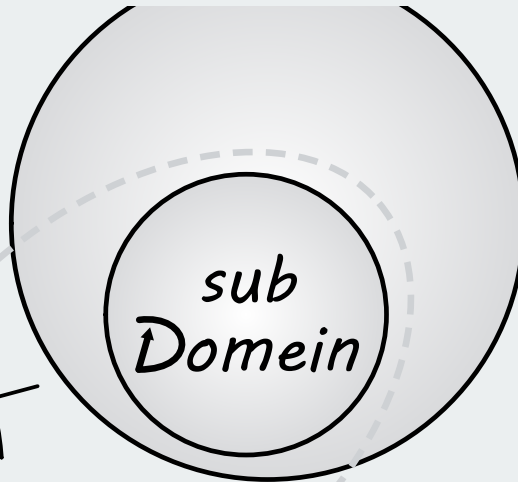
Delegeer Invloed

We delegeren invloed en behouden de overall verantwoordelijkheid voor dit subdomein

Delegator

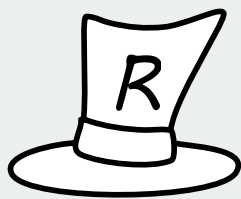
We verduidelijken het domein en bieden ondersteuning en kansen voor de groei van de gedelegeerden

Gedelegeerde

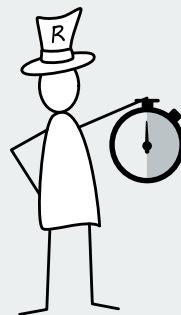
...neemt verantwoordelijkheid voor het domein,

door het opnemen van een

Rol

voor een termijn

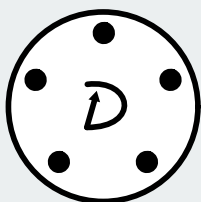

waarna

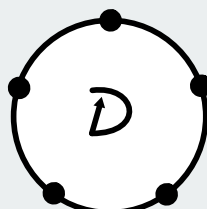
herselectie

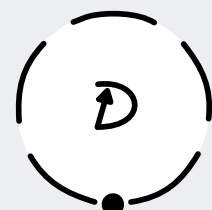
of het bijdragen vanuit een:

Hulpteam

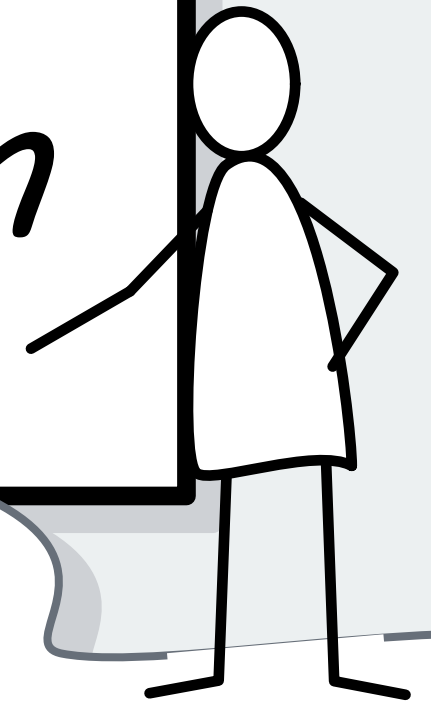

Cirkel

Open Domein

Verduidelijken van domeinen

Een duidelijk afgebakend gebied van invloed, activiteit en besluitvorming binnen een organisatie

Domeinbeschrijving

 Primaire Driver

Kernverantwoordelijkheden

○ _____ ○ _____ ○ _____ ○ _____

 Kaders
(afhankelijkheden, rapporteren, etc)

 Middelen
(budget, tijd, tools, privileges, etc)

 Gewenste kwaliteiten, vaardigheden, ervaring

○ _____ ○ _____ ○ _____ ○ _____

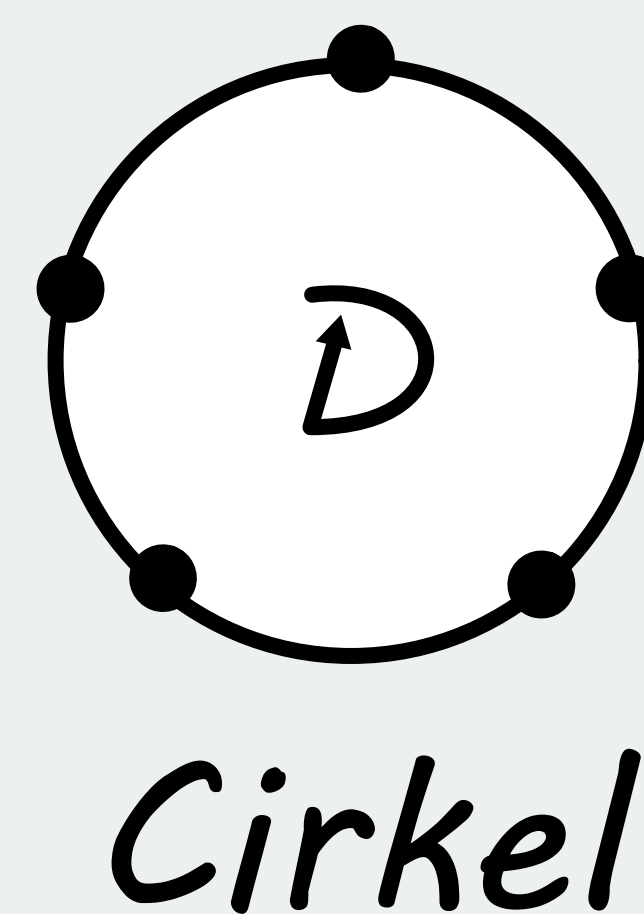
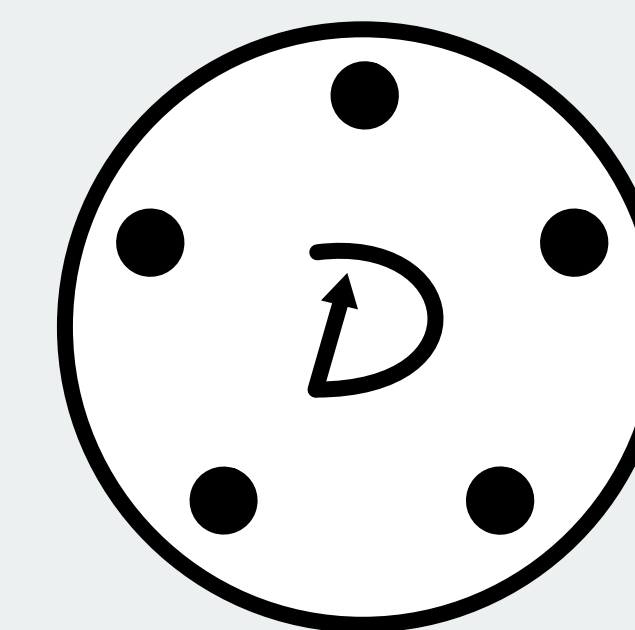
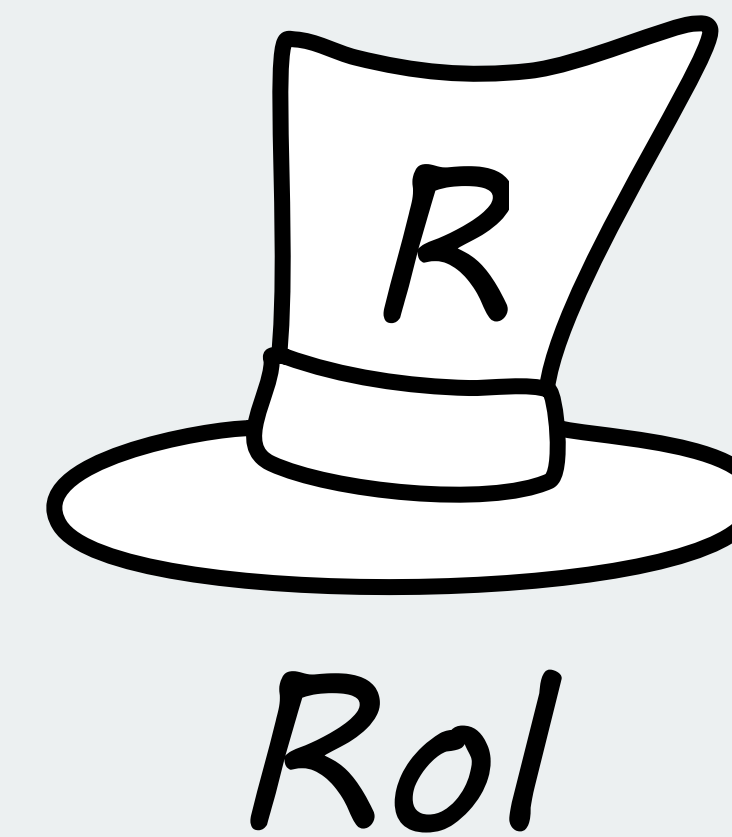
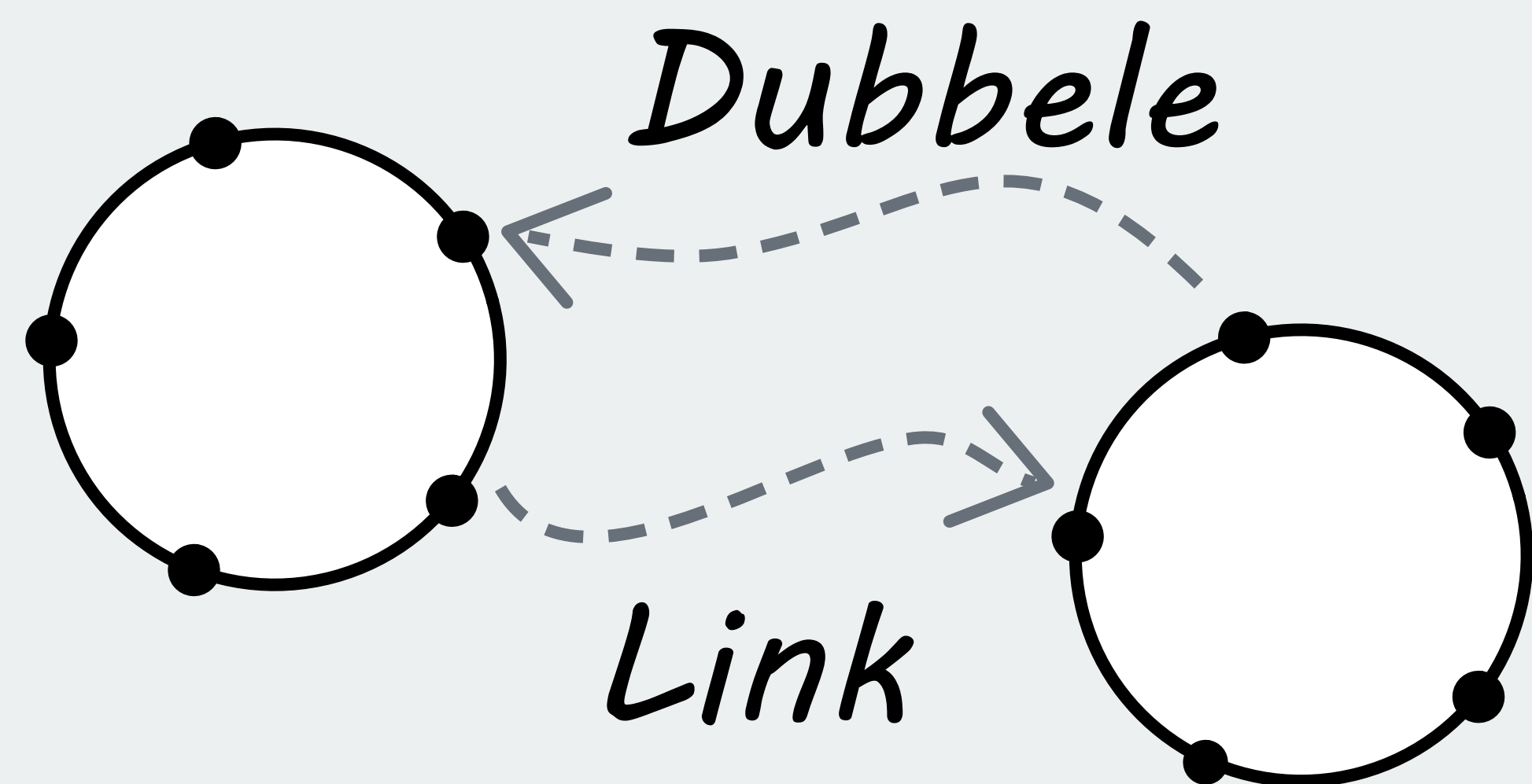
?✓ *Evaluatie criteria*

○ _____ ○ _____ ○ _____ ○ _____

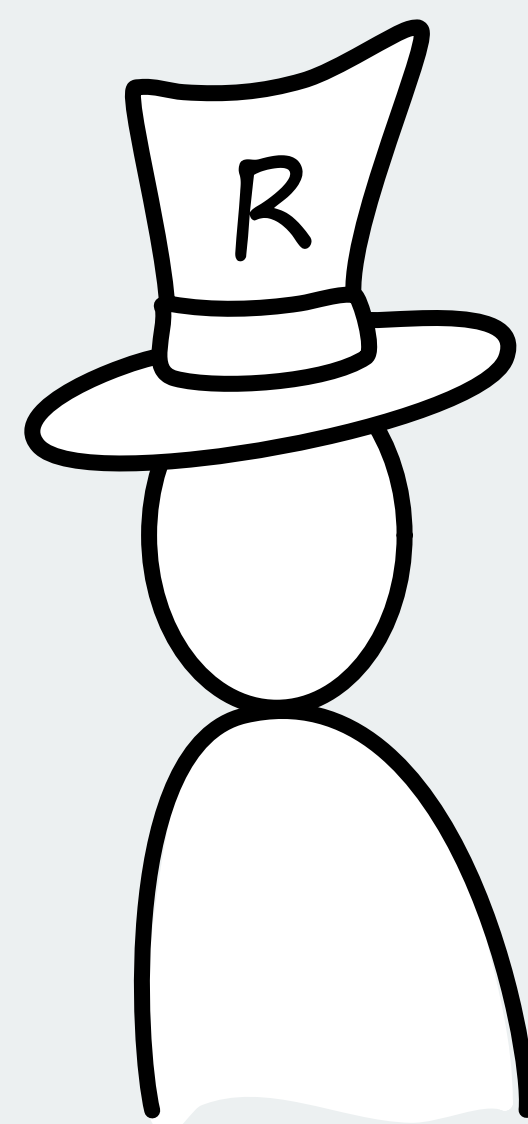
 Review datum(s) _____

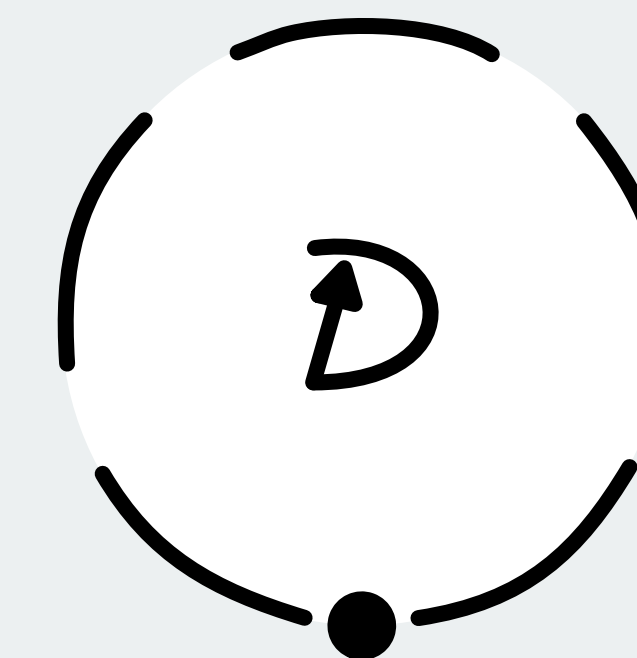
Bouwen van Organisaties

HulpTeam

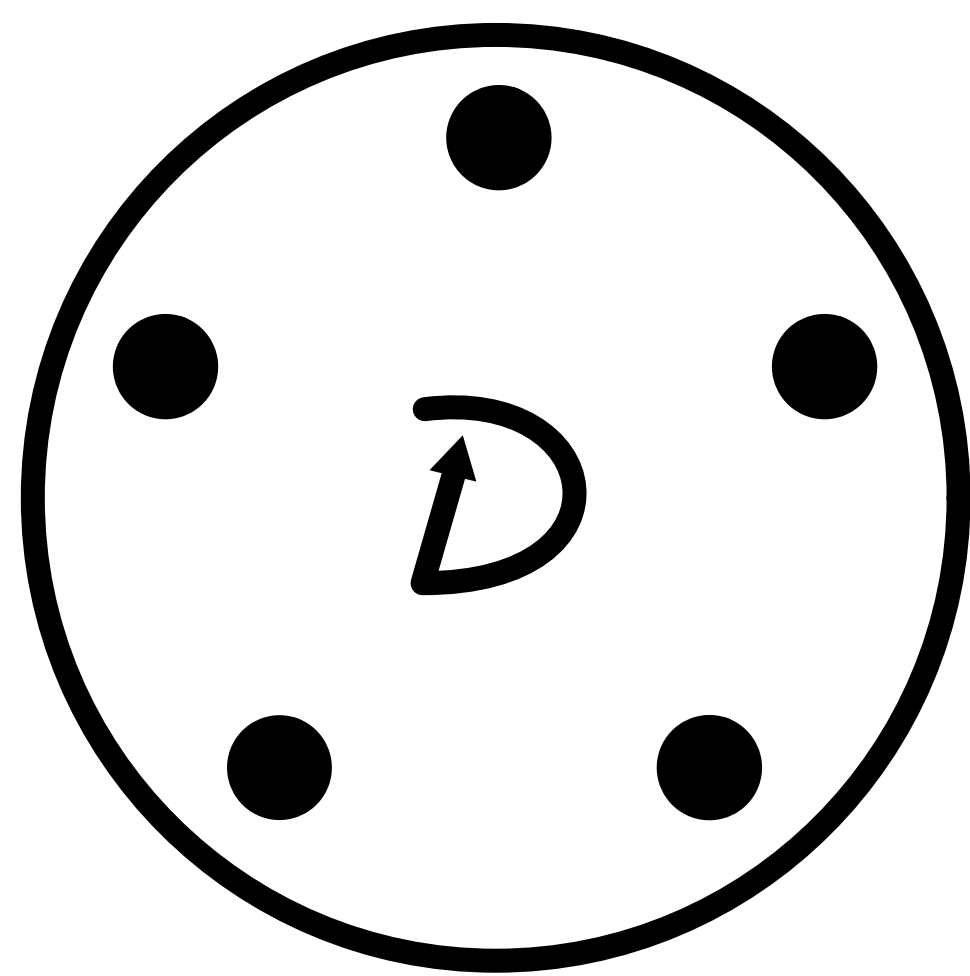
Afgevaardigde

Open Domain

Typen semi-autonome, gelijkwaardige teams

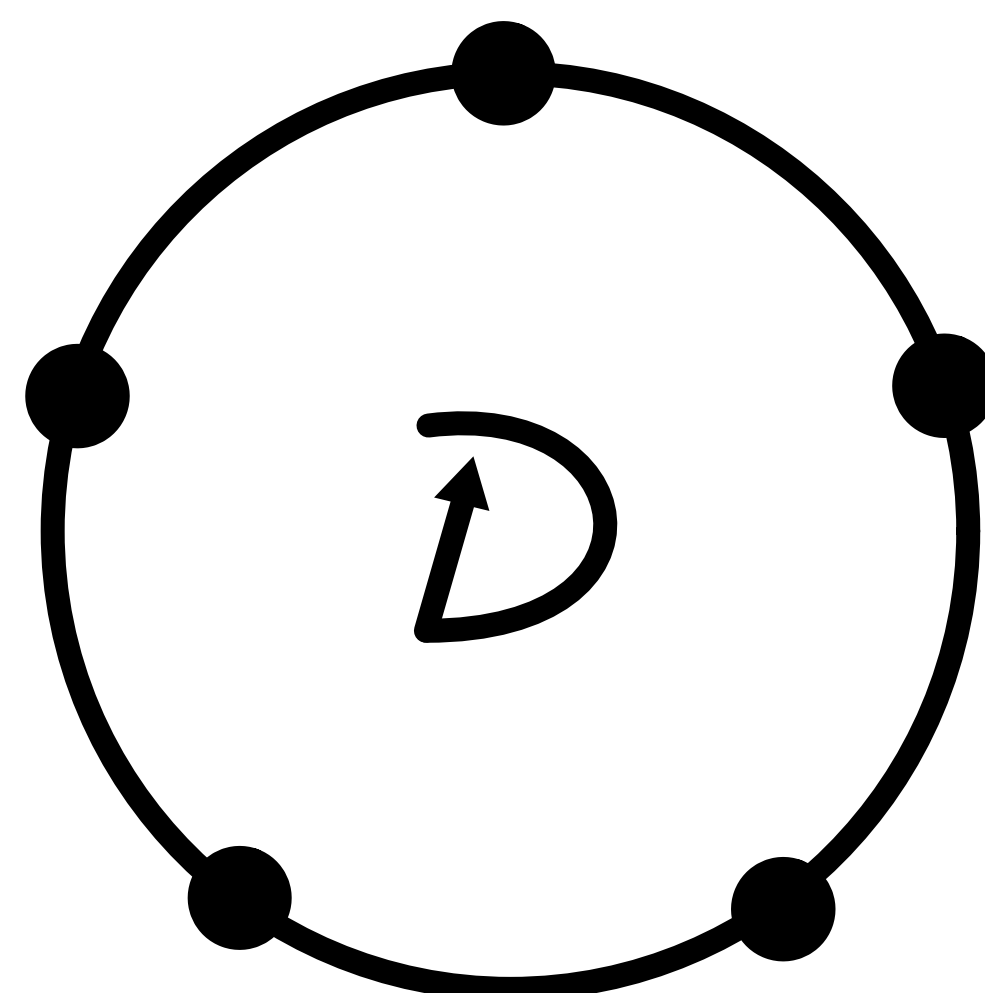
Hulpteam

- Uitvoering op basis van specifieke vereisten (operations)
- Governance door de delegator
- Min of meer zelforganiserend

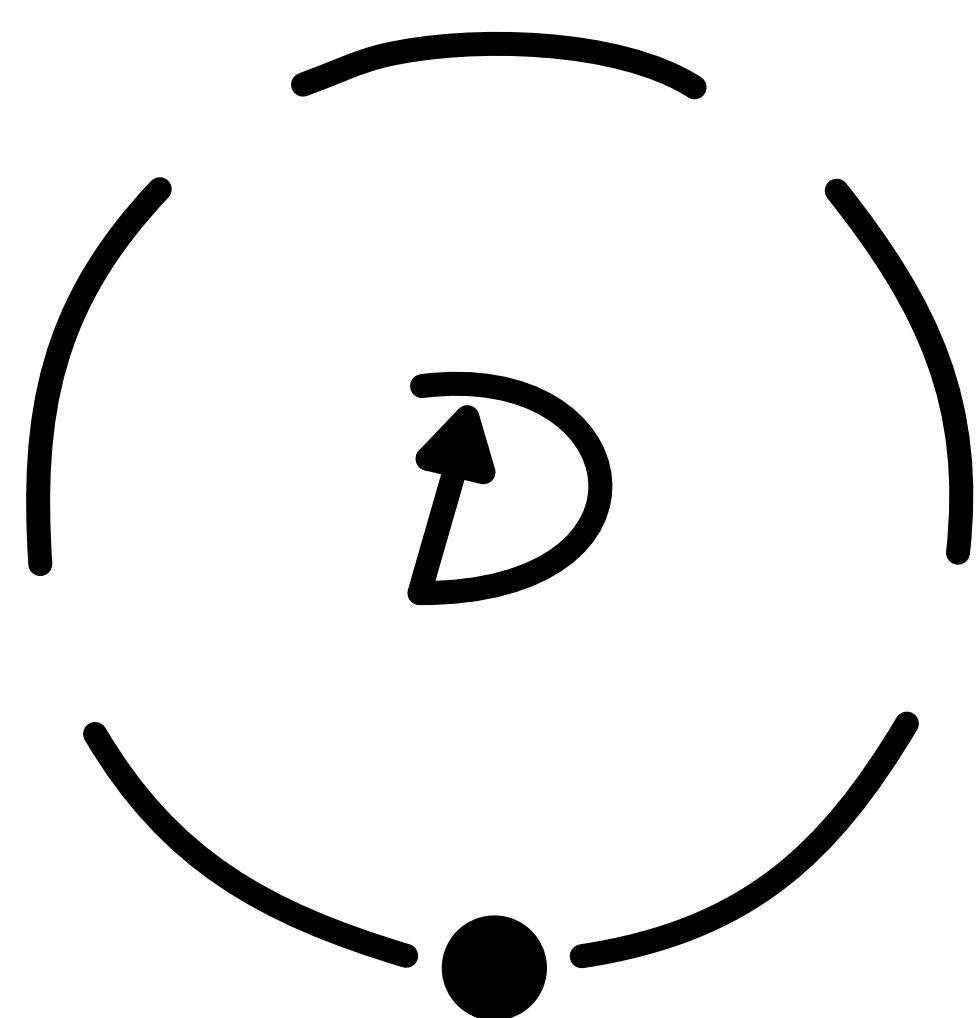
Cirkel

- Doet zelf governance
- Verantwoordelijk voor eigen ontwikkeling
- Min of meer zelforganiserend

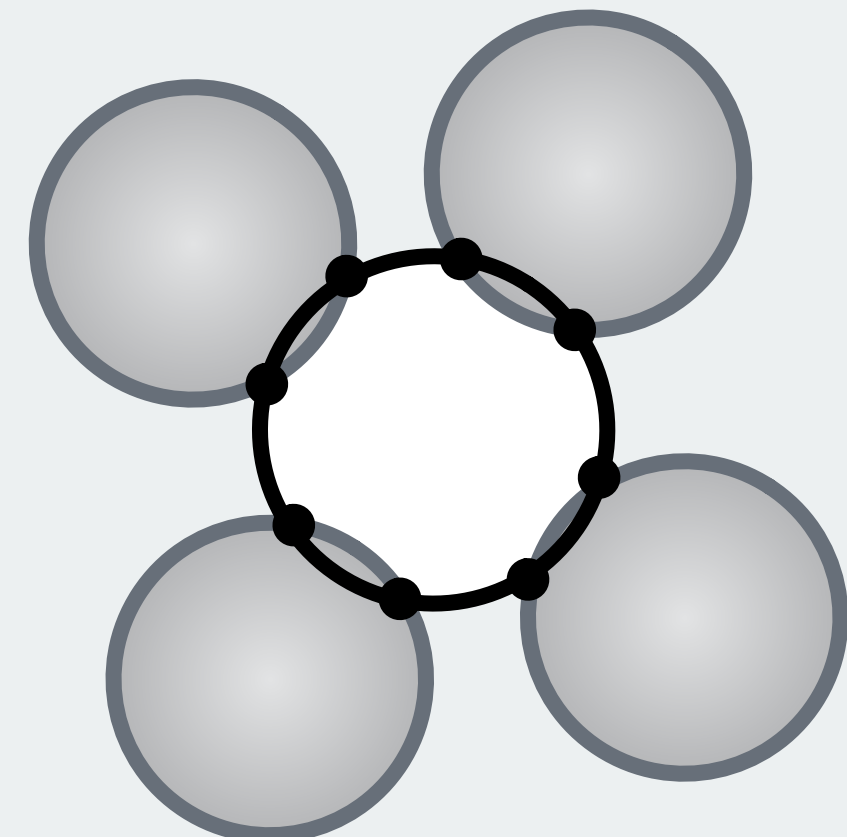
Open Domein

- Op basis van uitnodiging
- De genodigden dragen bij als & wanneer zij kunnen
- Min of meer zelforganiserend
- Kunnen alleen operations of ook governance doen

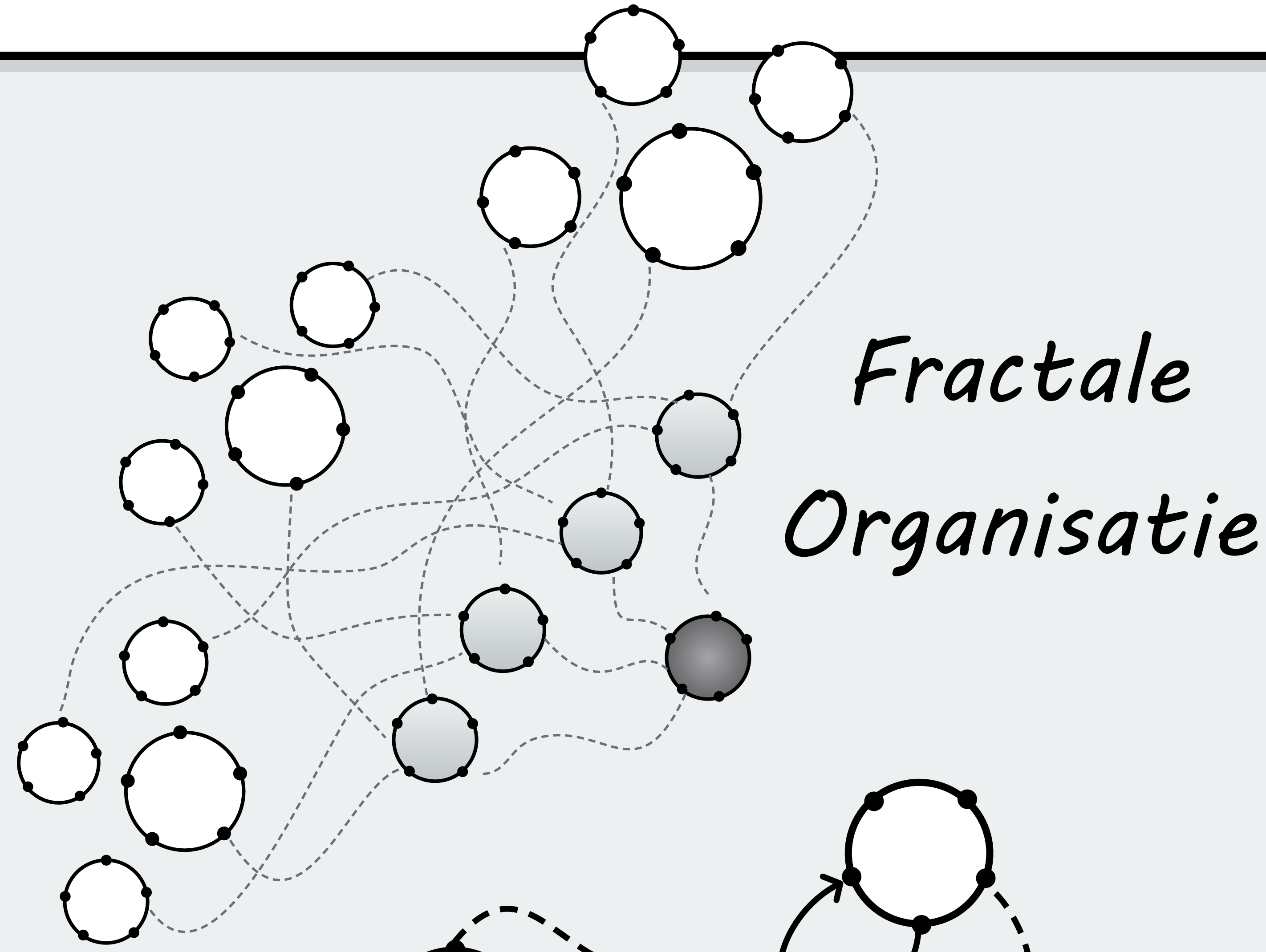

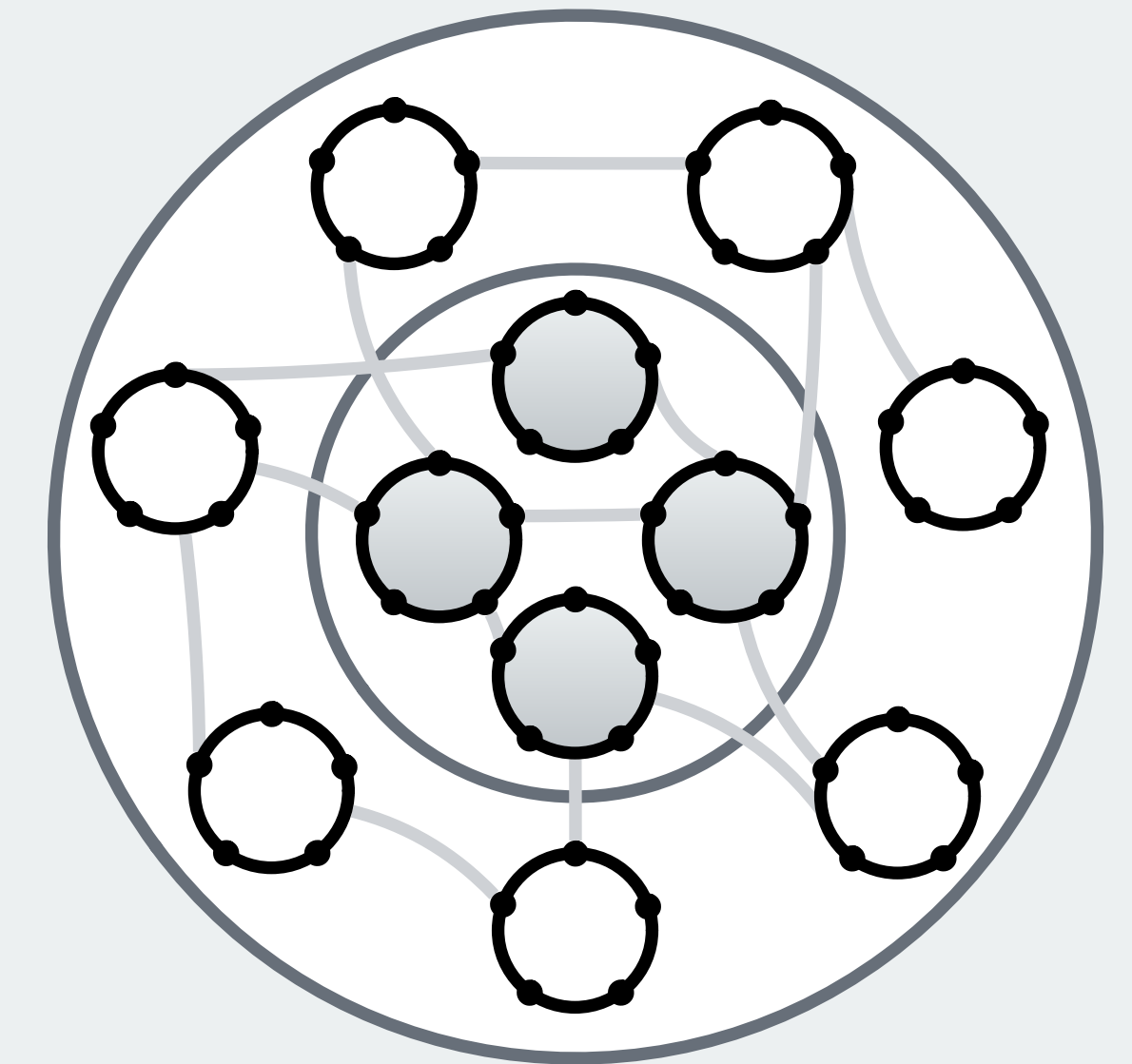
Organisatie Structuren

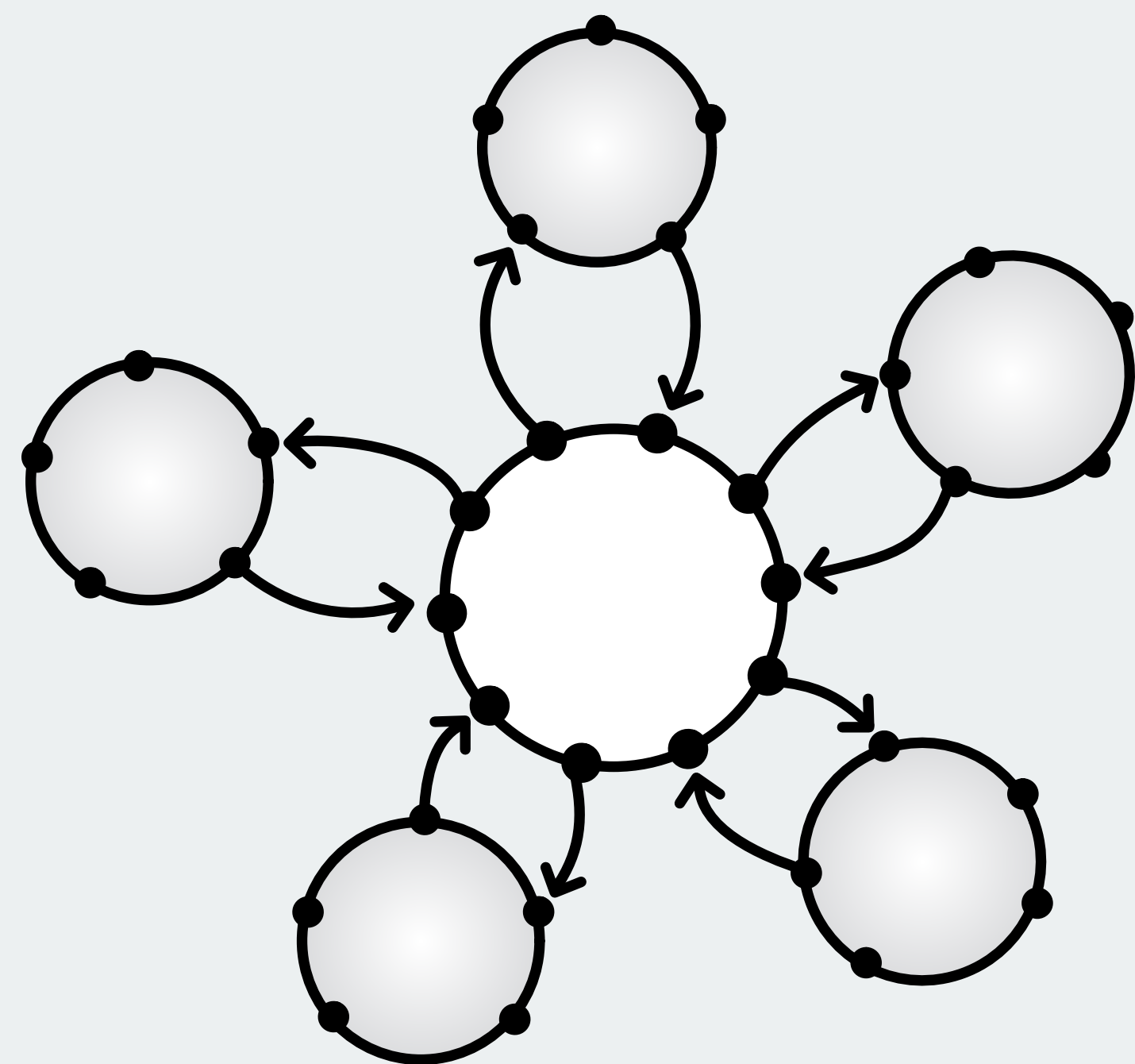
*Cirkel van
afgevaardigden*

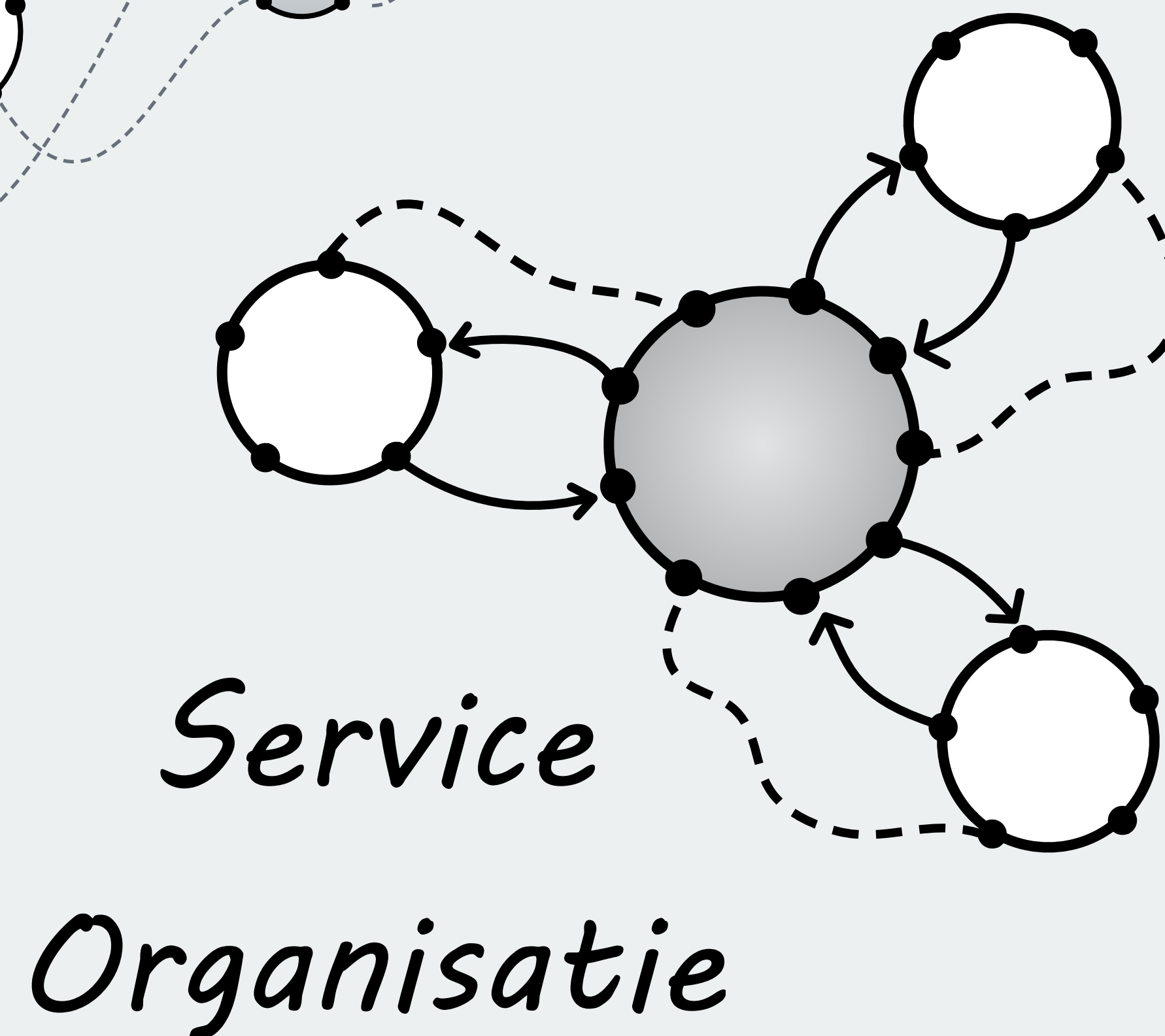
*Fractale
Organisatie*

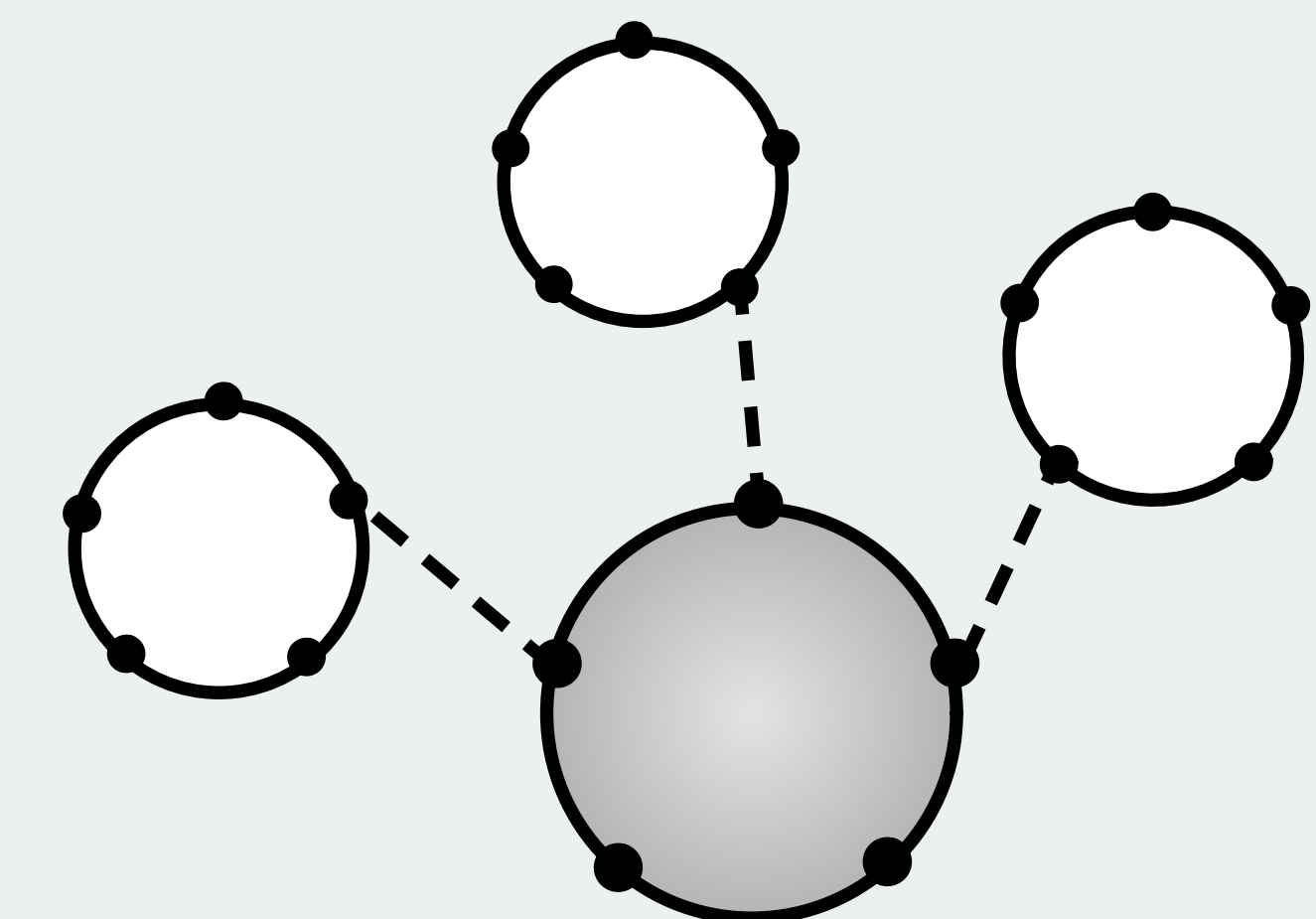
*Perzik
Organisatie*

*Dubbel gelinkte
Hierarchie*

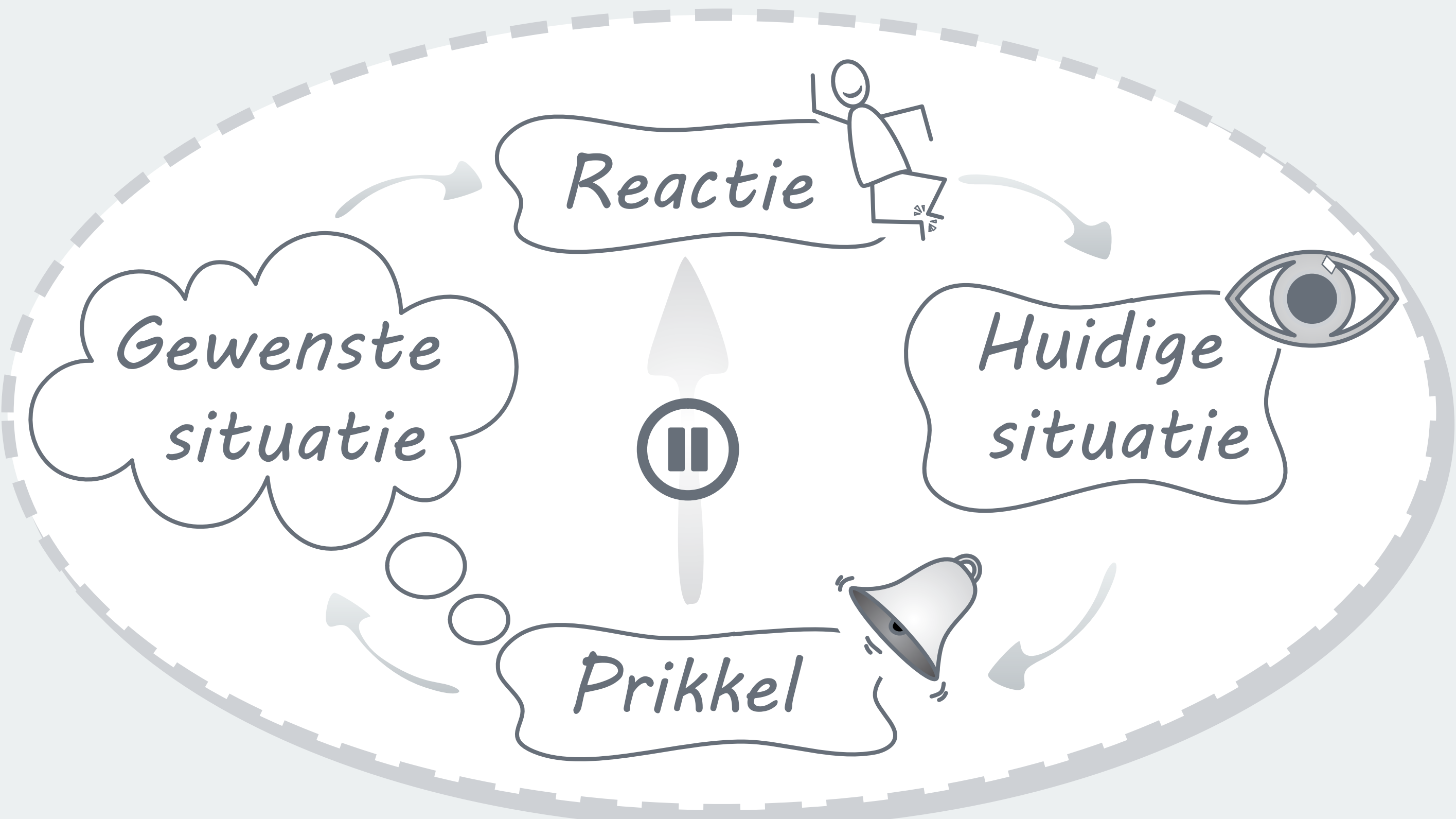

*Service
Organisatie*

Service Cirkel

Navigeren via spanning

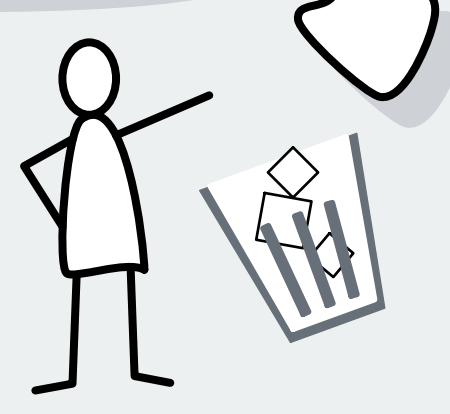
1 Merk de spanning op

2 Begrijp de driver

3 Is het een organisatorische driver?

Ja

Nee

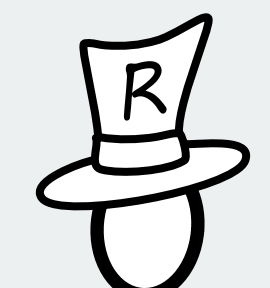
Laat los

4 Past het in mijn (ons) domein?

Nee

Ja

5 Geef door aan het geschikte domein

6 Antwoord op de driver

Driver

De motivatie om op een situatie te reageren

oftewel het **WAAROM**

omschreven in een

korte samenvatting

die verklaart:

wat er gebeurt:

- huidige situatie
- effect op de org

observatie

wat er nodig is:

- behoefte van de org
- impact van het invullen van de behoefte

gaat vooraf aan het 'hoe'

~~Creëren~~
Benoem wat voor de hand ligt!

Drivers beschrijven

Ons team raakt overspoeld door administratieve zaken en dat vermindert onze capaciteit om inkomsten te genereren. We zouden meer tijd moeten vrijmaken om betaald werk te verrichten.

De functionaliteiten die we opleveren, zijn vaak gebaseerd op veronderstellingen. Meer dan 30% ervan wordt niet gebruikt. Het is nodig om veronderstellingen eerder te valideren zodat we geen tijd en geld meer verspillen en echte waarde opleveren aan onze klanten.

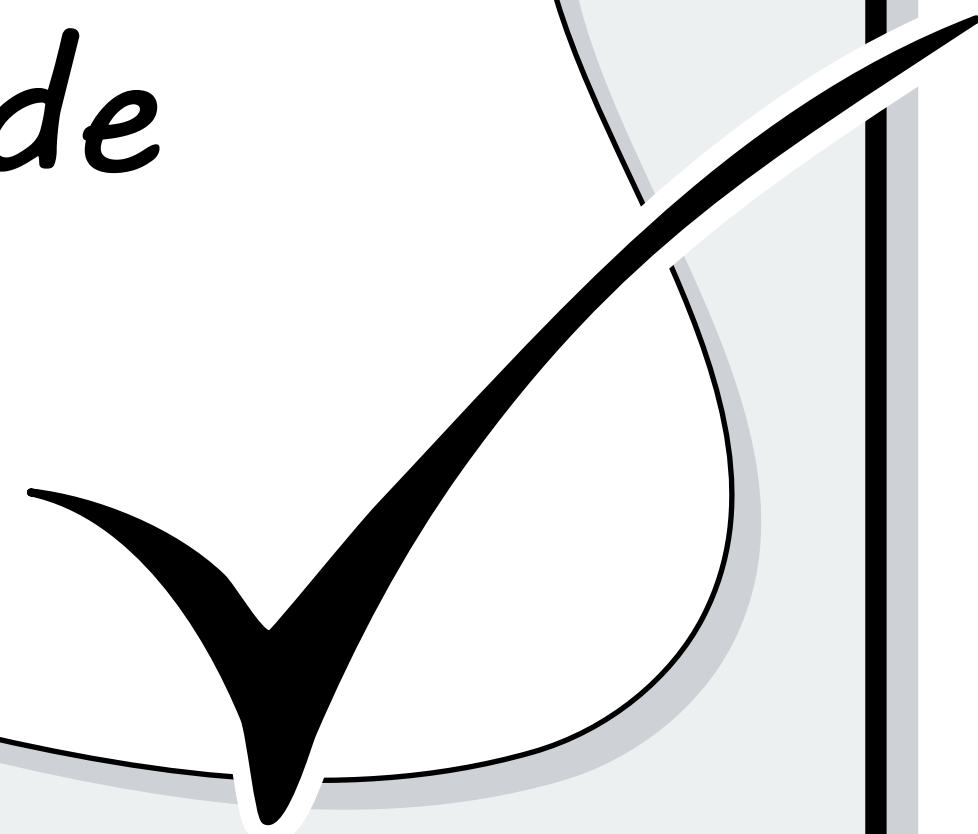
De keuken is een rommeltje: er zijn geen schone kopjes meer, de wasbak zit vol vuile vaat en het is niet mogelijk om snel koffie te nemen en weer aan de slag te gaan. We hebben behoefte aan een opgeruimde, bruikbare keuken zodat we de focus op ons werk kunnen houden.

Kwalificeren van bezwaren

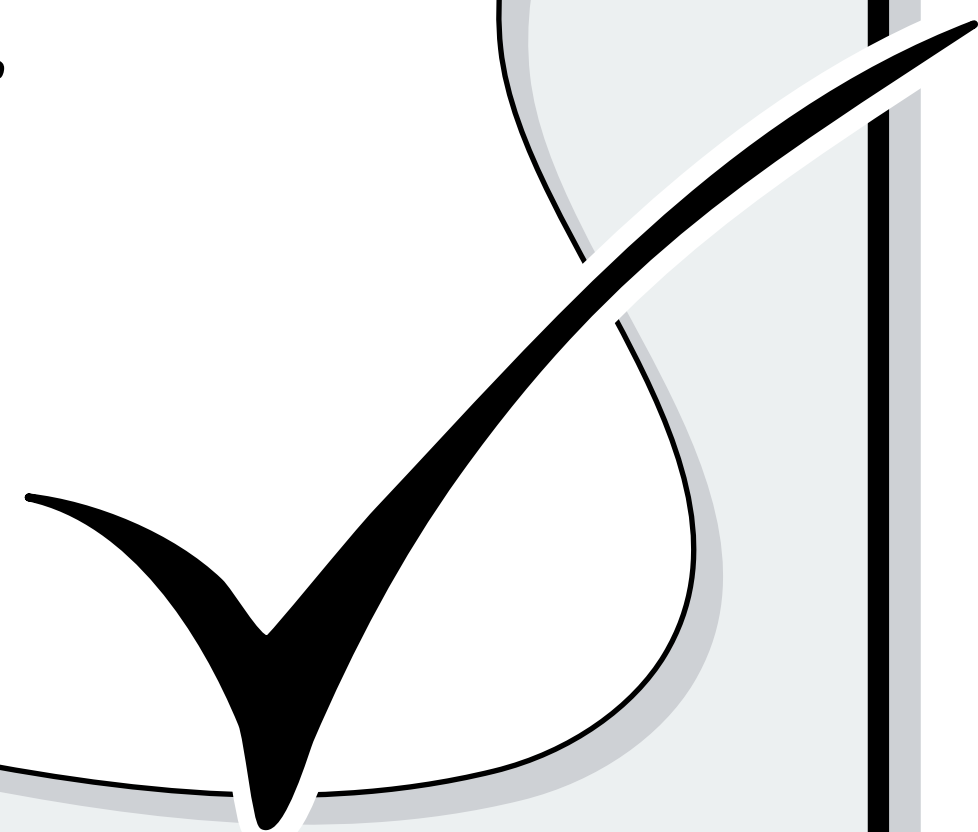
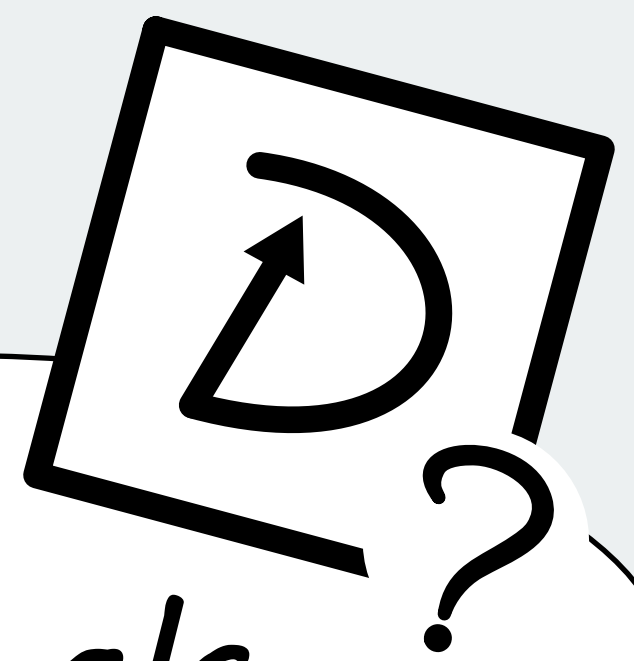
Onthult dit argument waarom het uitvoeren van het voorstel in de weg staat van het (meer) effectief reageren op een driver van de organisatie?

 A Sociocracy 3.0 resource by J. Priest, L. David and J. Cumps (v2018-09-01) - based on original material by Sociocracy30.org - J. Priest, L. David and B. Bockelbrink

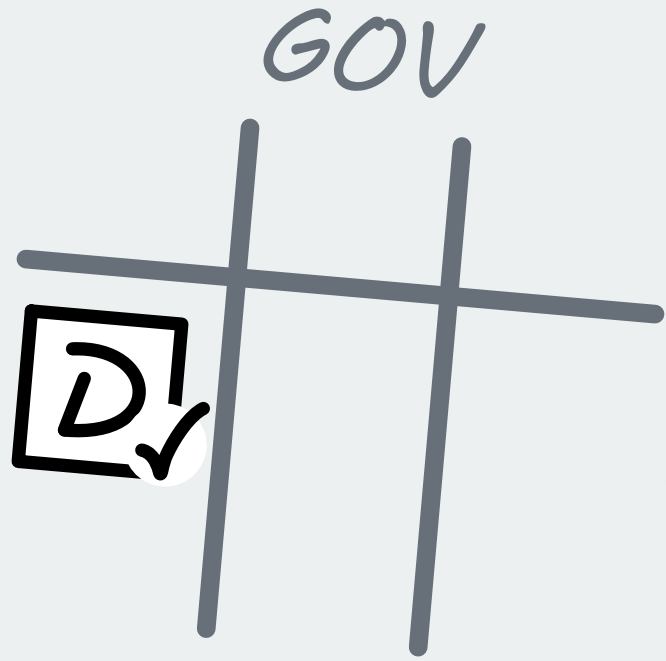
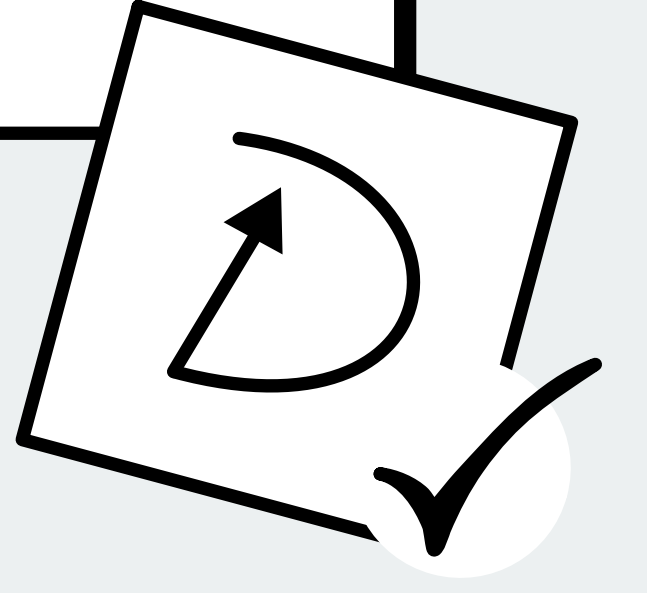
Kwalificeren van drivers van de organisatie

Zou het de organisatie helpen als we antwoorden op deze driver?
Of zou het schadelijk zijn als we dat niet doen?

 A Sociocracy 3.0 resource by J. Priest, L. David and J. Cumps (v2018-09-01) - based on original material by Sociocracy30.org - J. Priest, L. David and B. Bockelbrink

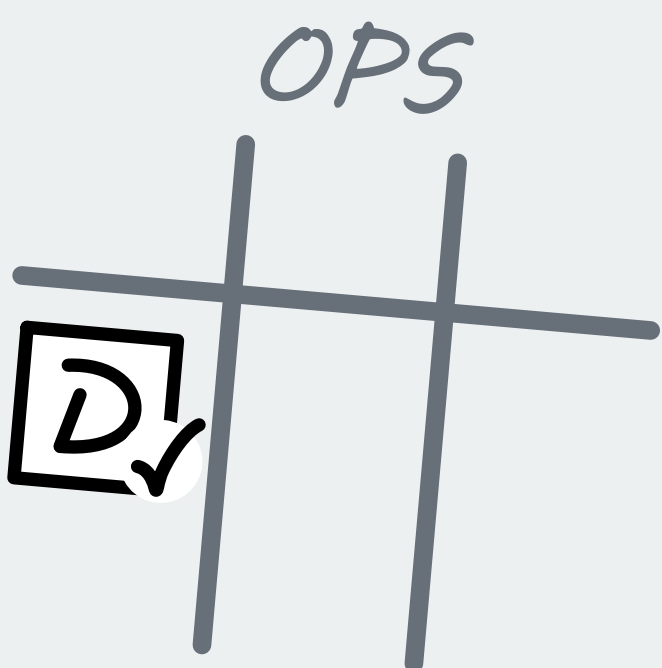
Manieren waarop mensen
Antwoorden op organisatorische drivers

Het maken en evolueren
van governance beslissingen

Governance

(zelf)organiseren hoe het
werk zal uitgevoerd worden

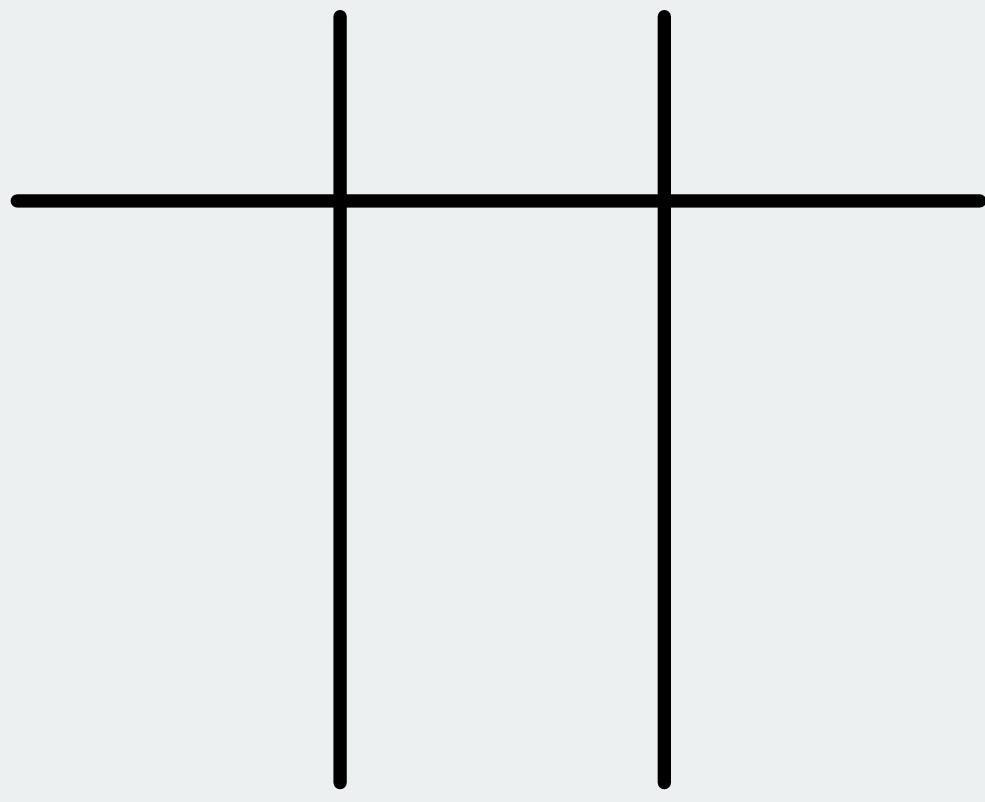
werk uitvoeren

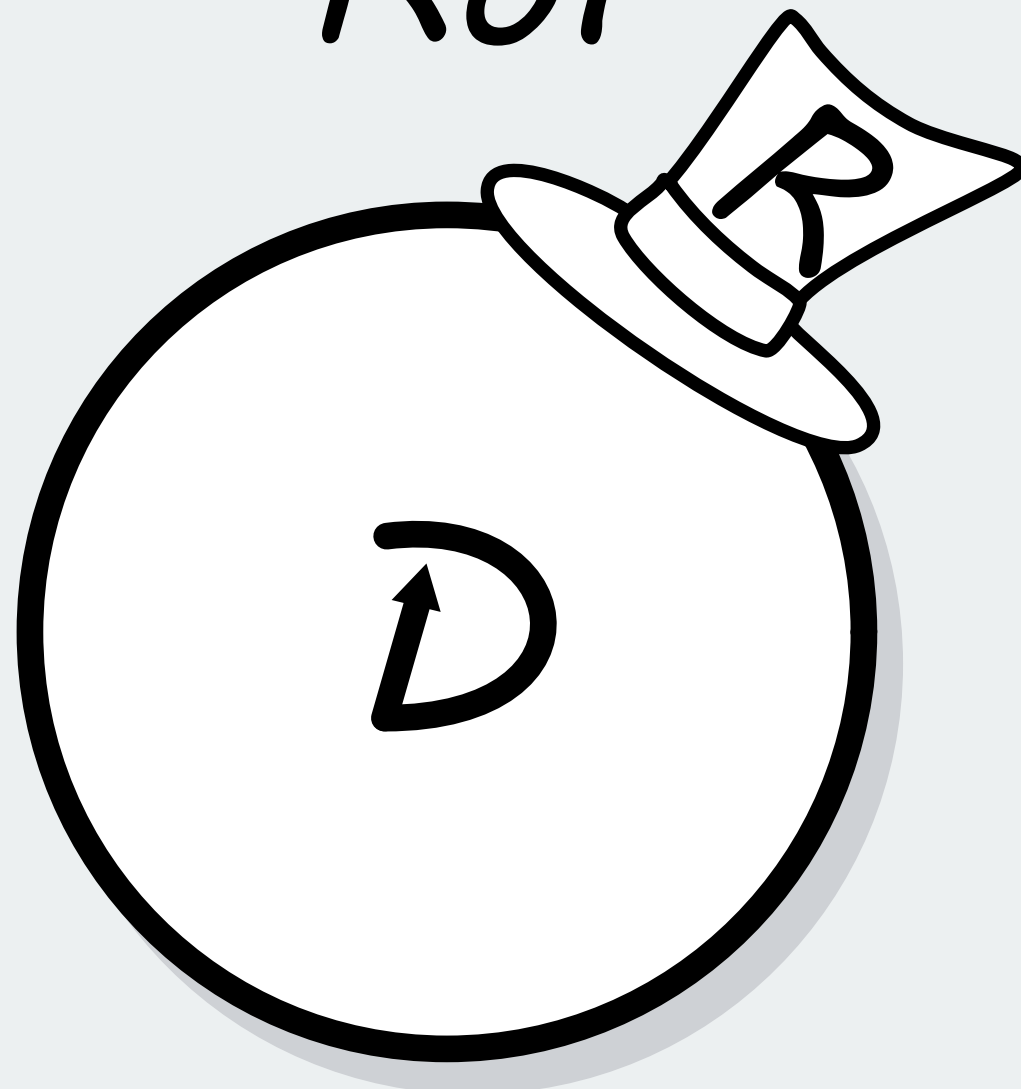
Operations

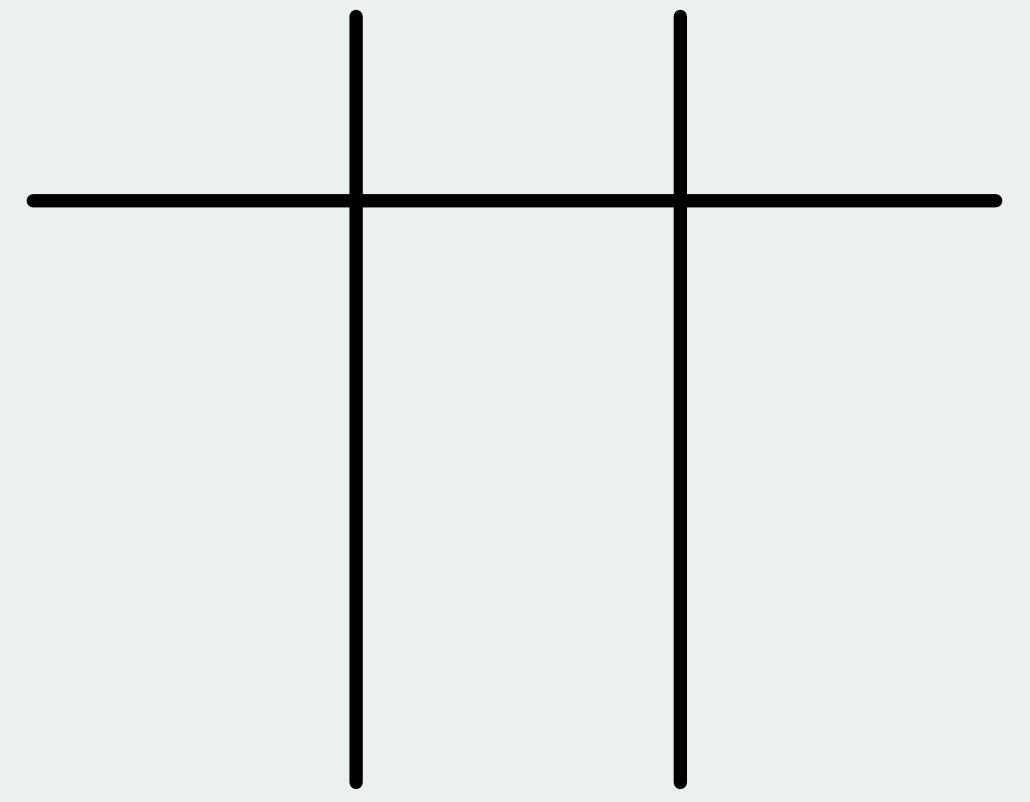
GOV

Rol

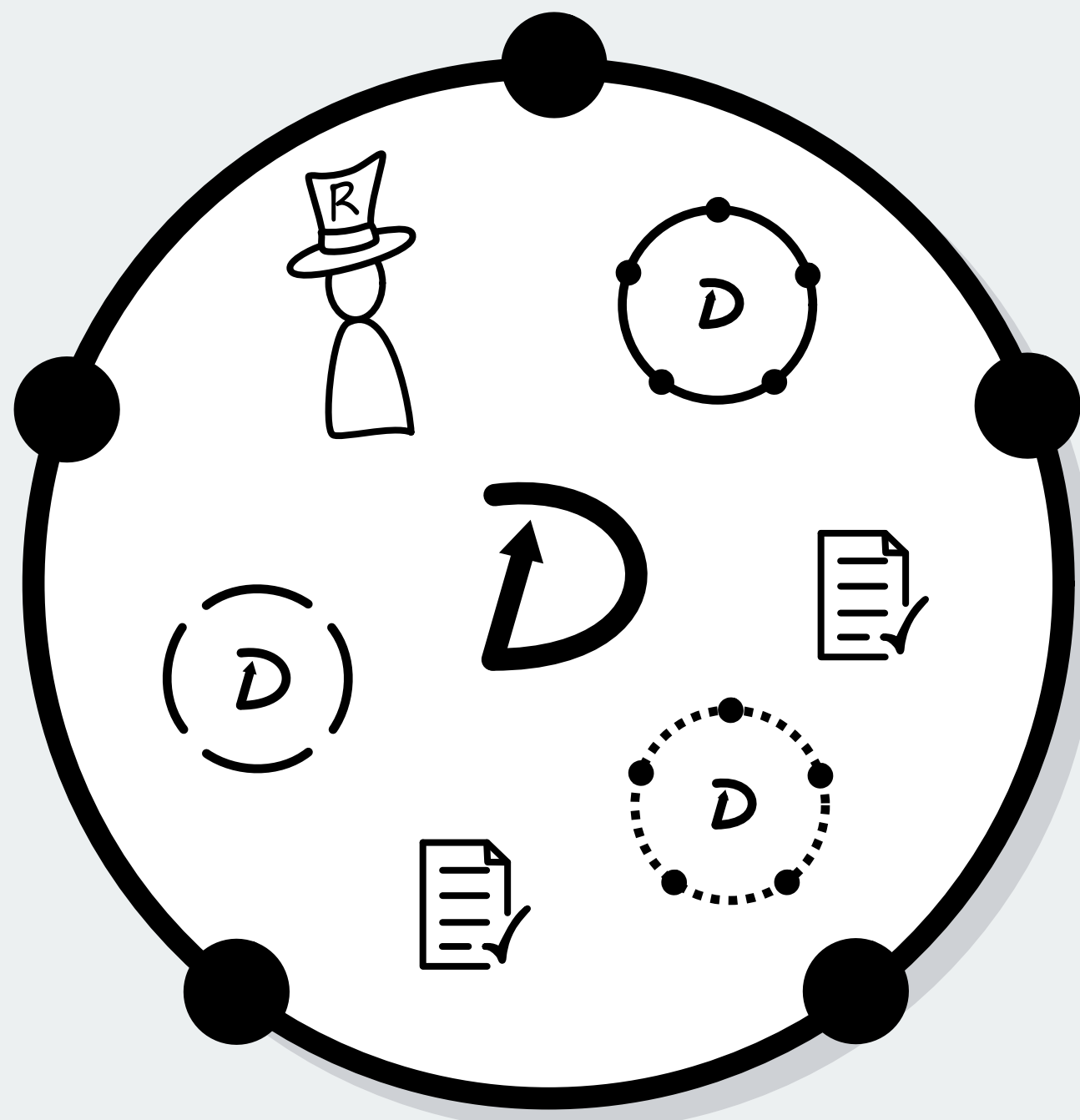
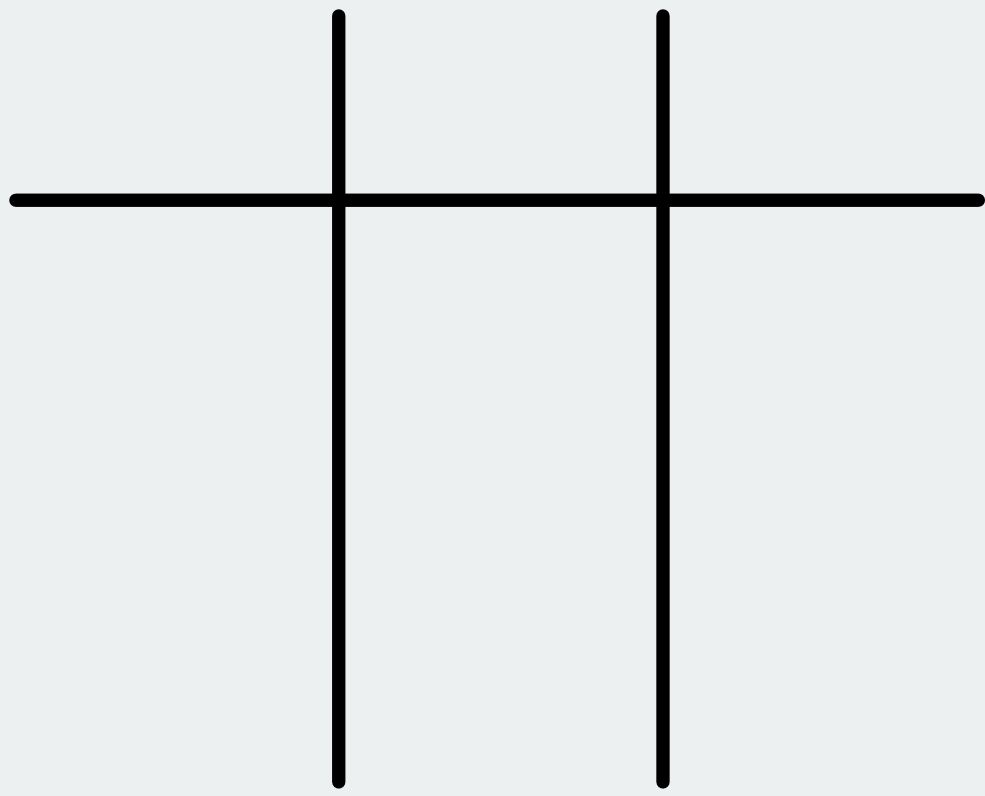

OPS

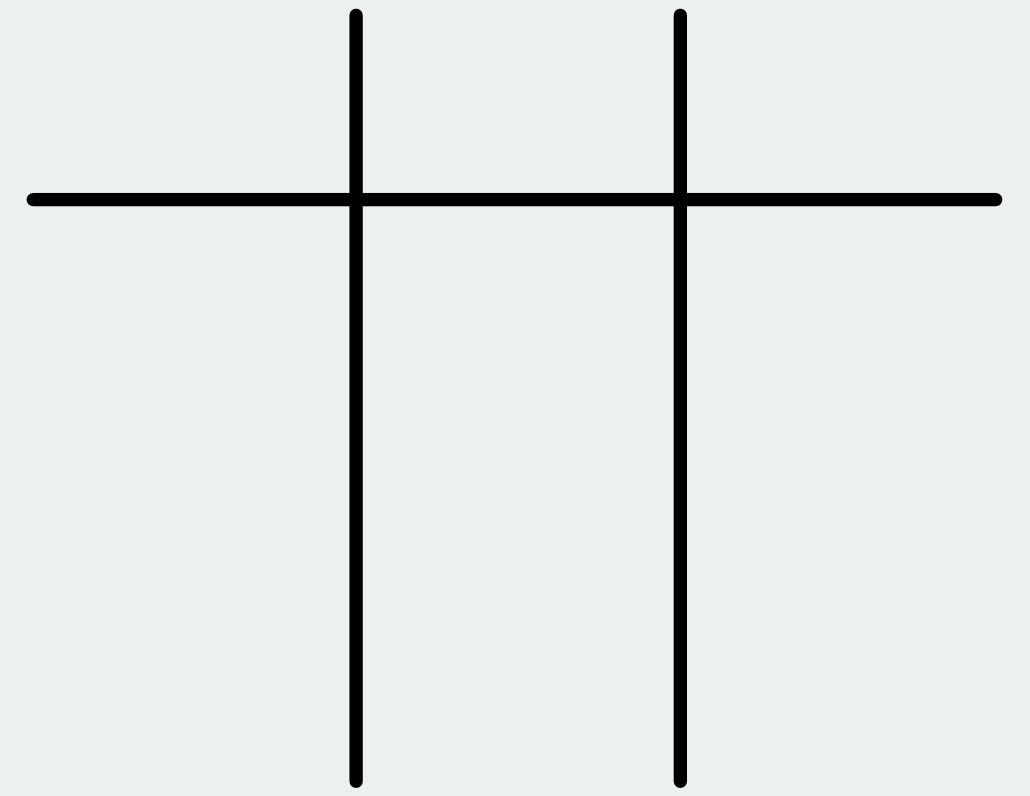

Cirkel

GOV

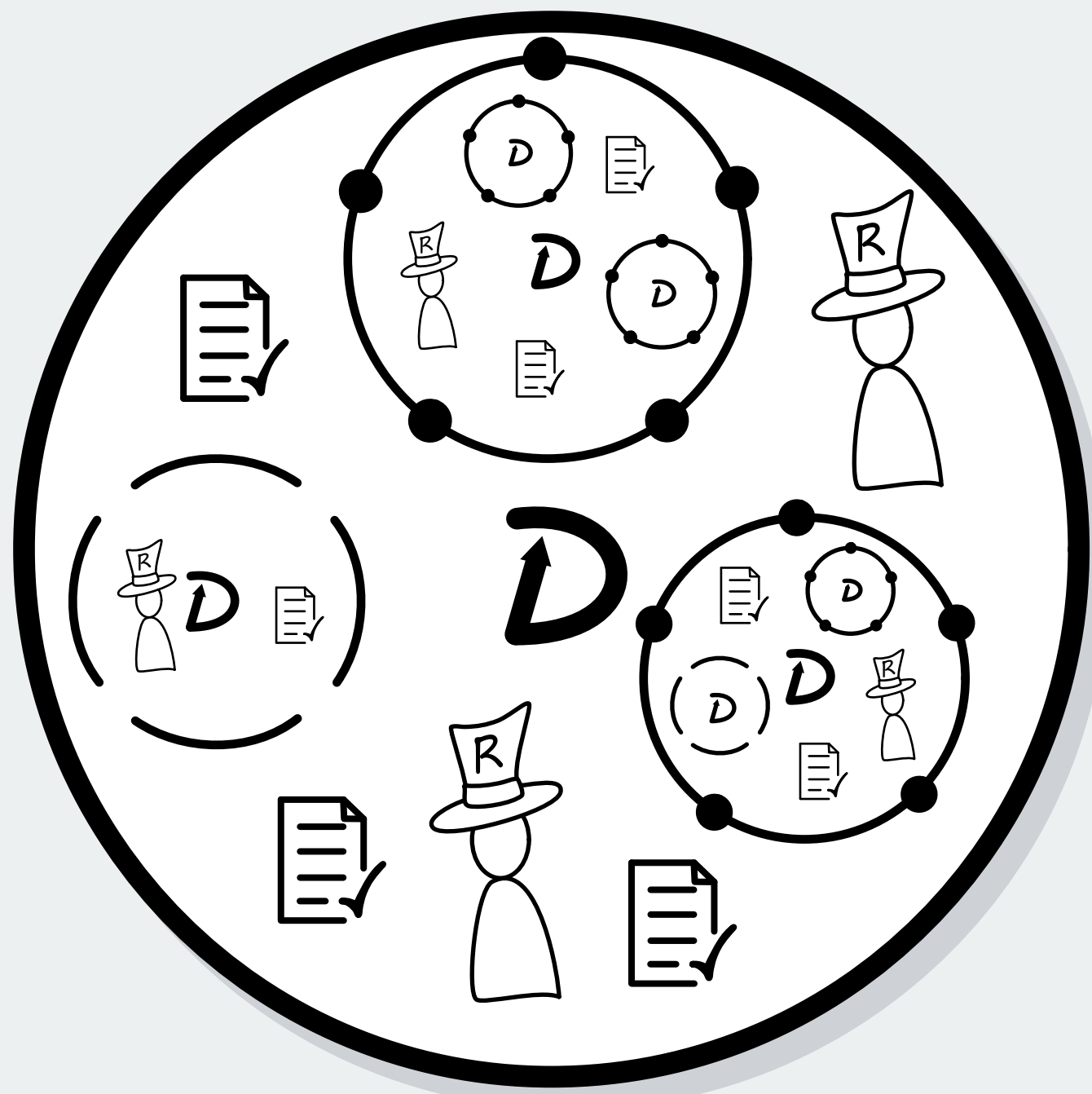
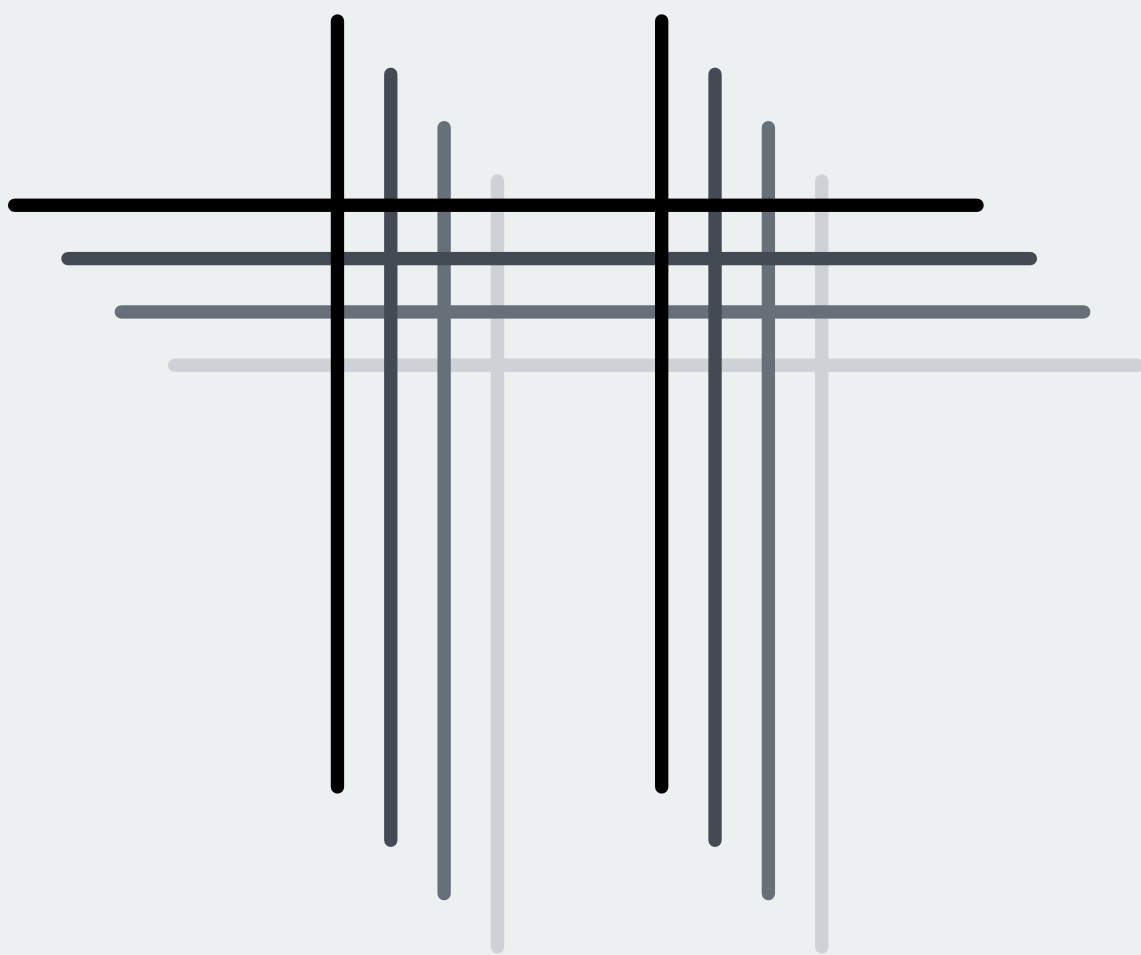

OPS

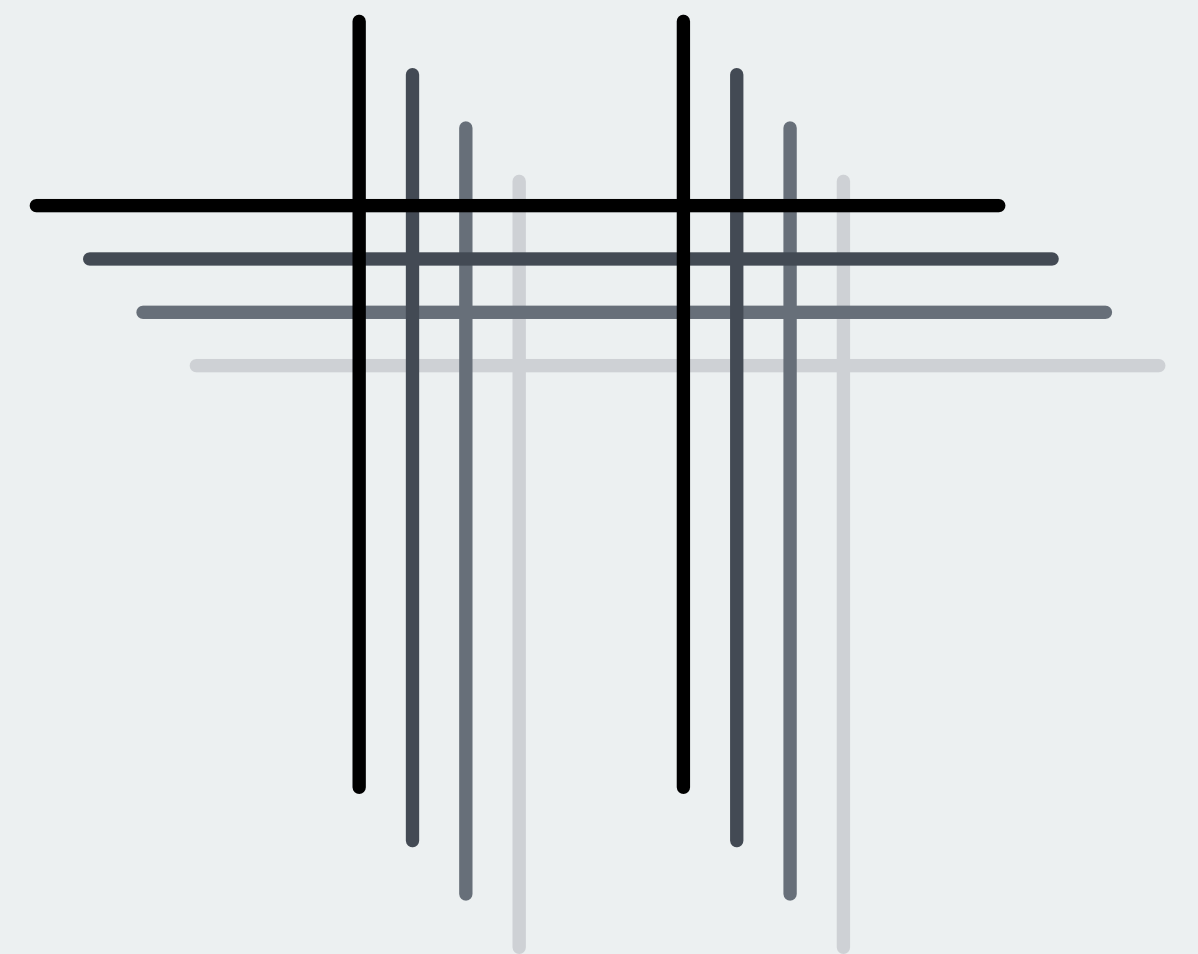

Organisatie

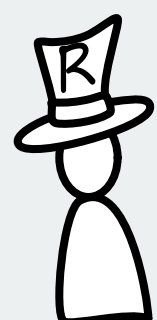
GOV

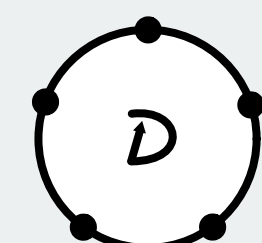
OPS

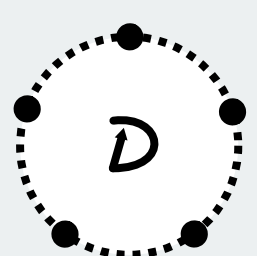
Afspraak

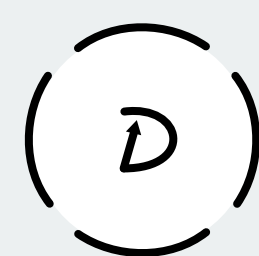
Rolhouder

Cirkel

Hulpteam

Open Domein

Governance

(door een organisatie of een domein daarbinnen)

Het stellen van doelen en het maken en evolueren van beslissingen die mensen richting geven om die doelen te bereiken.

Zelfsturing

Mensen die zichzelf besturen binnen de kaders van een domein

Zelforganisatie

De activiteiten en processen waarmee mensen hun dagelijks werk organiseren, zonder sturing van buitenaf en binnen de door governance gestelde kaders

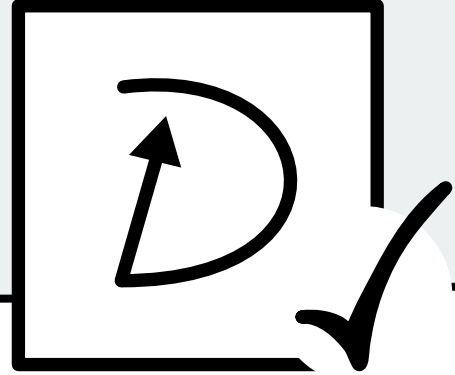
Operations

Het werk uitvoeren en de dagelijkse activiteiten organiseren binnen de kaders die door governance werden gesteld.

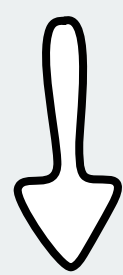
Governance vs Operations

Driver

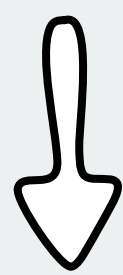
Wordt dit gedekt door een eerdere beslissing?

Nee

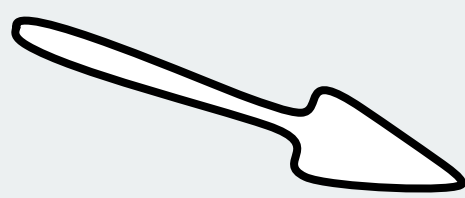

Zal deze beslissing toekomstige beslissingen of acties bepalen?

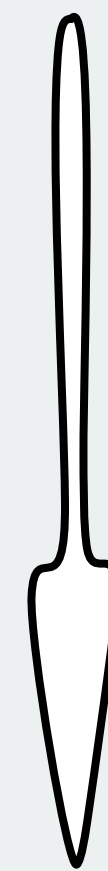
JA

NEE

Ja

Governance Board

Operations Board

	Te beslissen	Agenda	Beslist
prioriteren ▲	☐	☐	☐
	☐	☐	
	☐	☐	

Te doen	in uitvoering	Klaar
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	— WIP limiet	☐

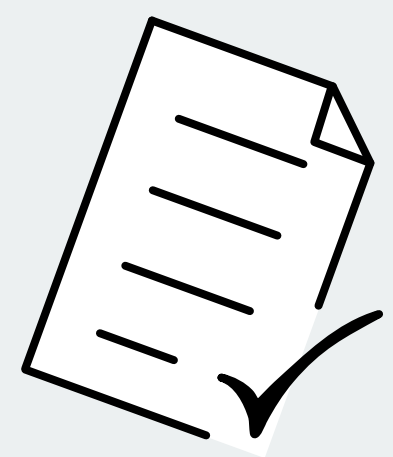
groepen nemen beslissingen in
Governance Meeting

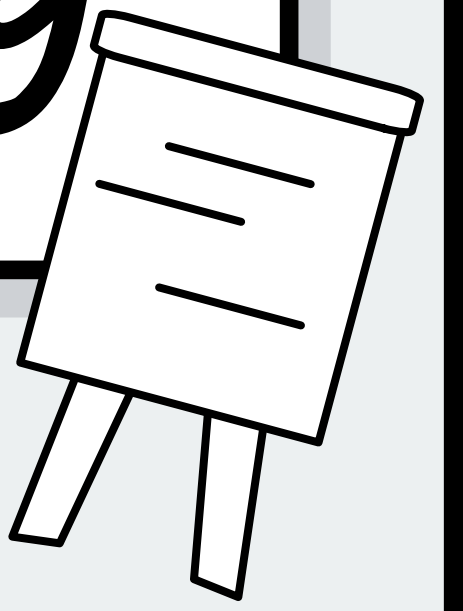
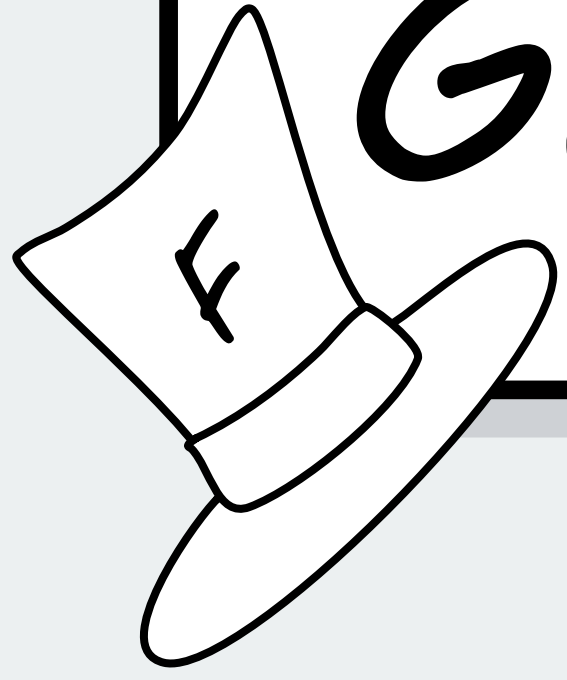
met als resultaat

of

Afspraken

Governance Vergadering

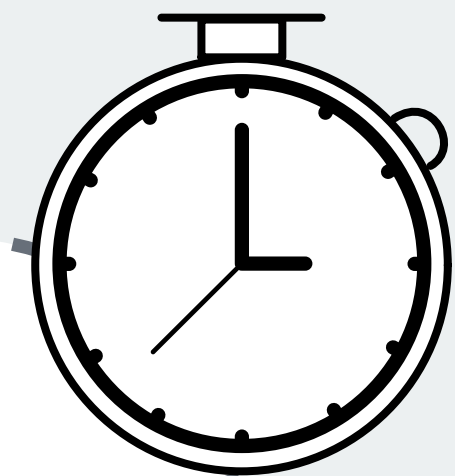
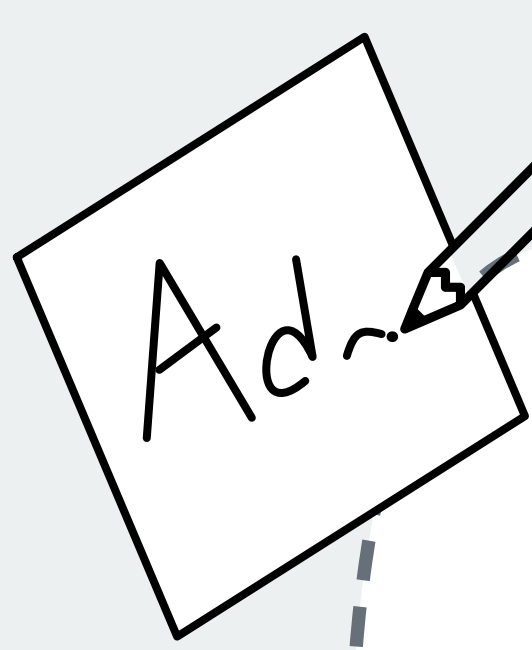

Openingsronde

Administratieve zaken

- consent over vorig verslag
- datum volgende vergadering
- last minute agendapunten
- consent over de agenda

Agendapunten

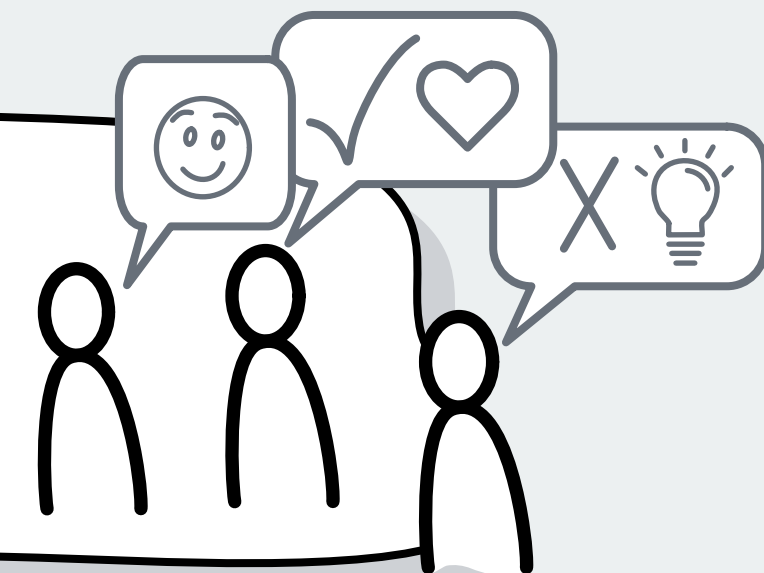

- korte verslagen
- afspraken evalueren

Driver	Naam	Tijd	Proces
—	—	10	CB
—	—	20	VV
—	—	15	RS

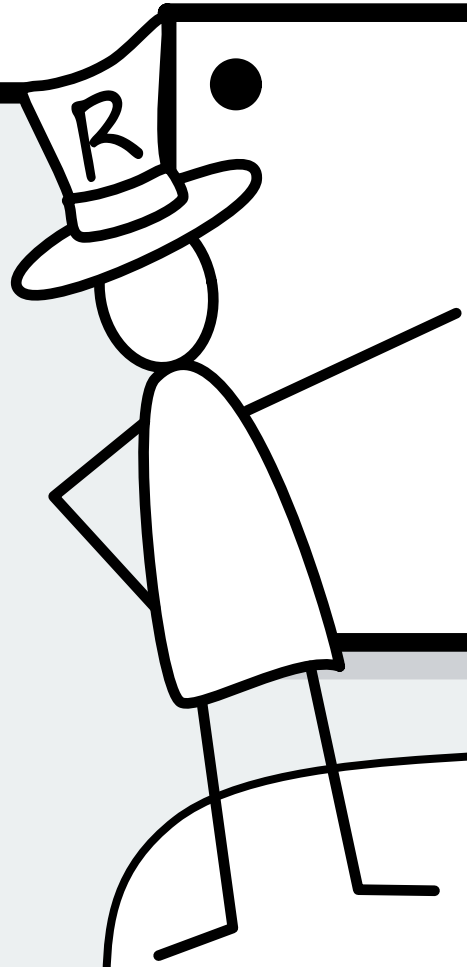
Evalueren van de vergadering

Afsluiting

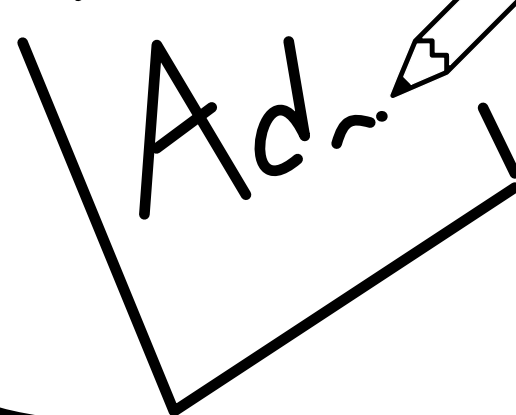
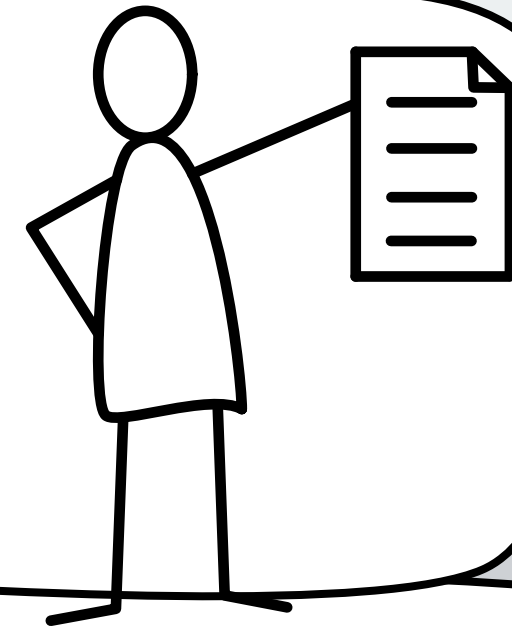

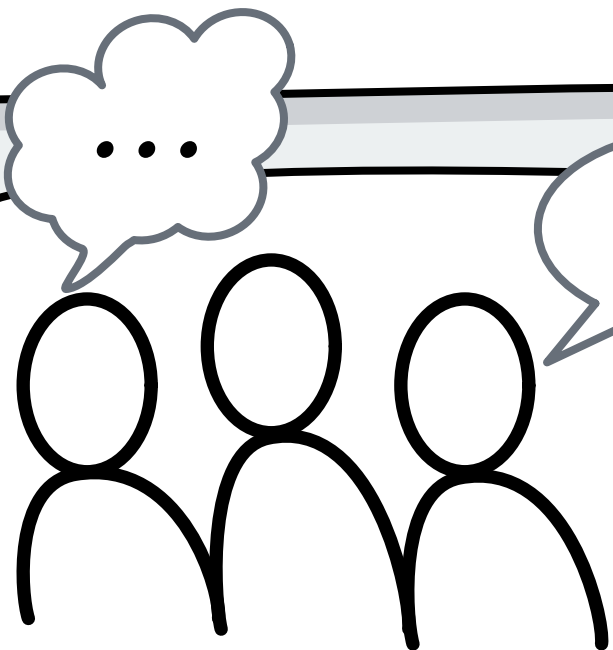
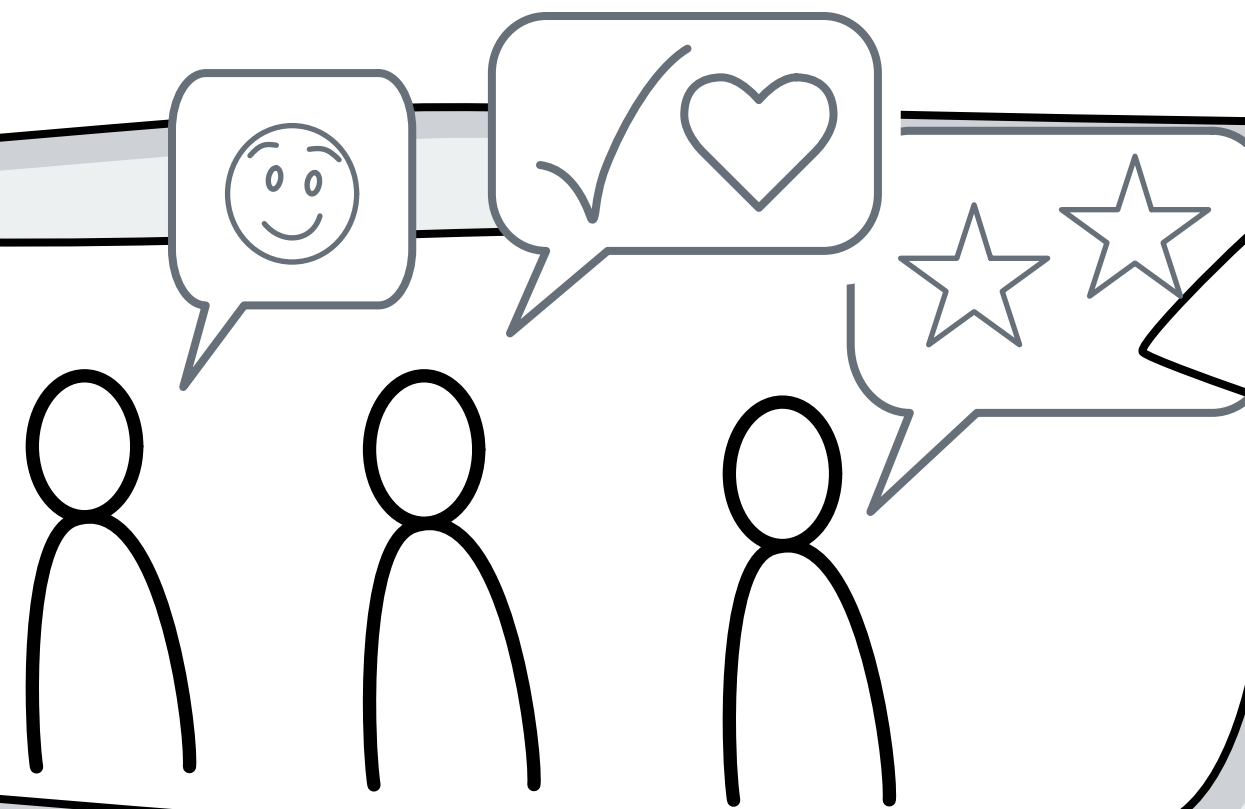
Rolselectie

Presenteer domein

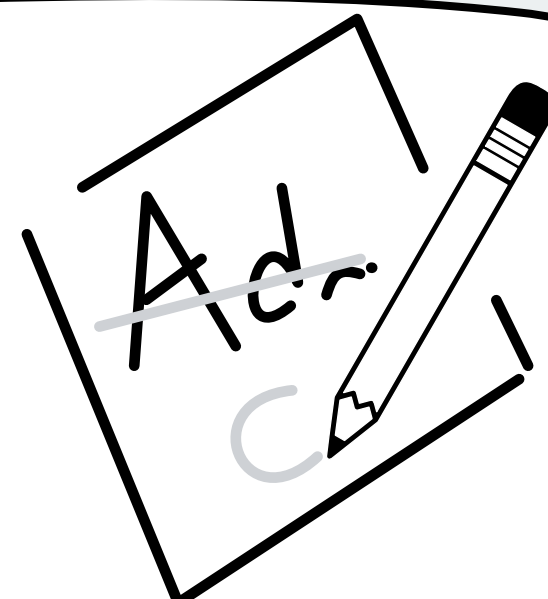
Verzamel nominaties

Luister naar de redenen

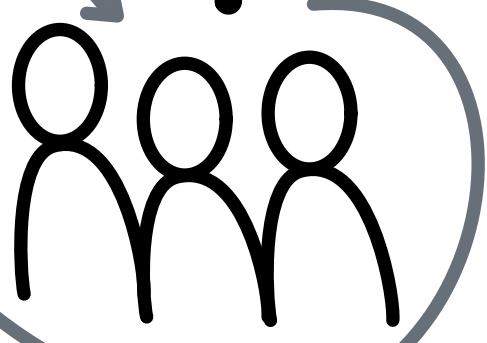

Extra informatie?

Wijzig nominaties

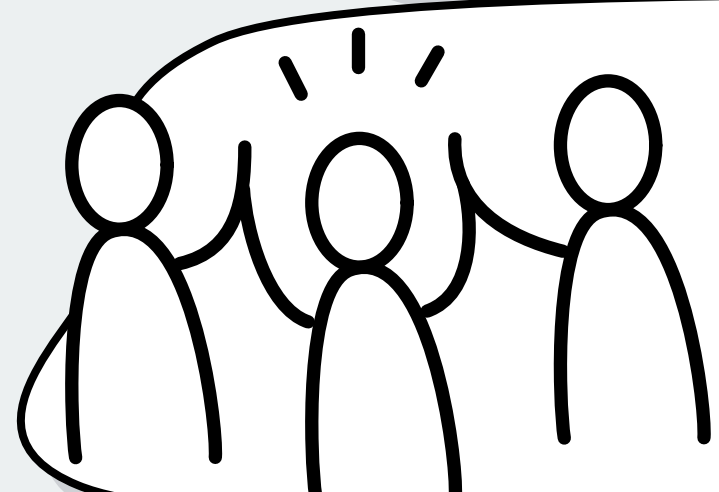

Stel iemand voor

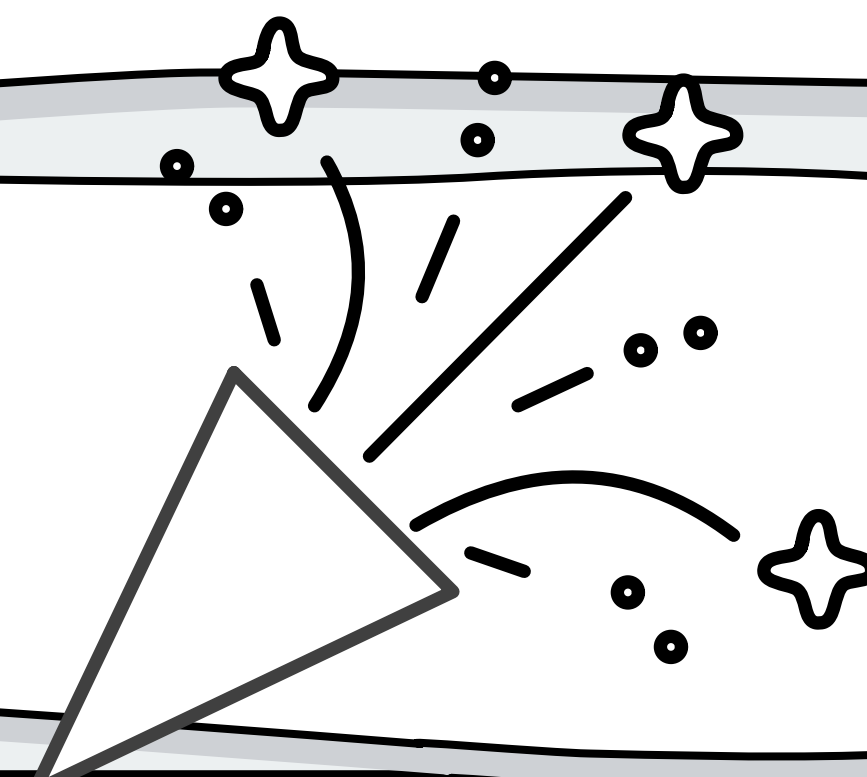

Zijn er bezwaren?

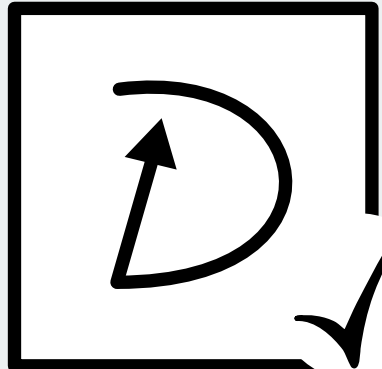
Bespreken en oplossen

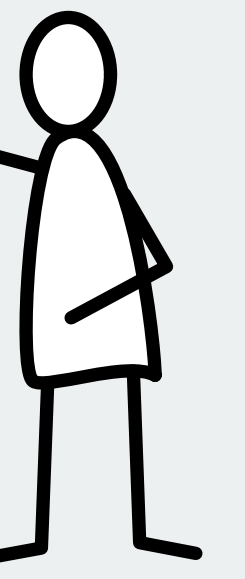
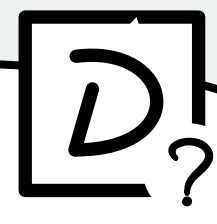
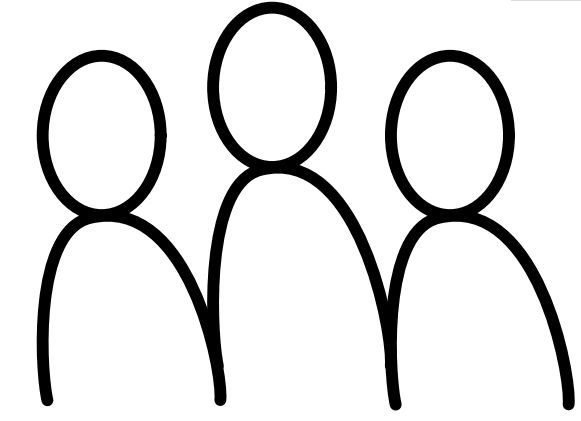
Vier!

Voorstel vormen

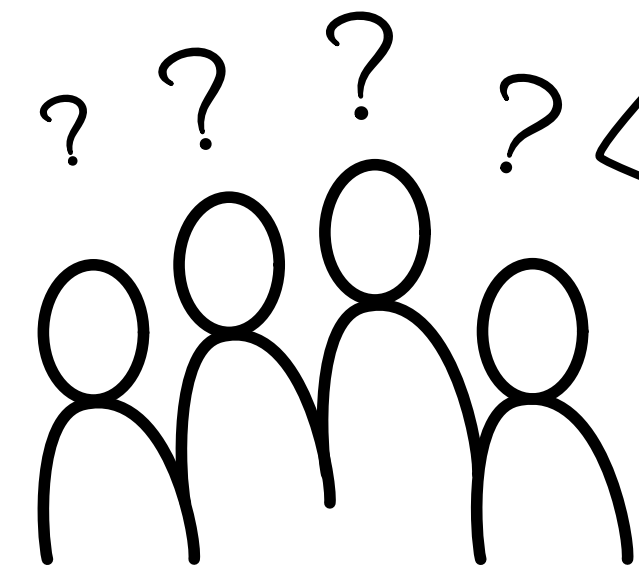
Consent over de driver

Vragen over de driver

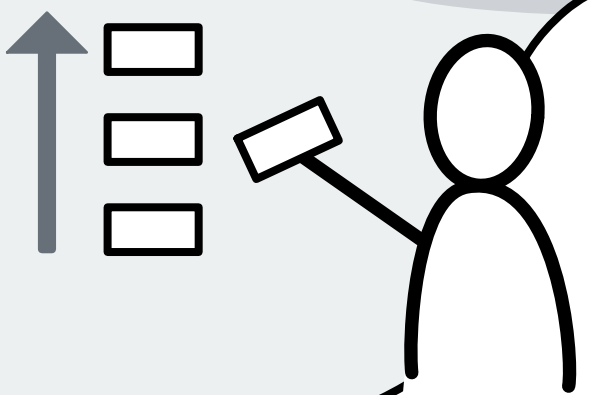
Overwegingen als vragen

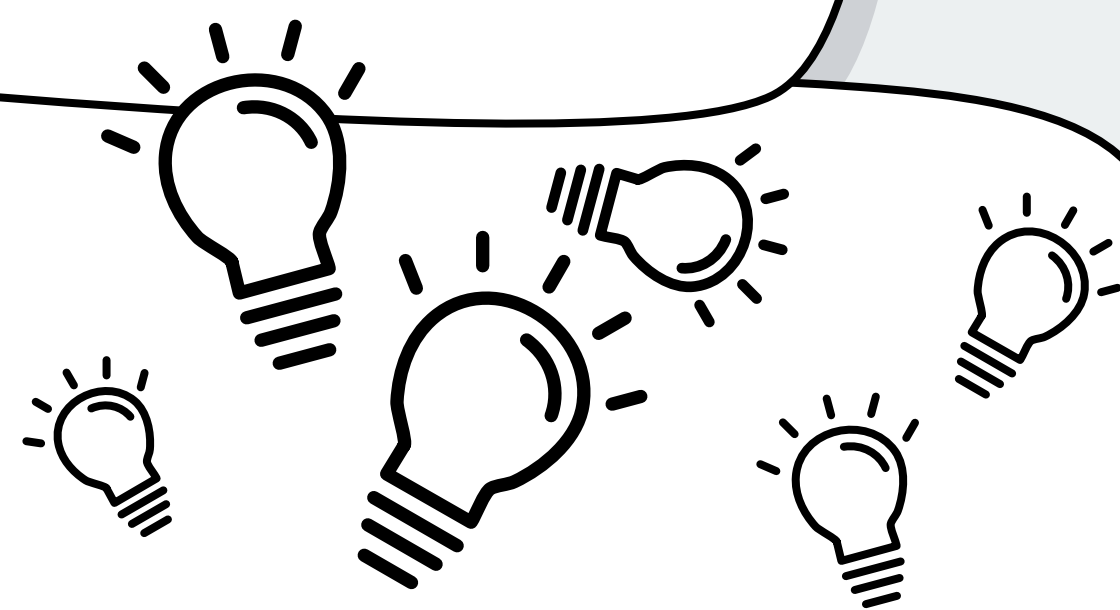
Beantwoord informatieve vragen

Prioriteer overwegingen

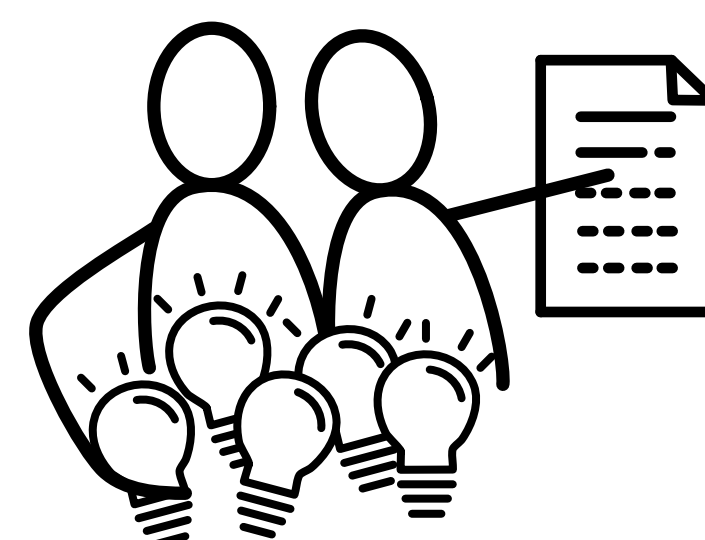
Verzamel ideeën

Kies tuners

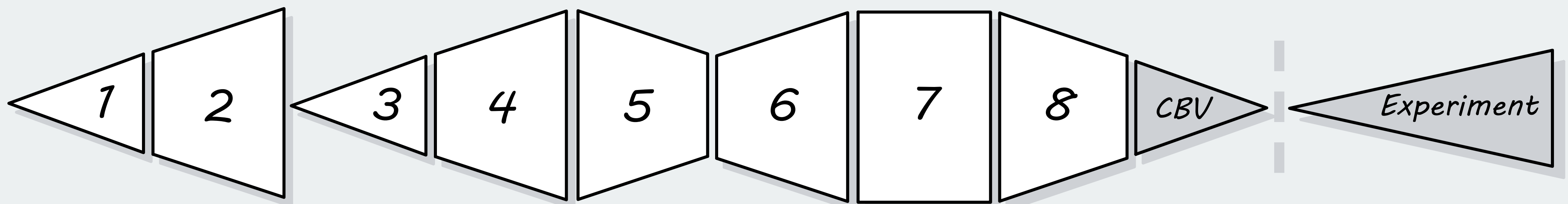

Ontwerp voorstel

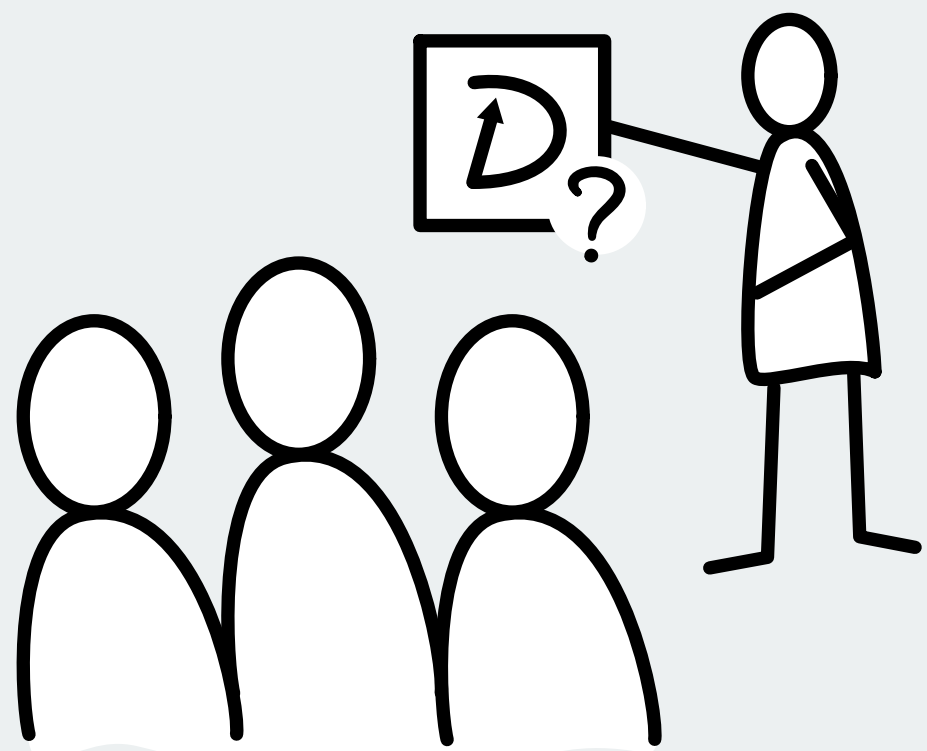
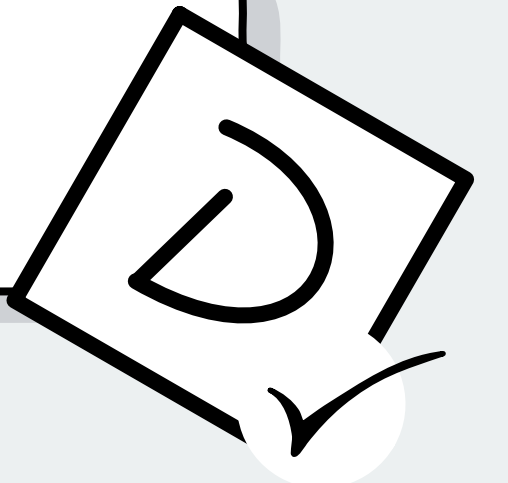

Voorstel vormen

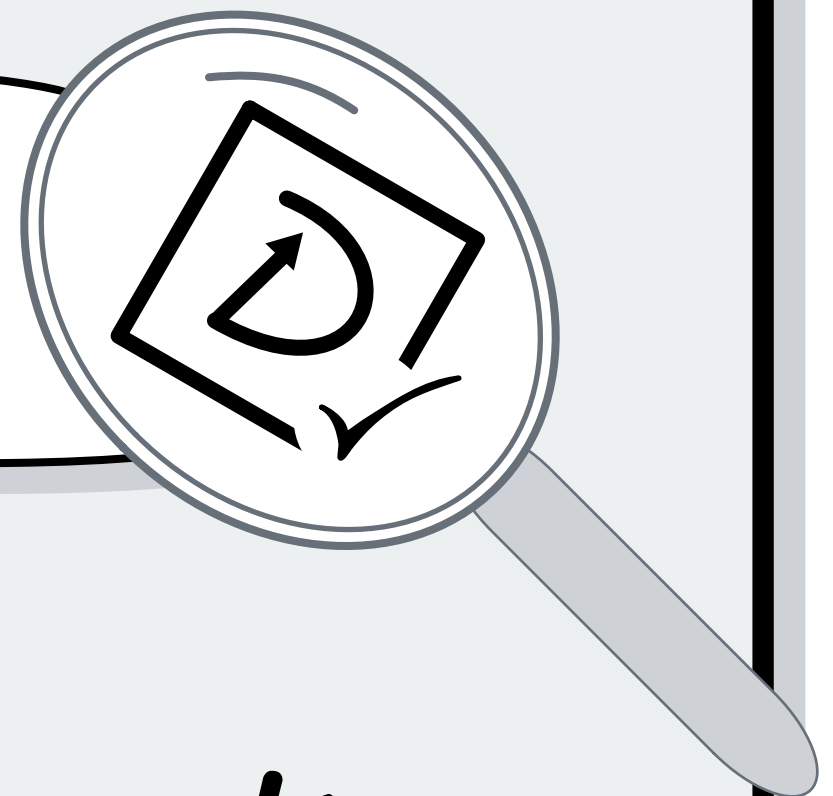
1 Presenteer de driver en consent over de driver

“Is het voldoende duidelijk?”

“Is het relevant voor ons?”

2 Vragen over de Driver

“Is er nog andere informatie nodig over de Driver?”

...beantwoord de vragen terwijl je bezig bent...

Weten we genoeg over de Driver voor nu?

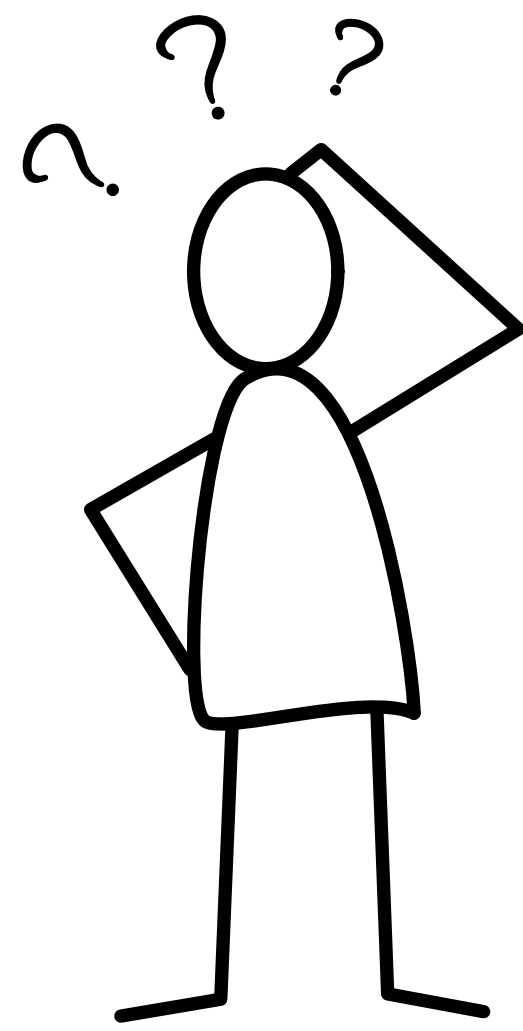
3 Verzamel overwegingen als vragen

“Welke vragen komen er bij mij op als ik nadenk over mogelijke oplossingen?”

Informatieve vragen
(begrijpen van kader)

“Hebben we budget?”

“Hoeveel mensen worden hierdoor geraakt?”

Generatieve vragen

(verkennen mogelijkheden)

“Wat is het eenvoudigste dat we kunnen doen?”

“Hoe kunnen we feedback verzamelen?”

* Vermijd oplossingen vermomd als vragen!

Waar mogelijk ...

4 Beantwoord informatieve vragen

...om kennis over de kaders te vergroten

5 Prioriteer generatieve vragen

Consent

Geef, zoek en integreer bezwaren tegen beslissingen en acties

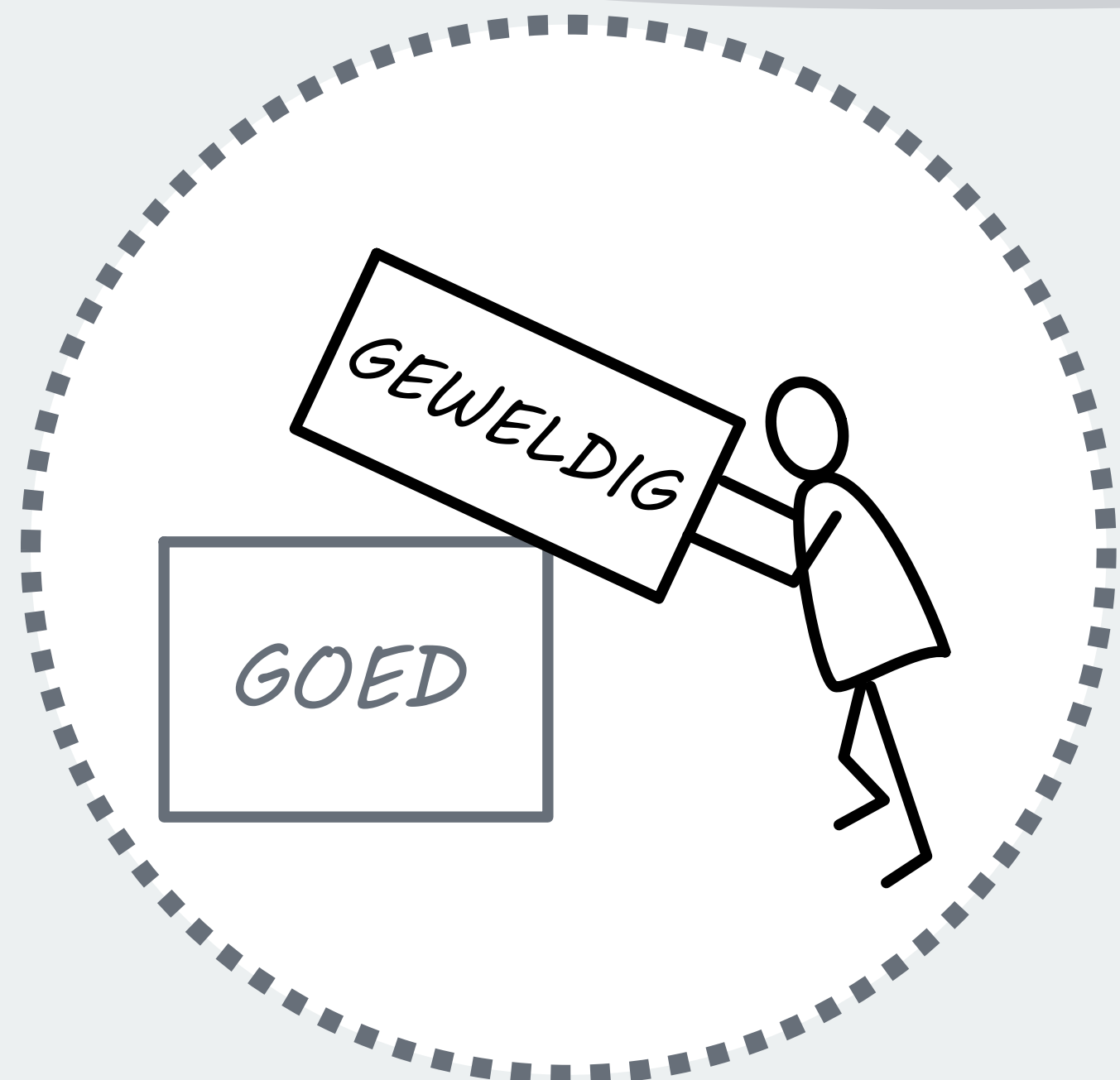

Bezwaren

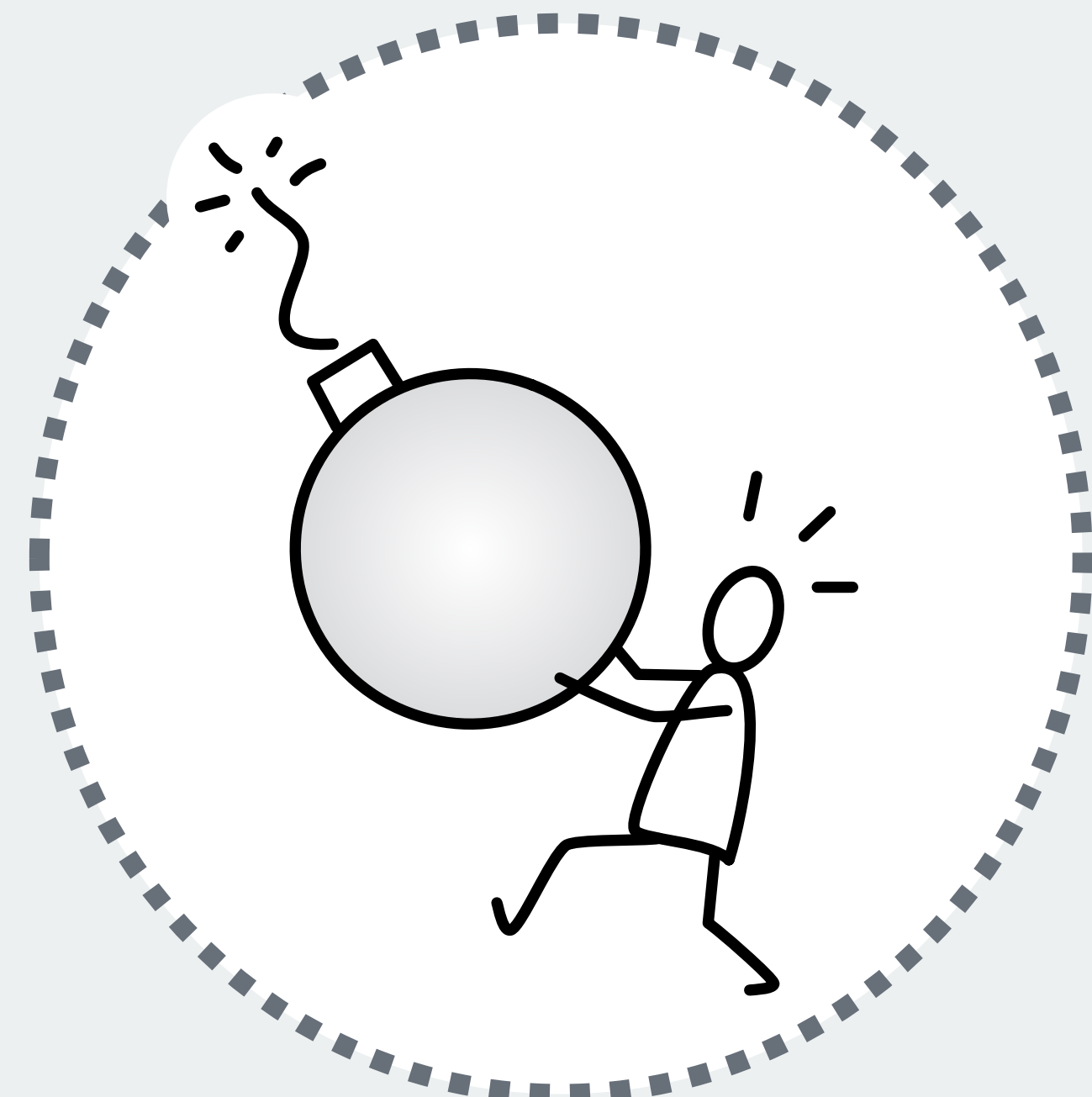
Een reden waarom iets doen in de weg zou staan van het (meer) effectief reageren op een driver binnen de organisatie

Bezwaren onthullen...

onmiddellijke verbeteringen

(mogelijke) schade

Geen bezwaar

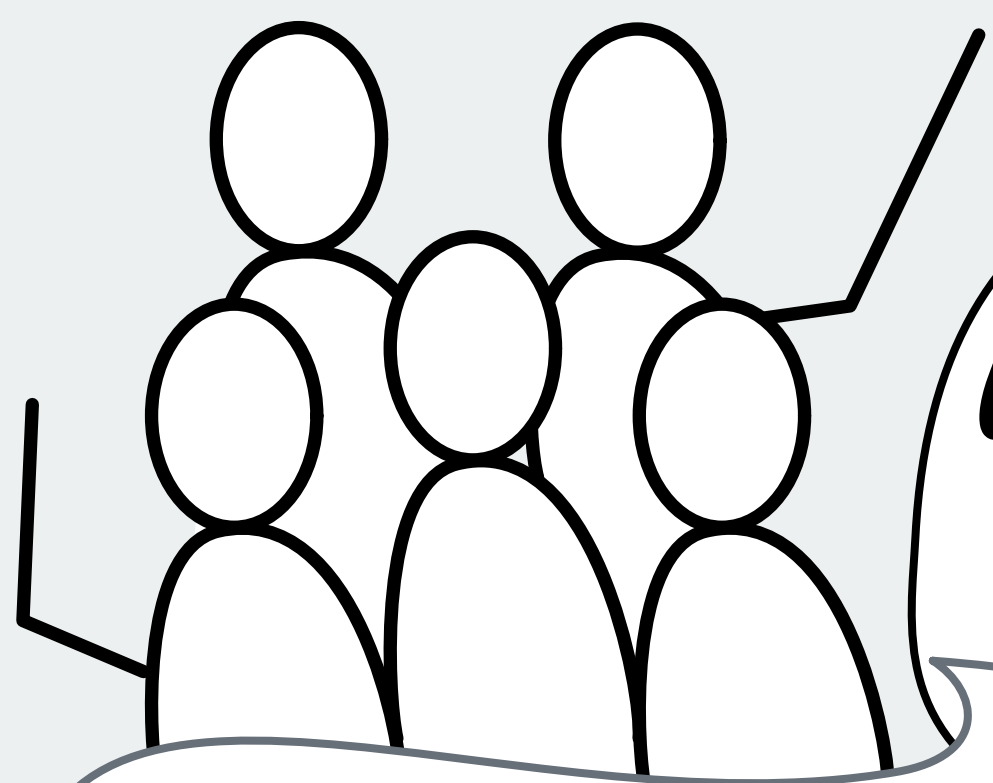
6 Verzamel ideeën

... die een complete oplossing bieden
of een overweging beantwoorden.

stel dialoog en delen van meningen uit

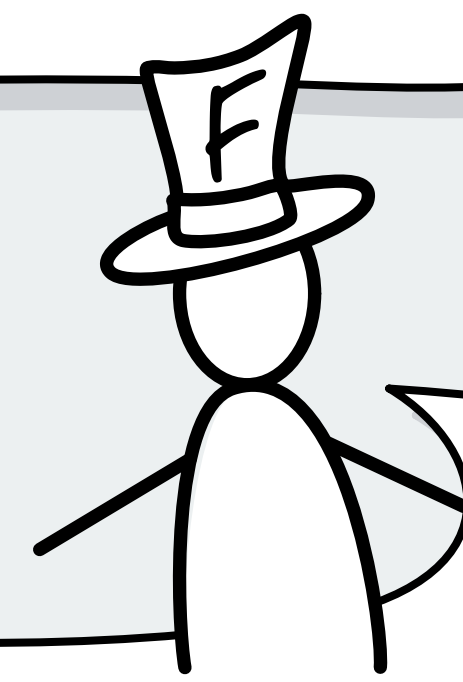

7 Kies tuners

Wie wil er, of zou erbij moeten zijn?
Wie kan er verder veel bijdragen?

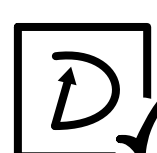

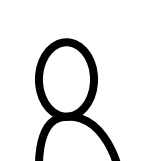
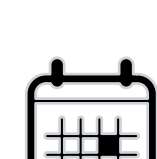

Geen bezwaar!

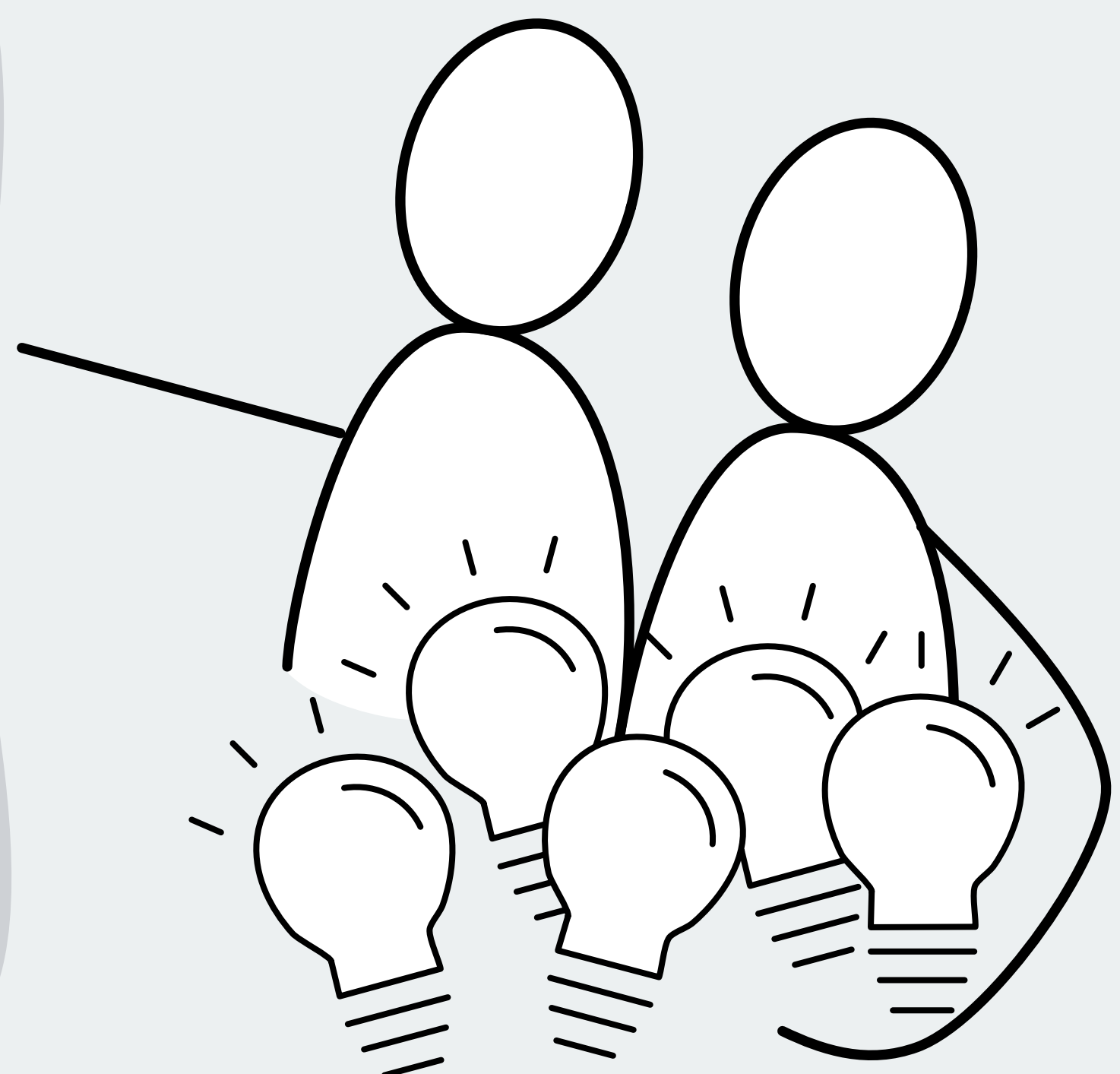

8 Ontwerp voorstel

9

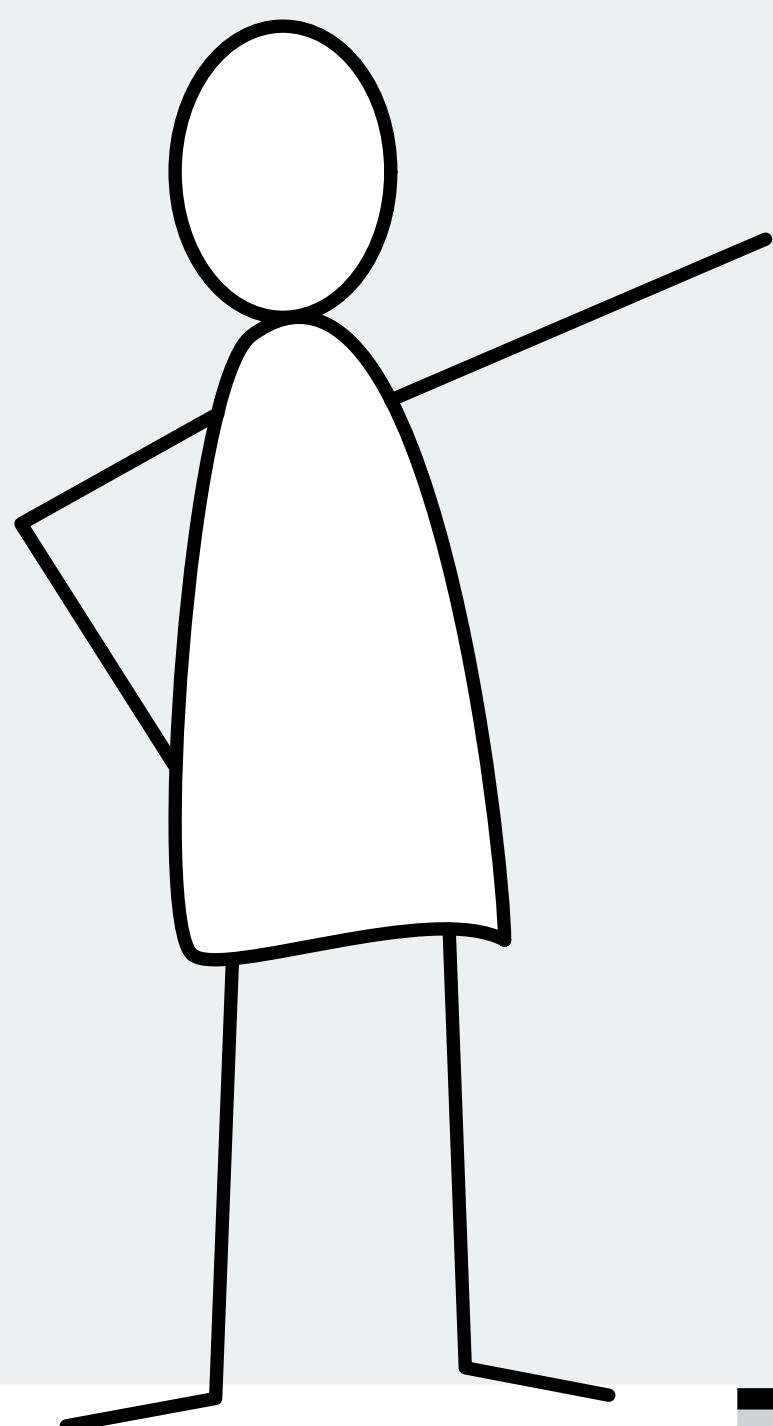
Titel v/h voorstel

- *Driver*
- *Omschrijving voorstel*
- *Wie is verantwoordelijk voor wat?*
- *Evaluatie datum*
- *Evaluatie criteria*

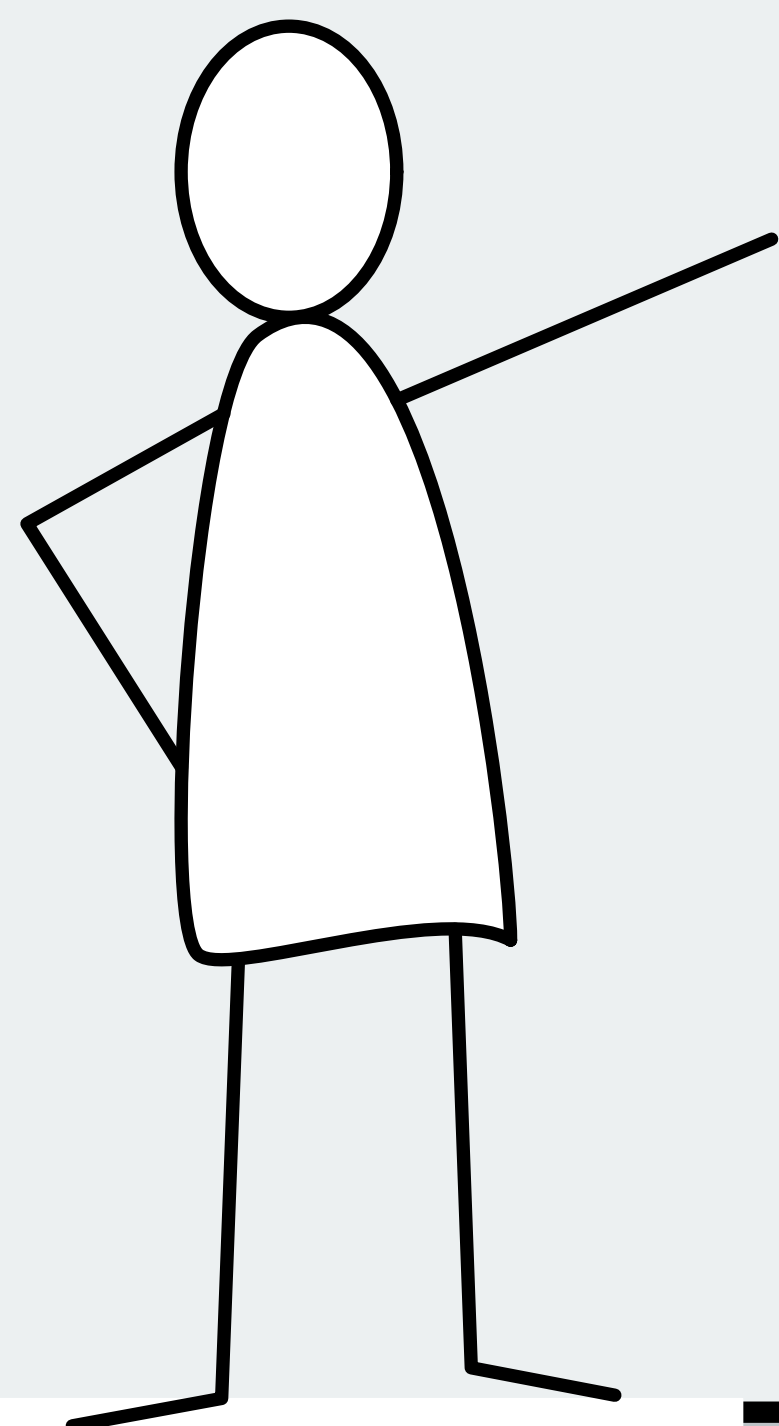

*Het is niet
'het een óf
het andere',
het is 'beide
en méér'!*

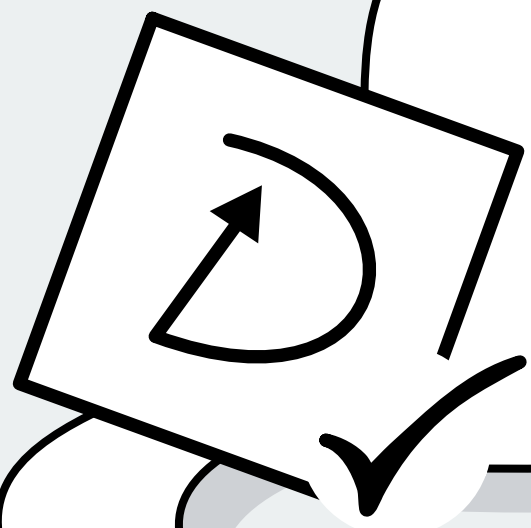
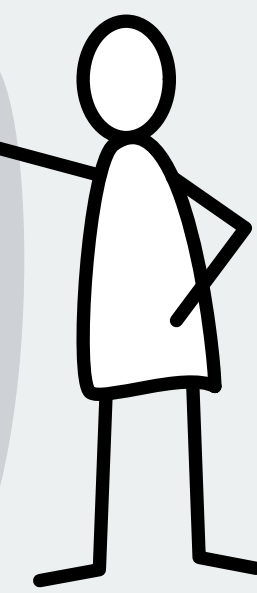
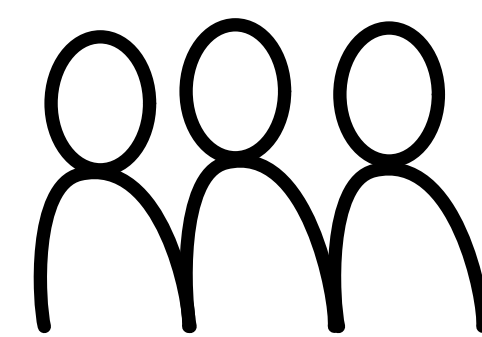
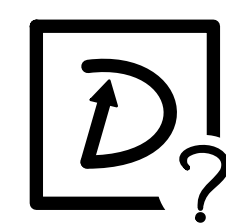
Goed genoeg
voor nu en
veilig genoeg om
te proberen

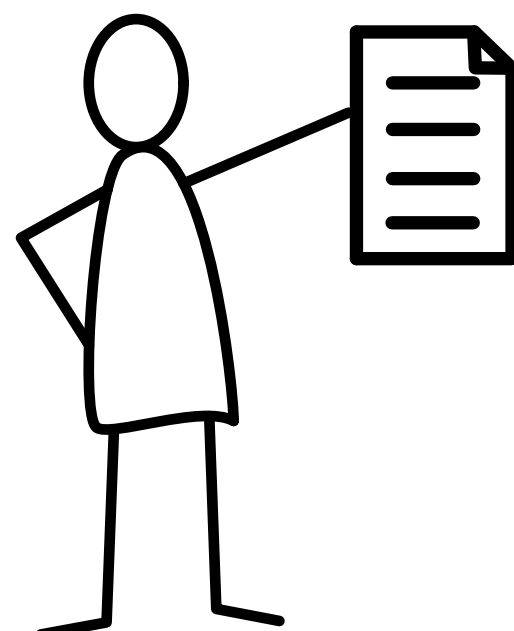

Consent Besluitvorming

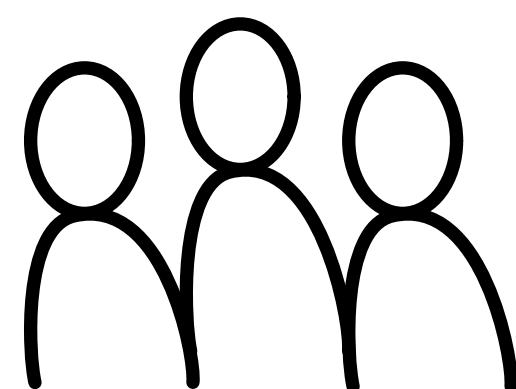
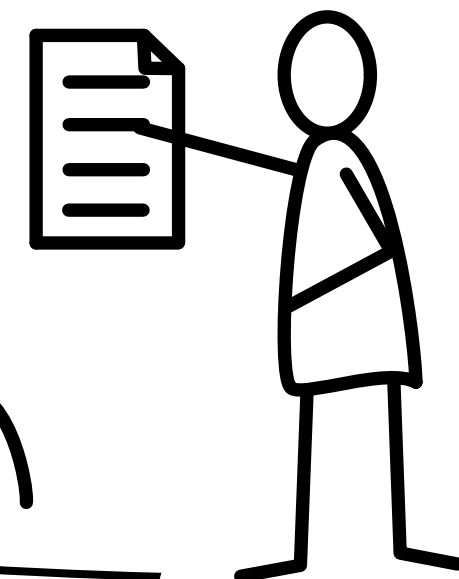
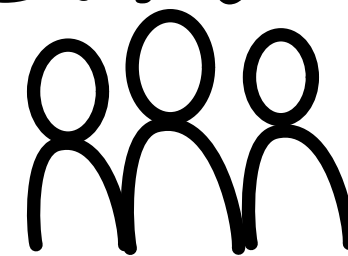
Consent over de Driver

Presenteer Voorstel

Verhelderende vragen?

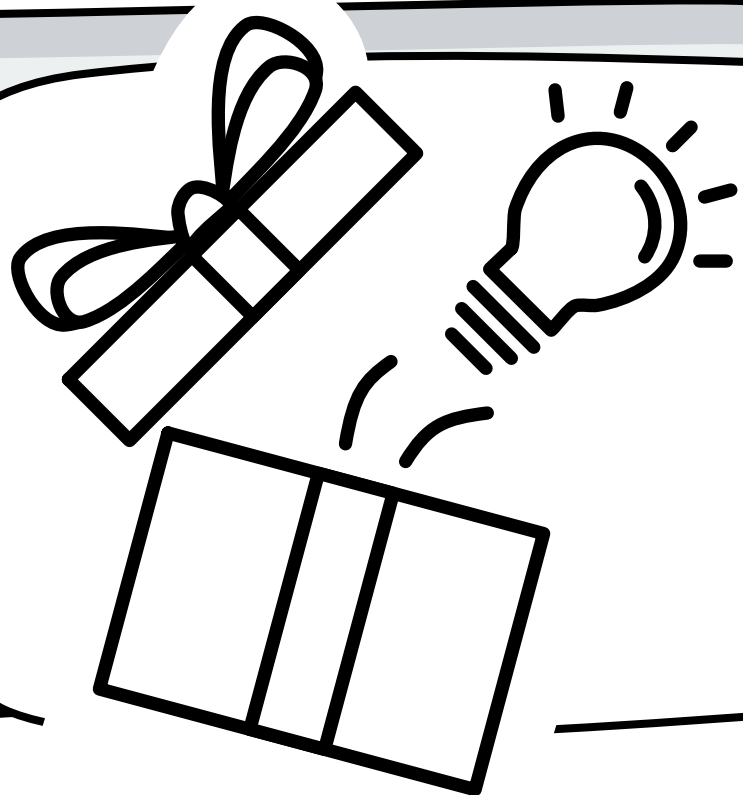

≡ Korte reactie

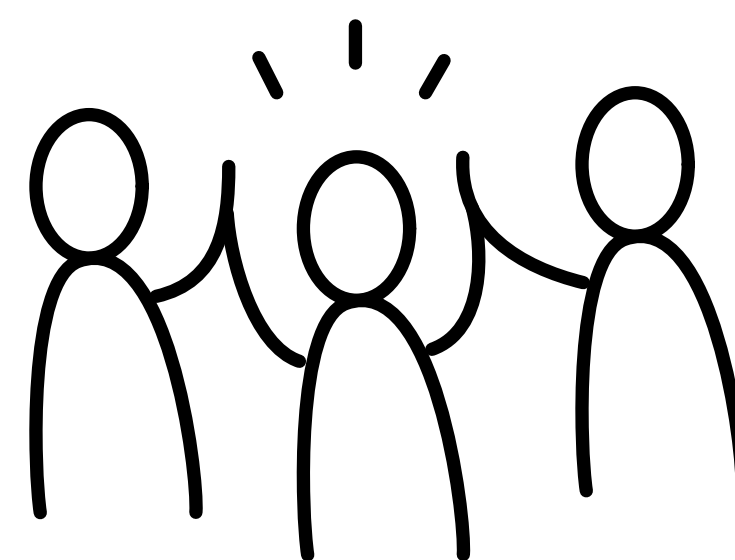
Zijn er bezwaren?

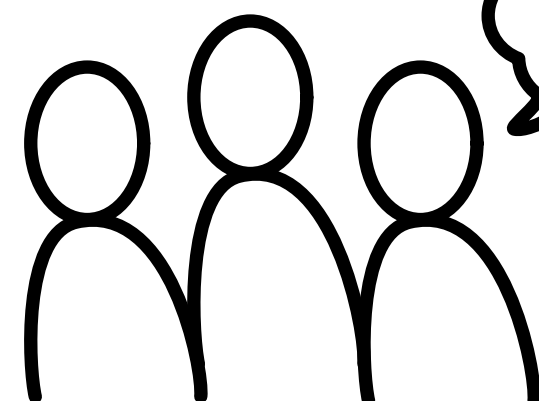
Integreer bezwaren

Vier!

Overweeg de zorgen

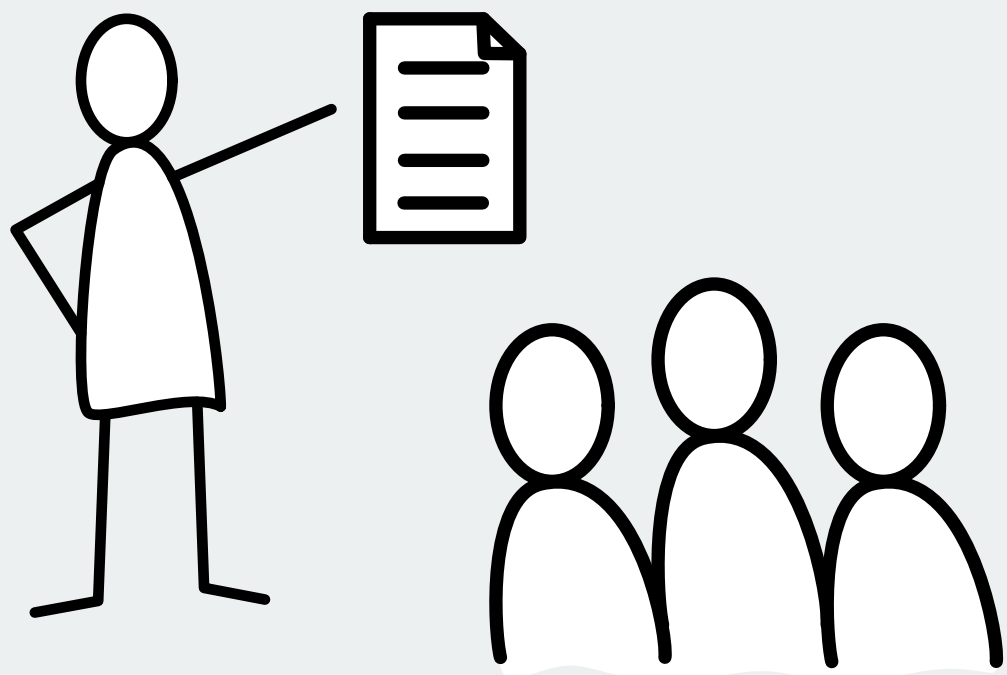
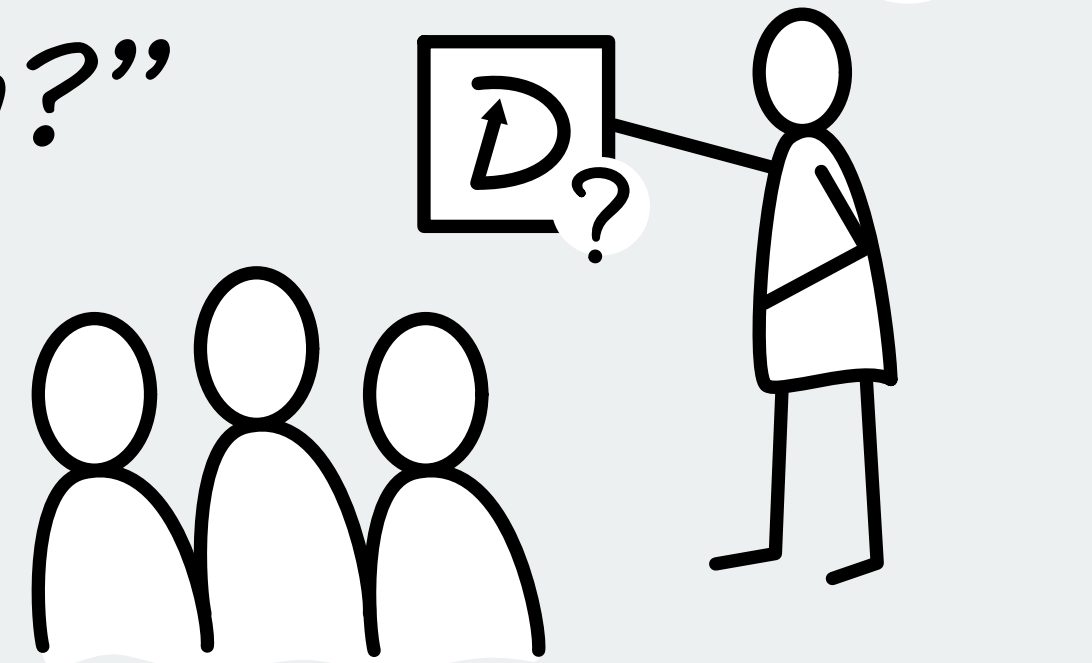

Consent Besluitvorming

1 Presenteer driver en Consent over de driver

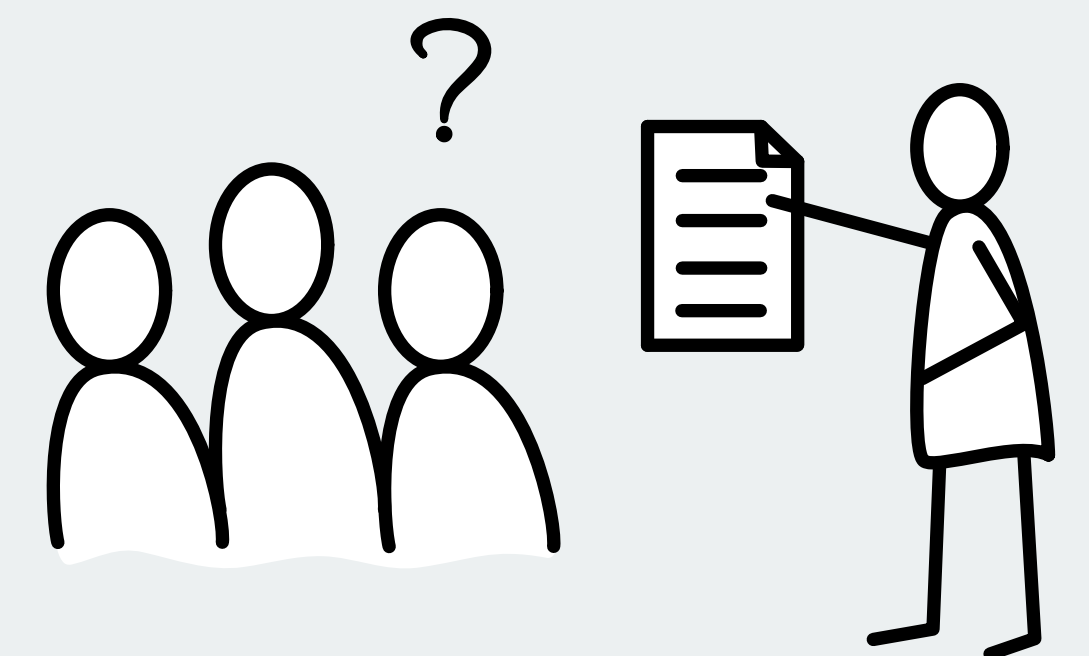
“Relevant voor ons om te beantwoorden?”

“Voldoende helder beschreven?”

2 Presenteer voorstel

3 Verhelderende vragen?

“Begrijp je het voorstel zoals het is geschreven?”

Vermijd “Waarom?” vragen. Focus op “Wat bedoel je?”

Gebruik rondes!

4 Korte reactie

“Wat zijn je gevoelens en gedachten over het voorstel?”

5 Zijn er bezwaren?

Je kan handgebaren gebruiken om tegelijkertijd je antwoord te tonen.

Ik heb een zorg

Geen bezwaar

Ik denk dat ik een bezwaar heb

6 Integreer bezwaren

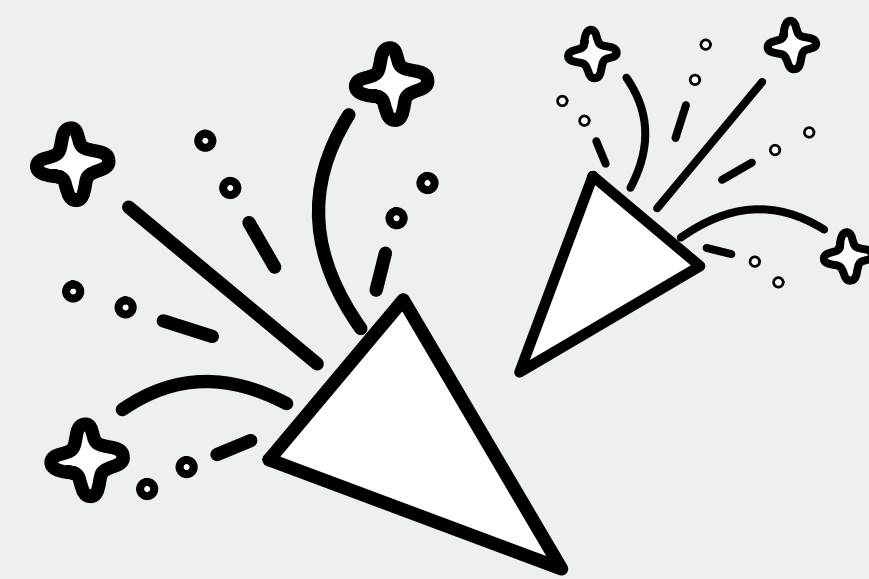
... één voor één.

Integreer informatie en wijsheid om het voorstel te verbeteren, tot er geen bezwaren meer zijn.

7

VIER!

Jullie maakten een afspraak!

8 Overweeg de zorgen

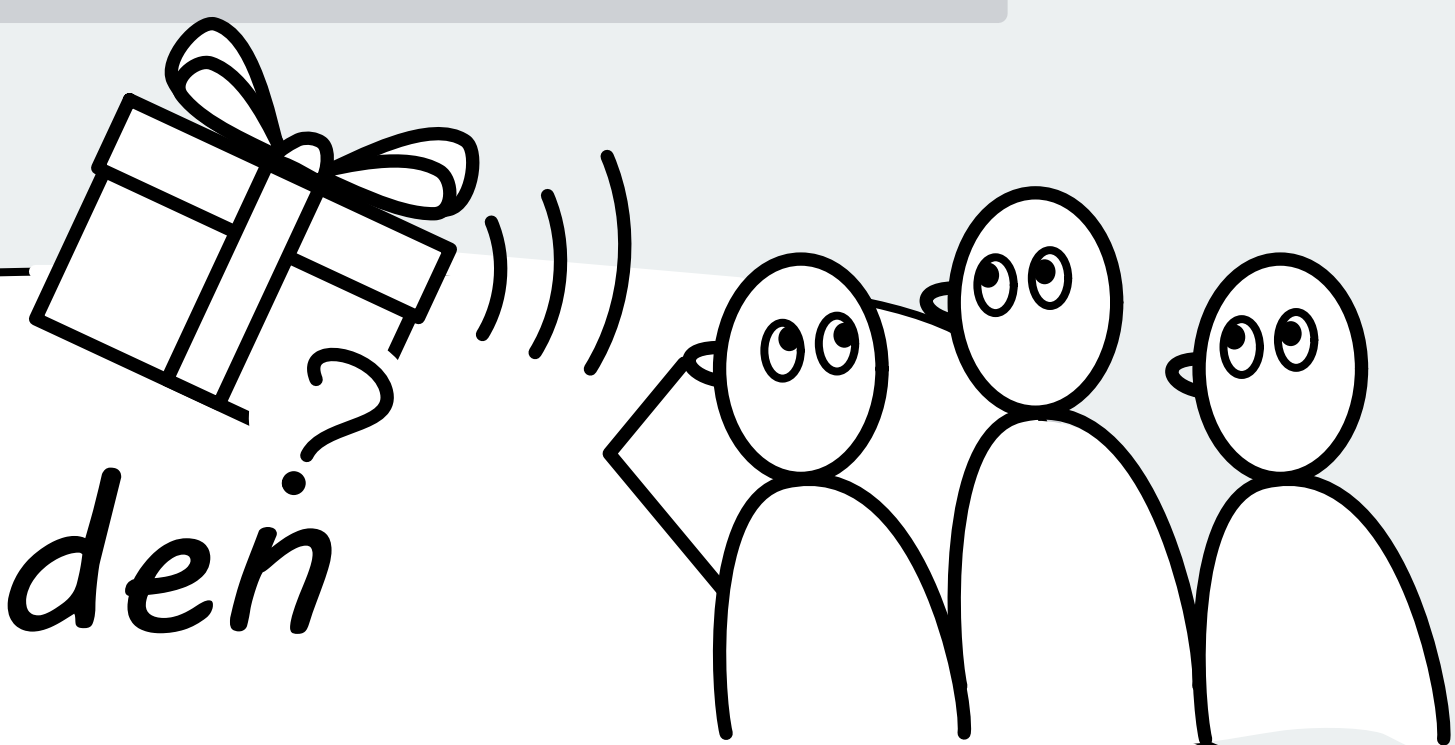
Luister naar de zorgen, als daar tijd voor is.

Ze bevatten mogelijk manieren om het voorstel te verbeteren, of noteer ze minstens als evaluatiecriteria

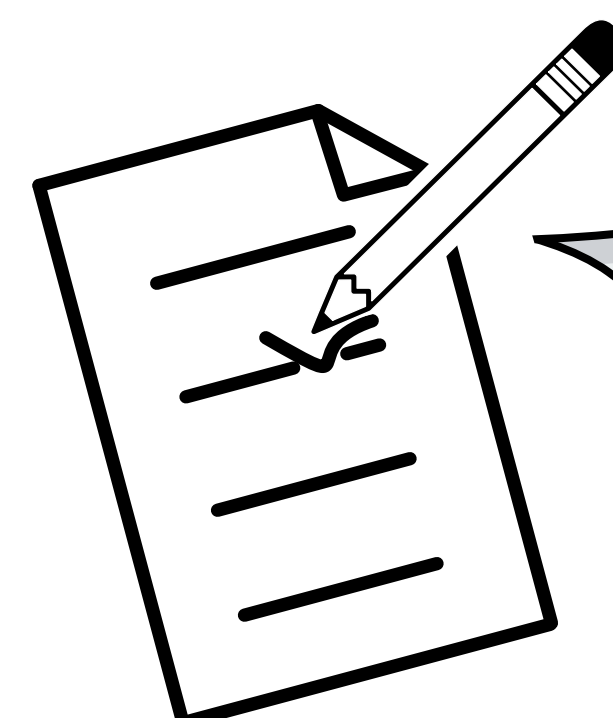
Integreren van bezwaren

Luister naar de redenen

Kwalificeer het bezwaar

Stel wijziging voor

Zijn er   tegen de wijziging?

Ja

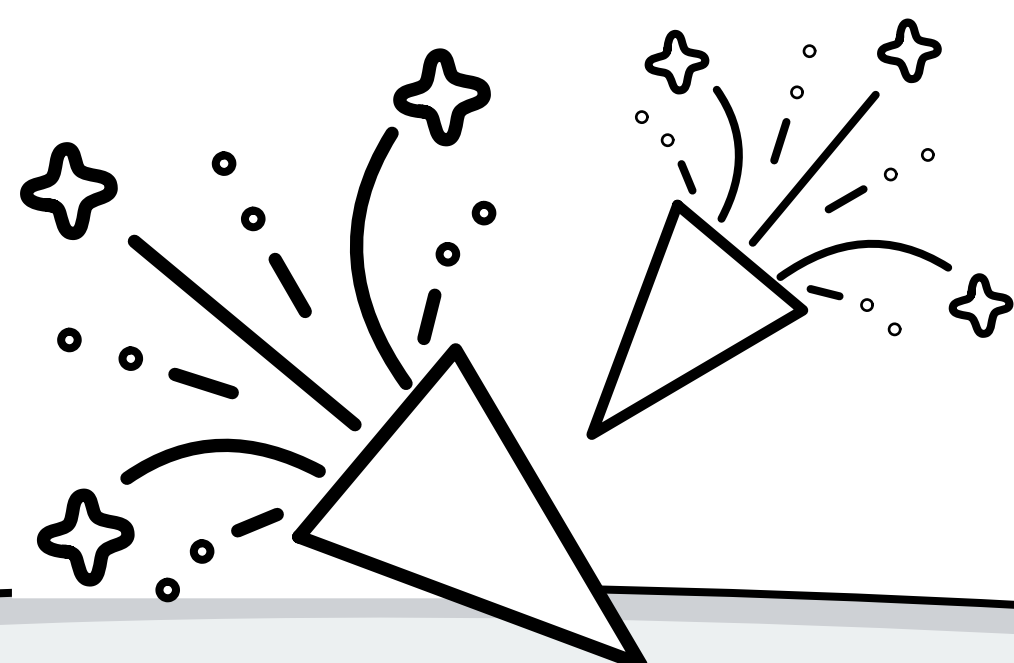
Nee

Integreer tegen de wijziging

Ja

Nog   tegen gewijzigde voorstel?

Nee

VIER!

Integreer bezwaren

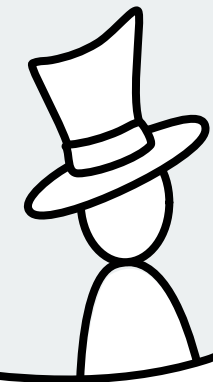
1 Luister naar de redenen

2 Kwalificeer het bezwaar

Ga na of de reden wijst op mogelijke schade of een onmiddellijke verbetering.

Kan je de reden begrijpen?

3 Stel wijziging voor

"Zie je een manier om dit voorstel te wijzigen zodat het bezwaar opgelost wordt?"

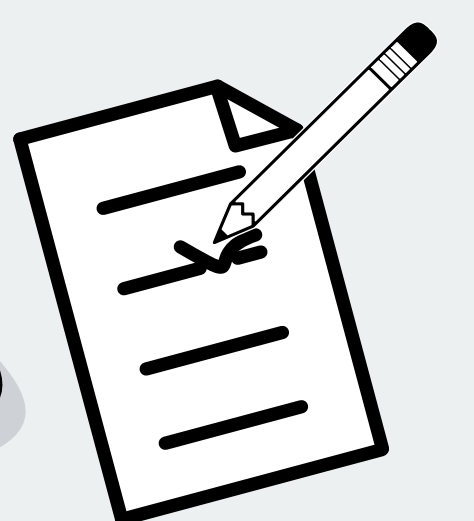
Vraag het eerst aan de persoon die het bezwaar aanbracht, daarna aan de anderen.

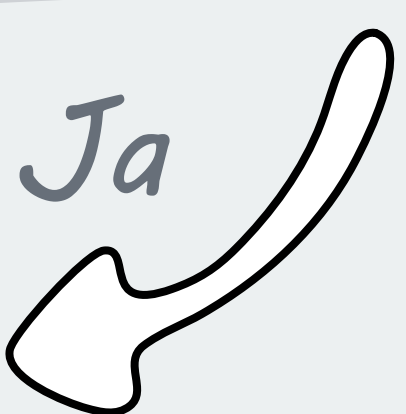
TIPS

- * knikken is voldoende als antwoord
- * zodra enkelen van de groep de reden begrijpen, kan het bezwaar gekwalificeerd worden!
- * wanneer niemand de reden begrijpt, vraag dan degene met het bezwaar om de reden opnieuw of anders uit te leggen
- * werk alle misverstanden weg

Niemand is slim genoeg om 100% fout te zijn!

4 Zijn er tegen deze wijziging?

Ja ga naar stap 5

Nee ga naar stap 6

5 Integreer tegen de wijziging

begin bij het begin:

Kom tot een wijziging aan het voorstel waartegen geen bezwaren meer zijn

Denk 'Beide en meer'

Nodig de mensen met een bezwaar uit tot een time-boxed gesprek.

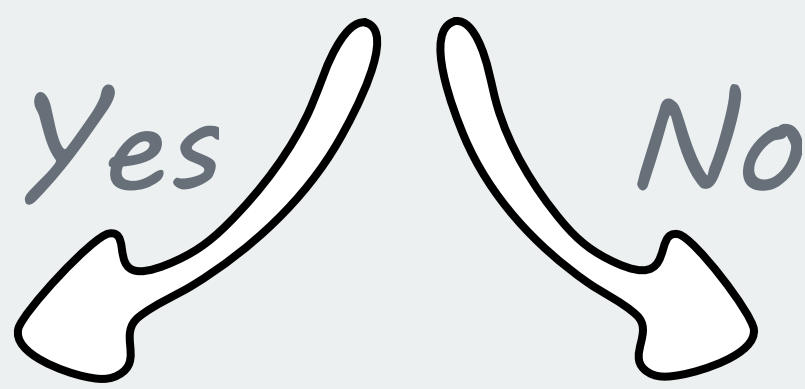
1. Luister naar de reden
2. Kwalificeer het bezwaar
3. Stel wijziging voor
4. Zijn er bezwaren tegen de wijziging?

Er is altijd een volgende, iteratieve stap!

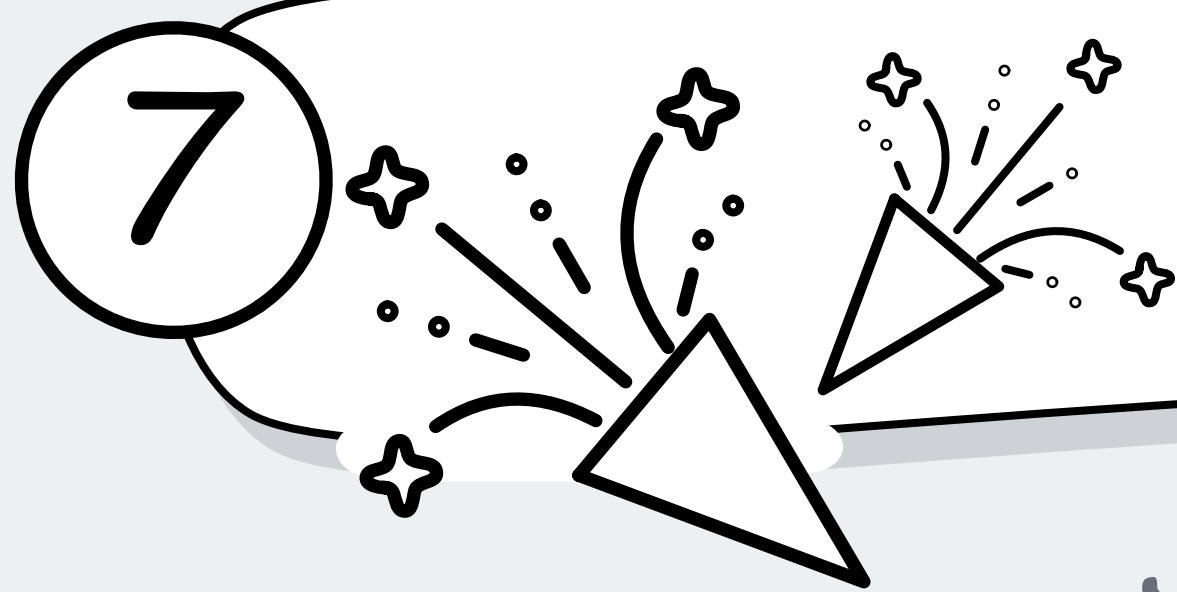
zoom uit naar het hele voorstel

6 Zijn er nog tegen het gewijzigde voorstel?

start opnieuw vanaf stap 1

ga naar stap 7

Vier!

Jullie maakten een afspraak!

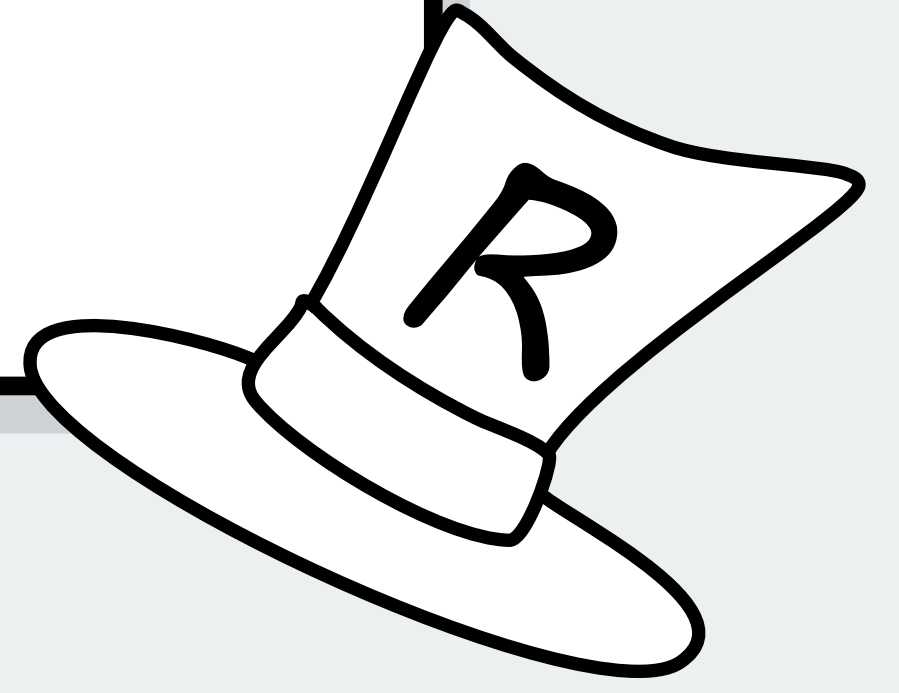
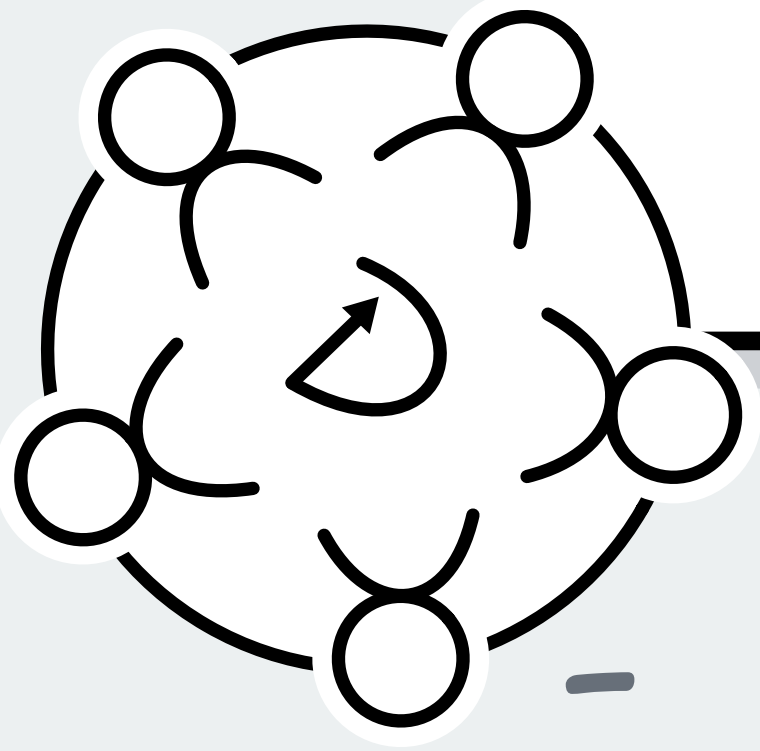
8 Overweeg de zorgen

De zorgen overwegen kan manieren onthullen om de afspraak verder te verbeteren, als daar tijd voor is.

Noteer de zorgen en volg ze op!

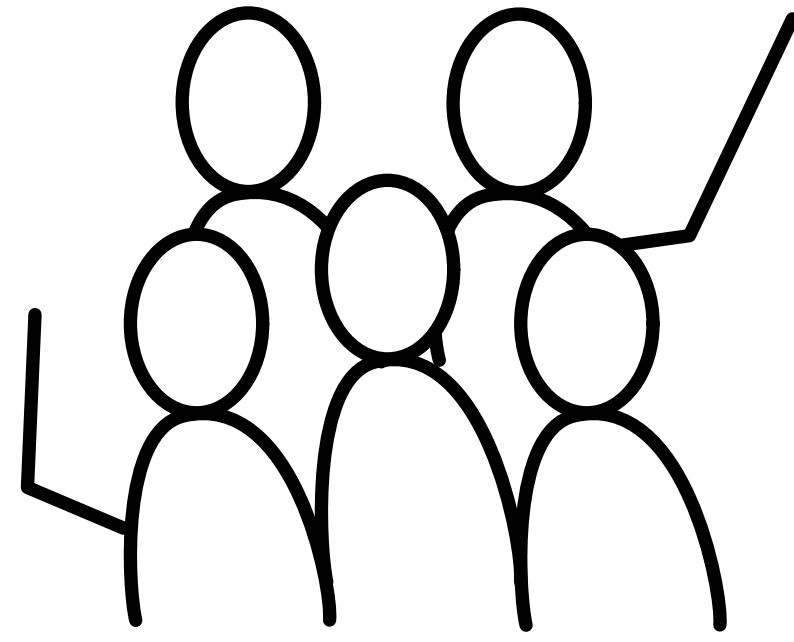

Peer Review

- voor teams en individuen -

Nodig deelnemers uit

presenteer...

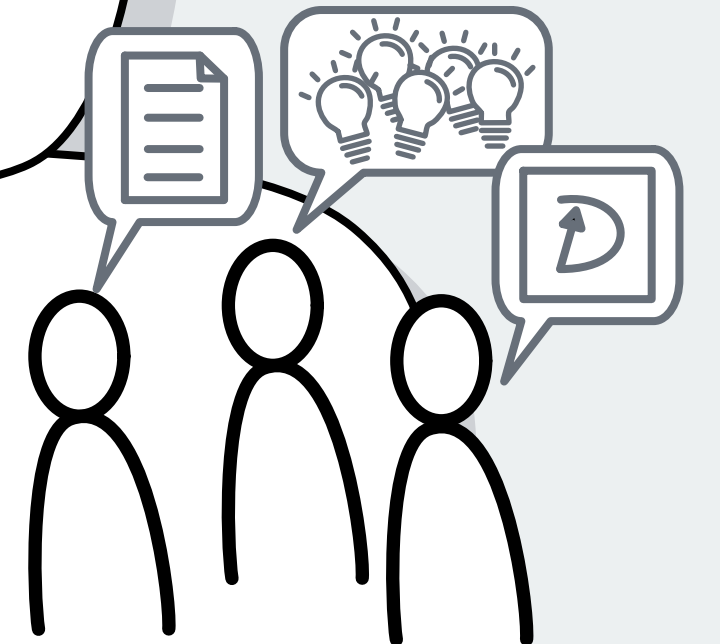
Domeinbeschrijving & strategie

Verzamel
waarderingen...

en dan

Verbetersuggesties...

Co-creëer een ontwikkelplan

Geef aan
delegator voor...

Consent over het plan

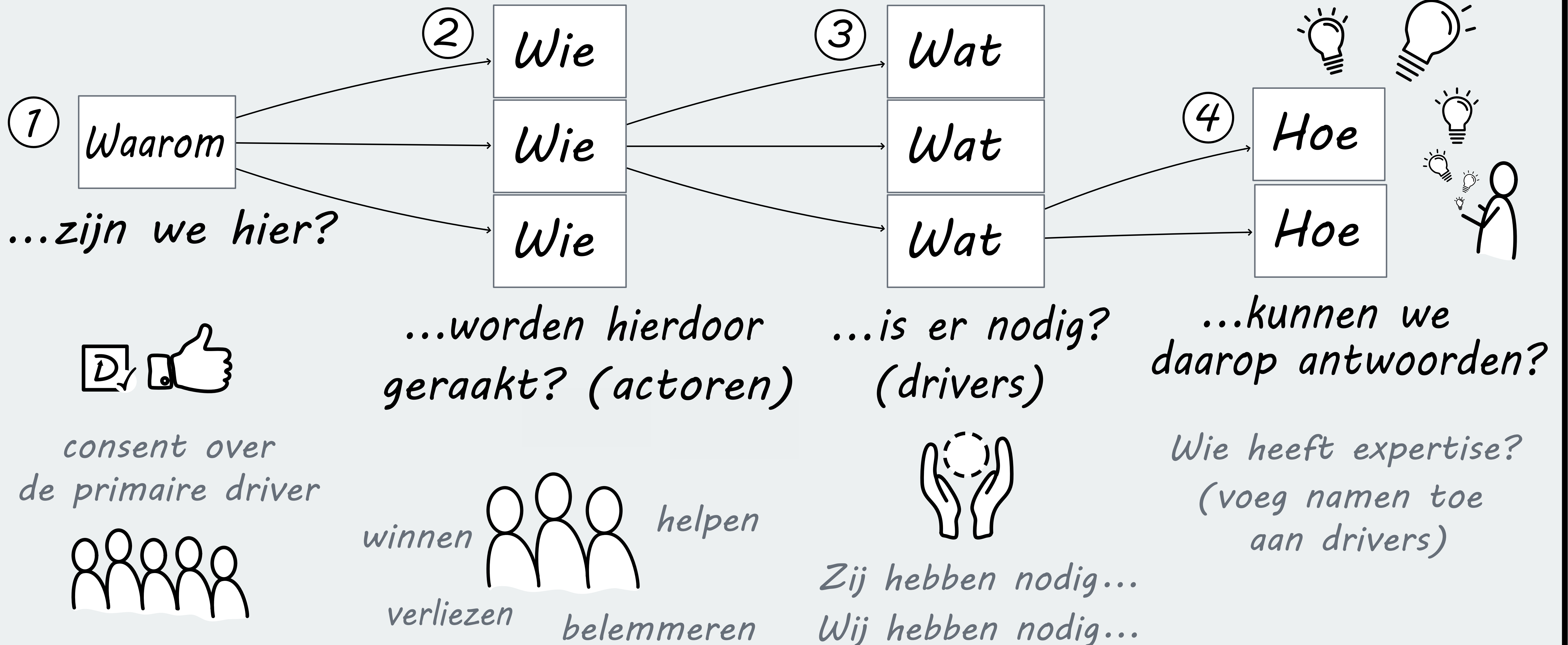

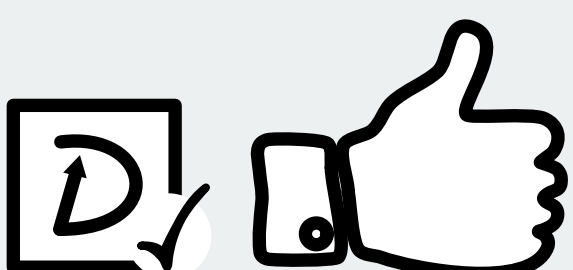
Driver mapping

Ga snel van concept naar actie in zelforganiserende groepen

Geïnspireerd door
Goiko Adzic's Impact Mapping

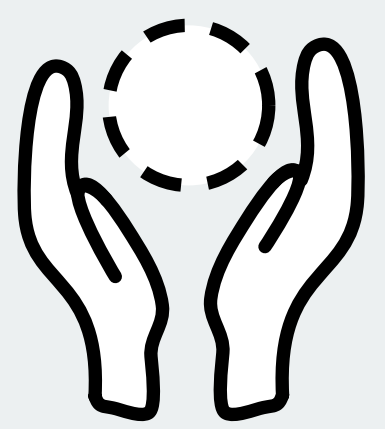
- Organiseer start-ups
- Start projecten
- Evolveer organisaties

 consent over de primaire driver

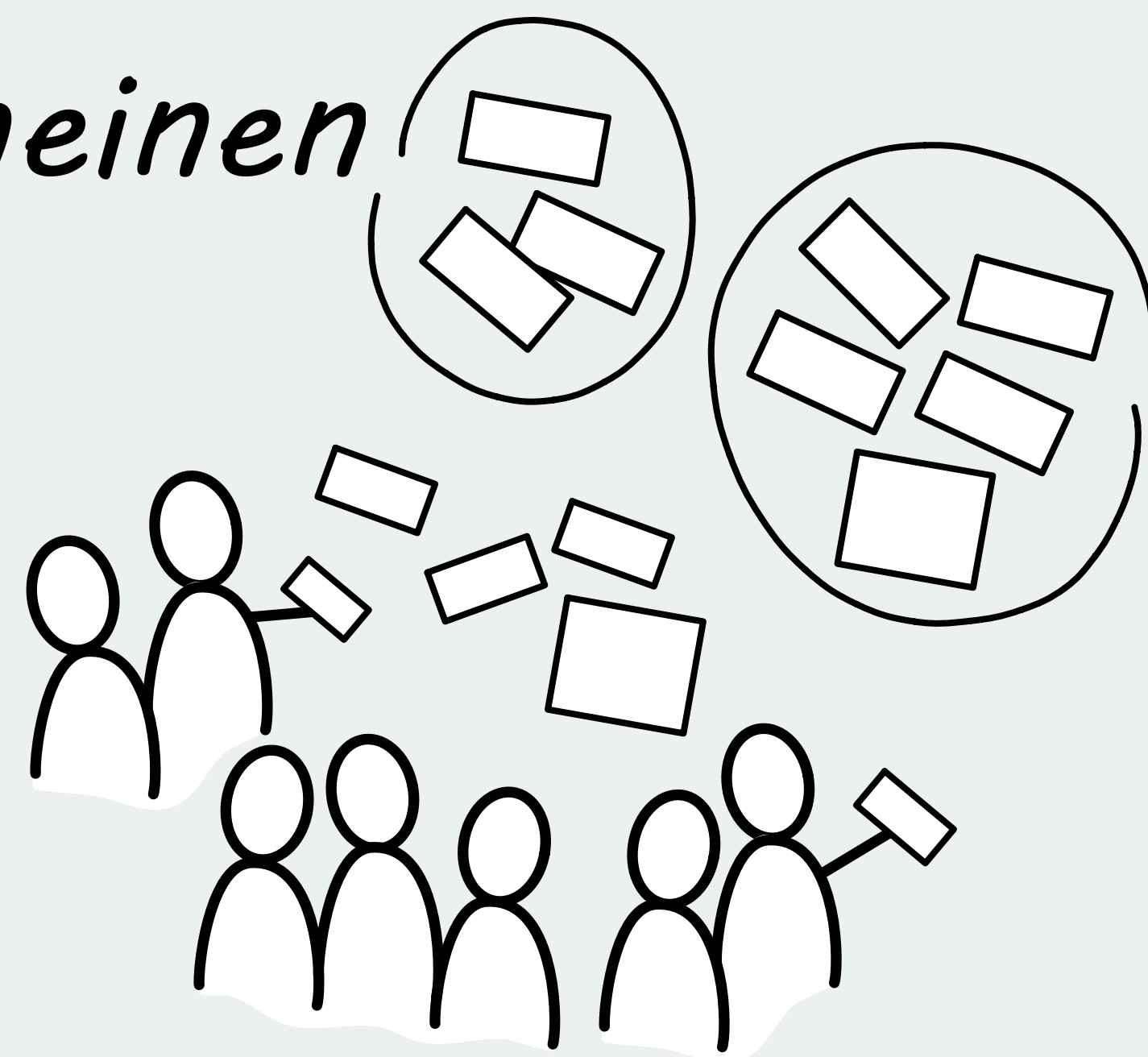
 helpen

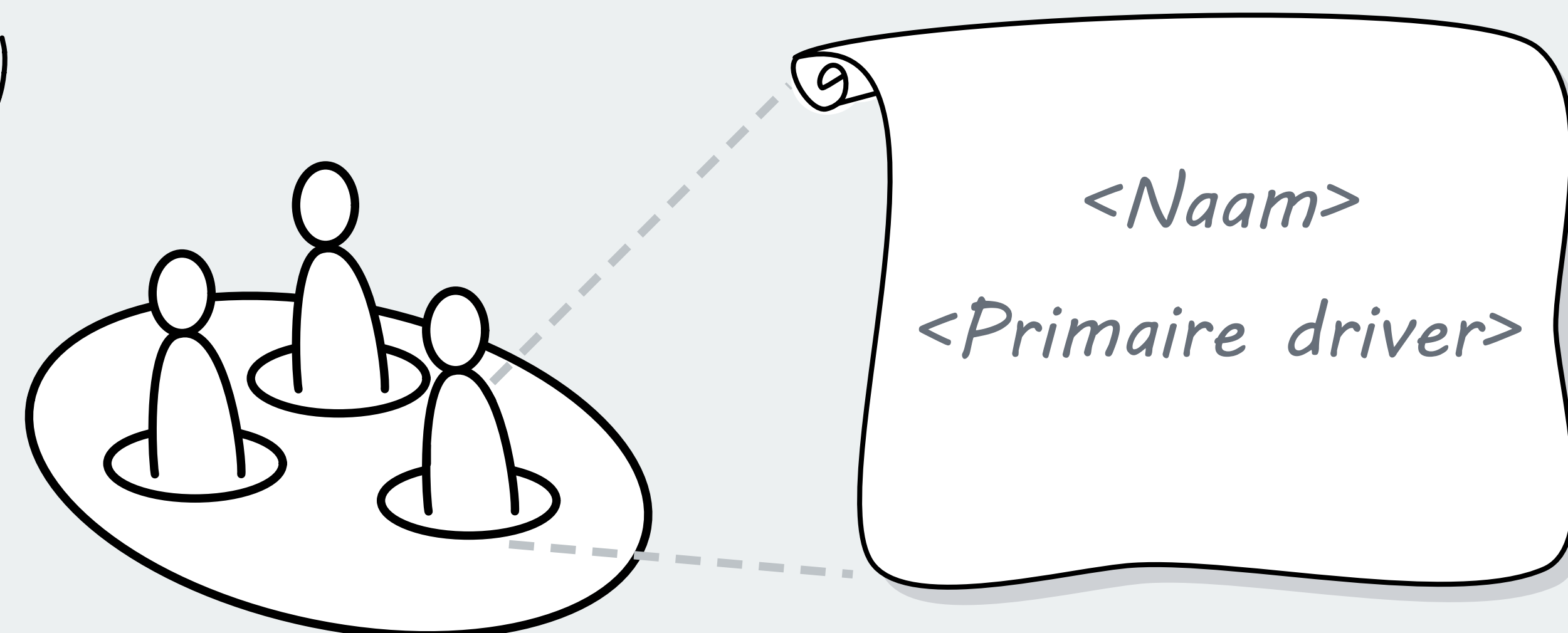

⑤ Identificeer domeinen

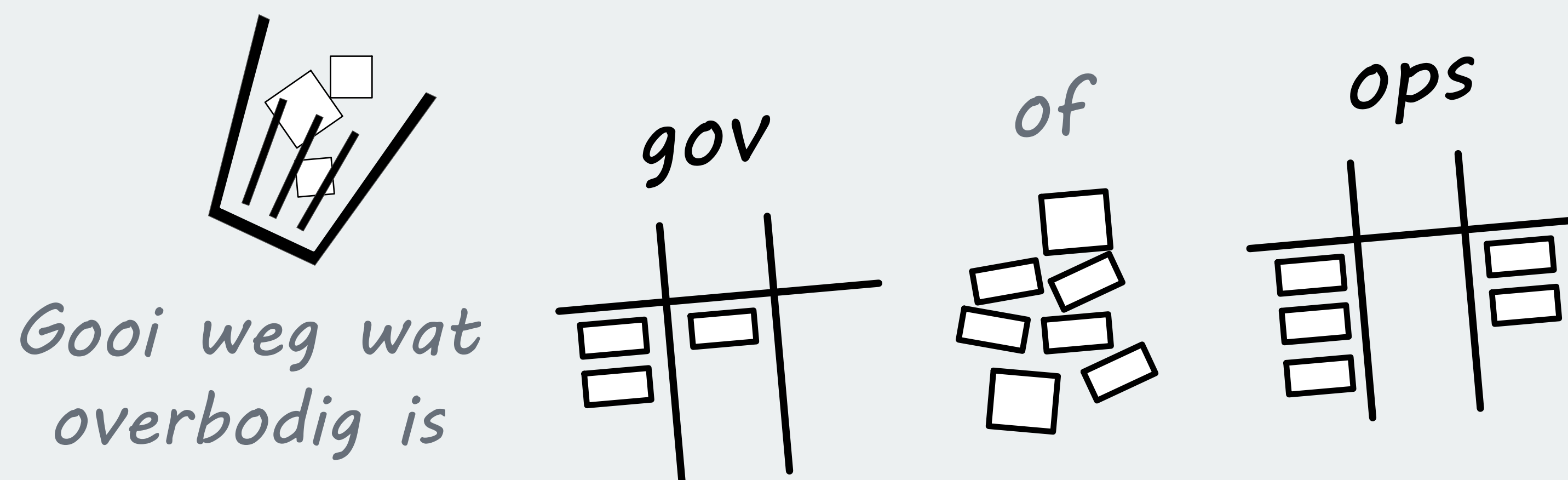
Cluster actoren
en/of drivers
in logische
domeinen

⑥ Bemens en definieer domeinen

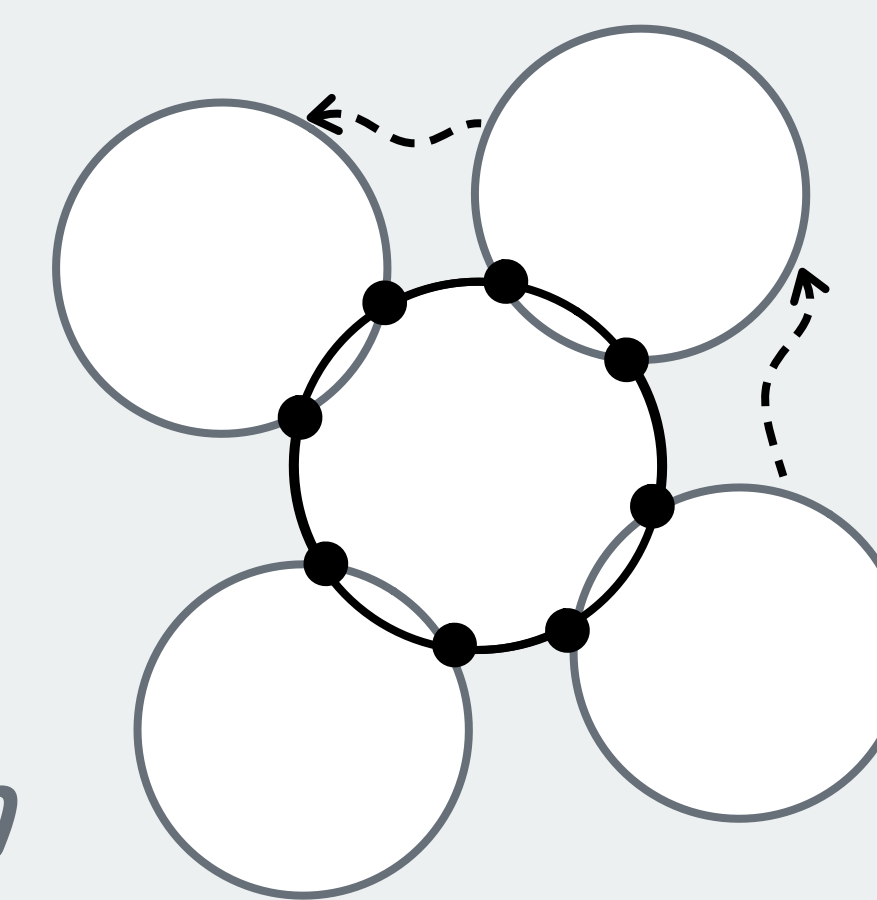

⑦ Sorteer, prioriteer, geef drivers door & identificeer ontbrekende drivers

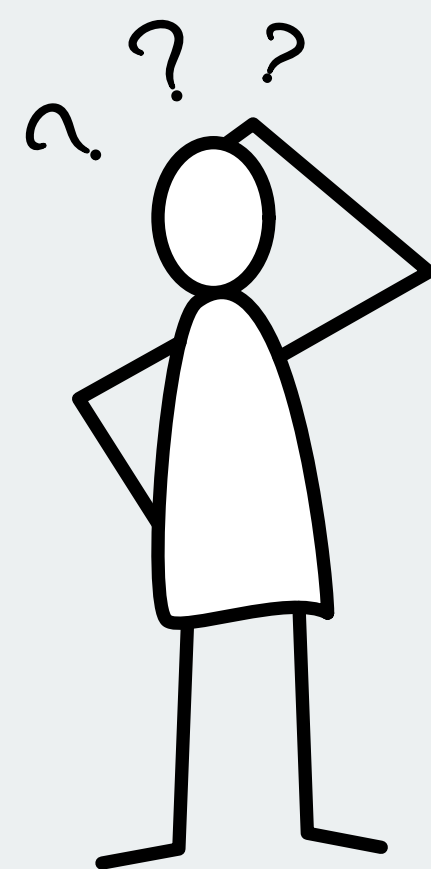

⑧ Verbind domeinen

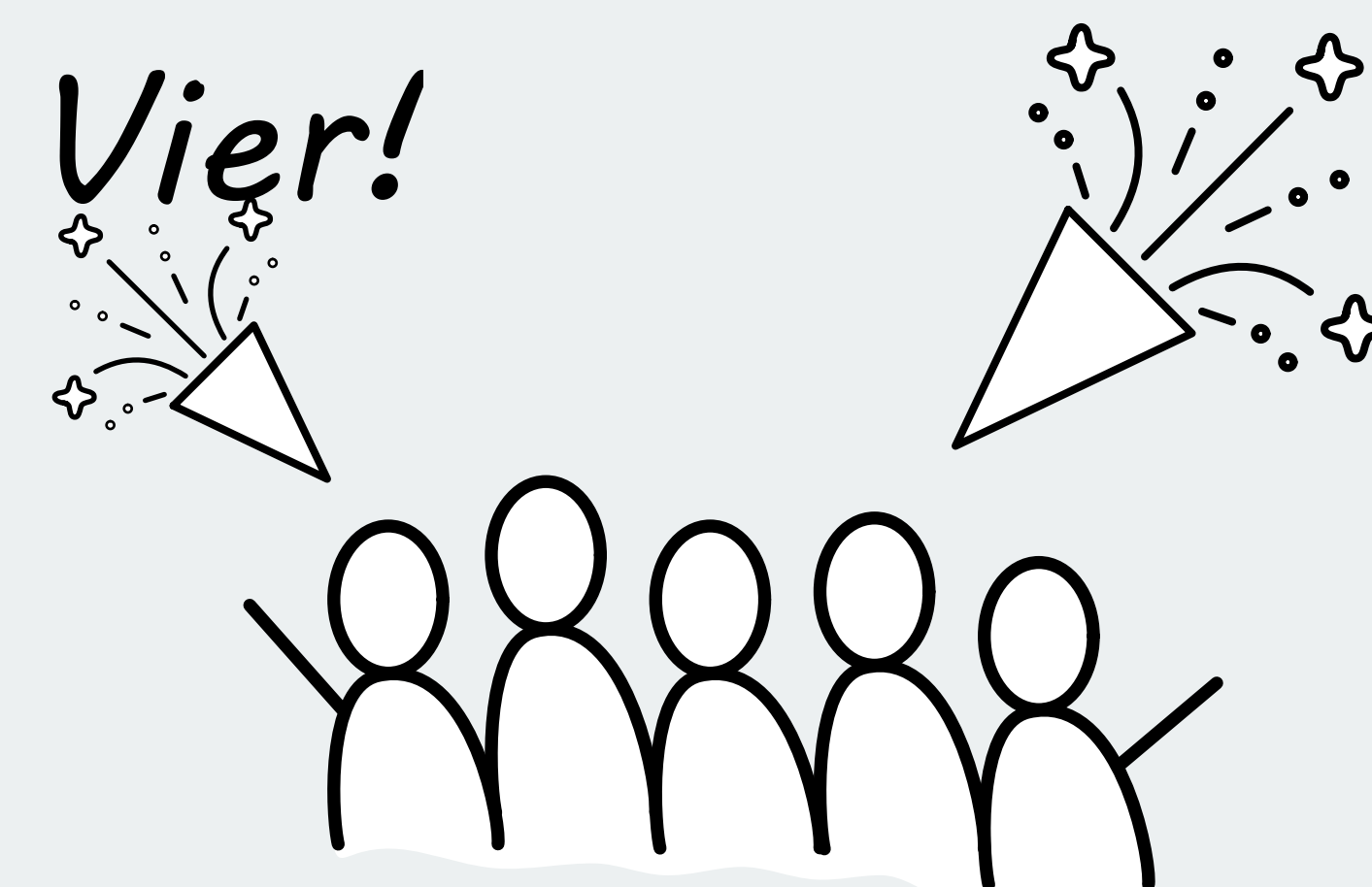
Heb aandacht voor
afhankelijkheden en
verbind domeinen
wanneer dit helpt om
informatie te laten stromen

⑨ Wat moeten we nog meer overwegen om invulling te geven aan de primaire driver?

⑩ Vier!

Starten met S3

Hoe nodig
ik verandering
uit?

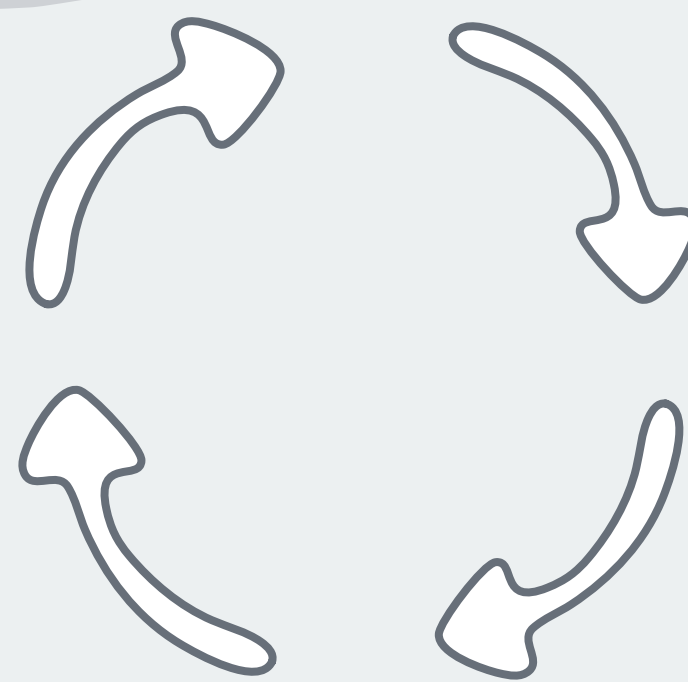
Wees de
verandering

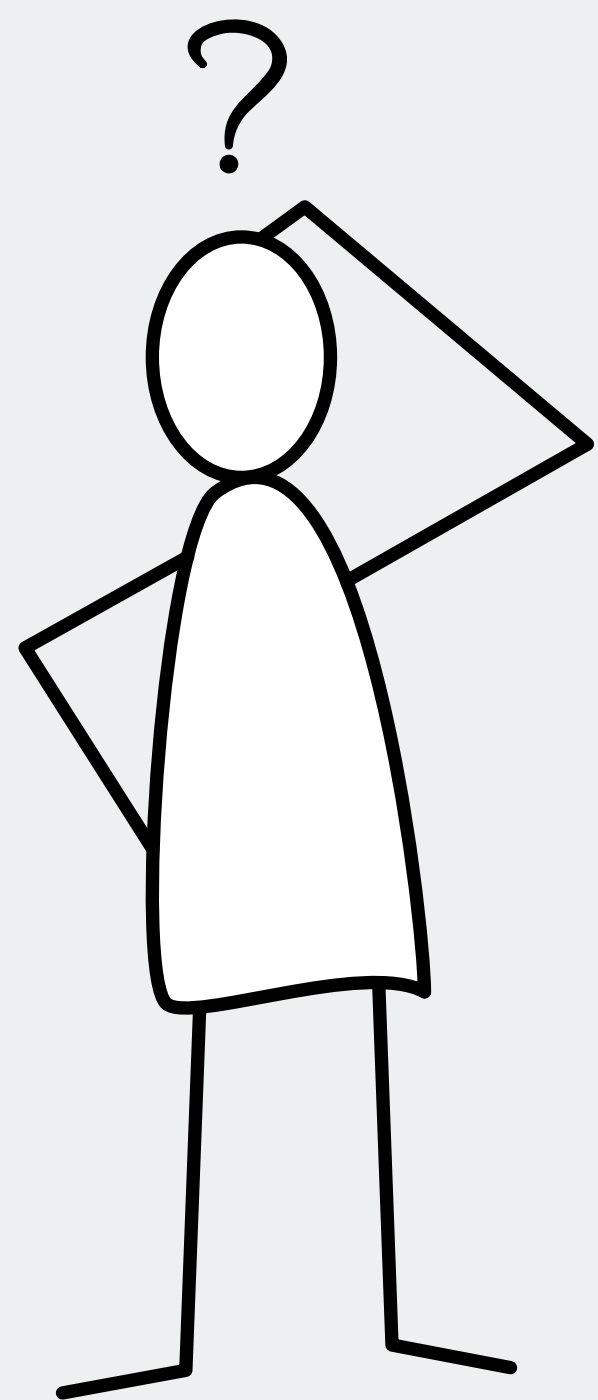
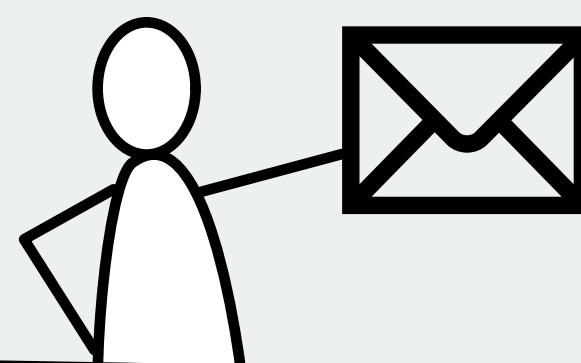
Vertel het
verhaal

Experimenteer
en leer

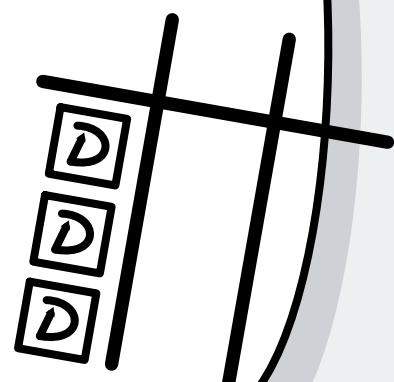

Nodig anderen uit

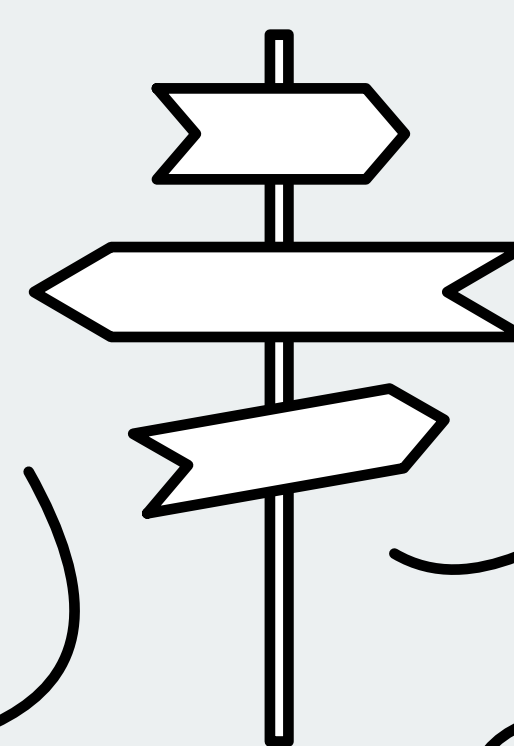

Ontmoet mensen waar ze staan!

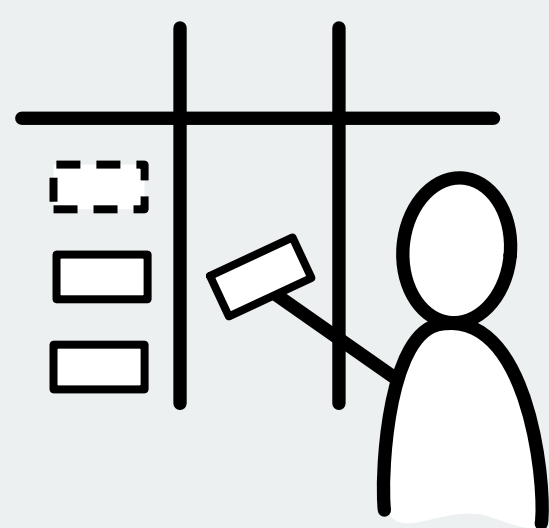
Verzamel en prioriteer
belangrijke drivers

Hoe en waar
kan ik beginnen?

Start met patronen
die kunnen helpen

Laat mensen hun eigen tempo kiezen!

